

Spraakunst van het hedendaagsche Spaansch. Deel 2

Johan Brouwer

bron

Johan Brouwer, *Spraakunst van het hedendaagsche Spaansch. Deel 2*. W.J. Thieme, Zutphen 1937

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/brou016spra06_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

Negentiende les

Vragende voornaamwoorden

Tweede groep van onregelmatige werkwoorden (- acer e.a.)

In het Spaans zijn drie vragende voornaamwoorden (**pronombres interrogativos**) **quién, cuál, qué**. Zij hebben een accentteken ter onderscheiding van de betreffende voornaamwoorden.

Quién wordt alleen **zelfstandig** gebruikt, en het heeft betrekking op personen. Het meervoud is **quiénes**.

¿ Quién habla en el pasillo?	wie spreekt er in de gang?
¿De quién es este sombrero?	van wien is deze hoed?
¿ Quiénes son los señores que te han acompañado?	wie zijn de heren die je hebben vergezeld?

Cuál, meervoud **cuáles**, kan **zelfstandig** en **bijvoeglijk** worden gebruikt, voor personen en voor zaken. Het moet vertaald worden met *wie*, *welke*, soms ook door *wat*. Het vraagt naar de onderscheidende eigenschappen van mensen of dingen, of het vraagt naar enkele personen of zaken uit een groep of verzameling.

¿ Cuál es el sombrero de usted?	wat ('welke') is uw hoed?
¿ Cuáles de estos libros escoge usted?	welke van deze boeken kiest u uit?
¿ Cuáles de los estudiantes entienden el español?	wie van de studenten verstaat Spaans?
¿ Cuáles hombres?	welke, wat voor mannen?
¿ Cuáles libros?	welke boeken?

Het bijvoeglijk gebruik van **cuál** is zelden, gewoonlijk wordt het zelfstandig gebruikt. Men lette overigens op het verschil in zegswijze in het Spaans en in het Nederlands:

¿ Cuáles son los países que conoce mejor?	wat ('welke') zijn de landen die u het beste kent?
--	--

Qué kan eveneens **zelfstandig** en **bijvoeglijk** gebruikt worden. Het vraagt naar de algemene geaardheid van de betrokken persoon

of zaak. Men kan het meestal vertalen met *wat* als het zelfstandig is, en met *wat voor* als het bijvoeglijk wordt gebruikt.

¿ Qué le falta a usted?	wat ontbreekt u? wat heeft u nodig?
¿ Qué desea usted?	wat wenst u?
¿ Qué libro lee usted?	wat voor boek leest u?
¿En qué países ha viajado usted?	in wat voor landen heeft u gereisd?
¿Por qué (of porqué) le dejan solo?	waarom laten zij hem alleen?

Qué heeft als onmiddellijk object (**objeto directo**) nooit het voorzetsel **a**.

Het gebruik van de vragende vrnw. is in indirecte vragen geheel gelijk aan dat in directe vragen. Zij behouden het accentteken.

Merkwaardige betekenis en typisch Spaans gebruik van *quién*, *cuál* en *qué*

Corrieron a cuál más	zij liepen om het hardst
Comimos uvas a cuál más rica (ook wel ricas)	wij aten druiven, de een was nog lekkerder (sappiger) dan de ander

Quién met **subjuntivo imperf.**, in uitroepen, moet vertaald worden met ‘als ik....’ bijv.:

¿ Quién hubiera estado aquí!	was ik maar hier geweest; als ik maar hier was geweest
-------------------------------------	--

Qué in uitroepen van bewondering, verbazing, ontzetting en dgl.

¿ Qué teatro!	wat een schouwburg!
¿ Qué dolor!	wat een verdriet!
¿ Qué lástima!	wat jammer!
¿ Qué lista es!	wat is zij slim!
¿ Qué! ¿no ha llegado?	wat! is hij niet gekomen?

Soms wordt het bijvoegl. nmwr. in een met **qué** ingeleide zin versterkt met **tan** (lett. *zo*, *zozeer*) of **más**, bijv.:

¿ Qué hombre tan listo!	wat een schrandere man!
¿ Qué chico más tonto!	wat een domme jongen!

(Dit zijn elliptische zegswijzen, de gedachte van de laatste zin bijv. is: ¿qué chico hay que sea más tonto que éste?, wat voor jongen is die nog dommer is dan deze? of, ¡qué chico! es más tonto que todos).

In indirecte vragen wordt **qué** in het Nederlands weergegeven met *hoe, wat voor een*, bijvoorbeeld:

¿Ya comprendes **qué** listo es este joven? begrijp je nu al hoe slim dit jongmens is?
 Ya comprenderás **qué** chico **más** listo él je zult wel begrijpen wat voor een
 es schrandere jongen hij is

¿**Qué tal?** betekent *hoe maakt u het, ook wel, wat denkt u ervan*, en dergelijke. Het staat dikwijls alleen, elliptisch. Verbonden met een zelfst. nmwr., het ww. wordt gewoonlijk weggelaten, betekent het *hoe vindt u het?, hoe is het uitgevallen?* en dgl. Het is een gemeenzame, in de omgangstaal veel voorkomende uitdrukking.

¿**Qué tal**, Juan? hoe maak je het, Jan?
 ¿**Qué tal** el viaje? hoe staat het met de reis, hoe is de reis
 geweest?
 ¿**Qué tal** el libro? hoe vind je het boek?

¿**Qué de...!** in uitroepen betekent *wat een...!* Bijvoorbeeld:

¿**Qué de** cosas nos pasaron! wat een dingen zijn ons overkomen!

Cuánto dient hier ook genoemd te worden onder de **interrogativos**. Het betekent *hoeveel*, en kan **bijvoeglijk** en **zelfstandig** worden gebruikt. Als bijvoegl. nmwr. richt het zich in geslacht en getal naar het zelfst. nmwr. waar het bij hoort.

¿**Cuánto** señoras hay en la reunión? hoeveel dames zijn er in de vergadering?
 ¿**Cuántas** cuesta este abrigo, esta camisa? hoeveel kost deze overjas, dit overhemd?

In uitroepen wordt **cuánto** dikwijls als bijvoegl. nmwr. collectief gebruikt. Het zelfst. nmwr. staat dan in het enkelvoud.¹⁾ Bijv.:

¿**Cuánto** coche! wat een massa auto's!
 ¿**Cuánto** libro aquí! wat een massa boeken hier!

Tweede groep onregelmatige werkwoorden

Vrijwel alle werkwoorden op **-acer, -ecer, -ocer** en de werkwoorden op **-ucir** schuiven bij een uitgang op **-a** of **-o** een **z** voor de **c** in, dus **-azco, ezco** enz. Dit gebeurt dus in de eerste persoon

1) Men vergelijk dit met **¡mucho libro!**, **¡mucho coche!** veel boeken, veel auto's!

indicativo presente, de gehele **subjuntivo presente**, de **imperativo** met een ontkenning (men noemt deze **vetativo** of **prohibitivo**) en in de beleefdheidsvormen van de imperativo, welke, zoals men reeds zal hebben opgemerkt, eigenlijk **subjuntivovormen** zijn.

Voorbeeld, **conocer** leren kennen, kennen

Presente

Indicativo	Subjuntivo	Imperativo
conozco ik ken enz.	que conozca dat ik ken(ne) enz.	conoce (tú) ken
conoces	que conozcas	conozca (usted)
	que conozca	conoced (vosotros)
	que conozcamos	conozcan
	que conozcáis	
	que conozcan	no conozcas (tú)
		no conozca (usted)
		no conozcáis (vosotros)
		no conozcan (ustedes)

Als **conocer** worden vervoegd o.a. de volgende werkwoorden:

<i>aparecer</i>	voor de dag komen, plotseling verschijnen
<i>carecer de</i>	missen, gebrek hebben aan
<i>agradecer</i>	bedanken voor iets, dankbaar zijn voor
<i>complacer</i>	terwille zijn
<i>complacerse en</i>	behagen scheppen in, plezier hebben in
<i>compadecer</i>	medelijden hebben met
<i>empobrecer</i>	verarmen
<i>enriquecerse</i>	zich verrijken
<i>envejecer</i>	oud worden
<i>establecerse</i>	zich vestigen
<i>engrandecer</i>	groter maken

<i>engrandecerse</i>	groter, belangrijker worden
<i>favorecer</i>	begunstigen
<i>florecer</i>	bloeien
<i>lucir</i>	pronken met
<i>merecer</i>	verdienen (lof-prijzing bijv.), waard(ig) zijn
<i>nacer</i>	geboren worden, ontstaan
<i>crecer</i>	groeien
<i>obedecer</i>	gehoorzamen
<i>padecer</i>	lijden, dulden
<i>parecer</i>	schijnen, toeschijnen
<i>perecer</i>	omkomen
<i>pertenecer</i>	toebehoren, behoren tot
<i>permanecer</i>	verblijven
<i>resplandecer</i>	schitteren

(De ww. als **enriquecerse** zich verrijken, rijk worden; **envejecer** oud worden en dgl. worden weinig meer in de levende omgangstaal gebruikt. Zie les XXVIII). Tot deze groep behoren niet **hacer** (zie les XXVI) en **placer** (zie les XXVIII), **mecer** wiegen (**mezo**), **empecer** beletten, schaden (**empezo**) en **cocer** koken (**cuezo**).¹⁾

De werkwoorden op **-ducir** hebben behalve het voornoemde verschijnsel ook een onregelmatige **pretérito definido** en een onregelmatige **subjuntivo imperfecto** en **subj. futuro**.

Voorbeeld, traducir vertalen

Presente

Indicativo	Subjuntivo	Imperativo
traduzco	que traduzca enz.	traduce
traduces		traduzca
enz.		traducid
		traduzcan

Imperfecto

traducía	que tradujera, tradujese
enz.	que tradujeras, tradujeses enz.

Preterito definido

traduje	Subj. futuro
tradujiste	que tradujere
tradujo (de klemtoon valt op de u !)	que tradujeres
tradujimos	enz.
tradujisteis	

1) Deze laatst genoemde ww. behoren nl. niet tot de zgn. inchoatieve ww. uit het Latijn en Vulgair Latijn. Deze inchoatieve betekenis van voornoemde ww. is vrijwel geheel verloren gegaan. Voor de wijze waarop deze schakering van de aard der handeling wordt uitgedrukt in het tegenwoordige Spaans zie bl. 95 en 96 woordenlijst.

tradujeron

Dezelfde vervoeging als **traducir** hebben de volgende ww.

<i>aducir</i>	aanvoeren (van bewijzen bijv.)
<i>deducir</i>	afleiden (concluderen)
<i>inducir a</i>	bewegen tot
<i>seducir</i>	verleiden
<i>introducir</i>	inleiden, invoeren, introduceren

<i>producir</i>	voortbrengen, teweegbrengen, veroorzaken
<i>reducir</i>	beperken, terugvoeren tot, herleiden

Woordenlijst

<i>la jaqueca</i>	de schele hoofdpijn, migraine
<i>padecer de</i>	lijden aan
<i>ahorrar</i>	sparen
<i>el alimento</i>	het voedsel
<i>la harina</i>	het meel
<i>aunque</i>	hoewel
<i>la mentira</i>	de leugen
<i>parece mentira</i>	het klinkt ongelooflijk, onwaarschijnlijk
<i>el nombre de pila</i>	doopnaam, voornaam
<i>la pila</i>	de doopvont
<i>confiarse a</i>	zich toevertrouwen, zijn vertrouwen geven
<i>bondadoso</i>	goedhartig
<i>la lucha</i>	de strijd, de worsteling
<i>pretender</i>	aanspraak maken op, voornemens zijn
<i>el trozo</i>	het stuk, het fragment
<i>la semana pasada</i>	vorige week
<i>la falta</i>	de fout
<i>el escolar</i>	de scholier, de schooljongen
<i>sospechar</i>	vermoeden
<i>anoche</i>	gisterenavond
<i>el olor</i>	de lucht, de geur
<i>delicioso</i>	heerlijk, verrukkelijk
<i>la chica</i>	het meisje
<i>anticuado</i>	verouderd
<i>la cosecha</i>	de oogst

<i>entrar en conversación</i>	een gesprek beginnen
<i>pesado</i>	zwaar, drukkend, vervelend
<i>la Cruz Roja</i>	het Rode Kruis
<i>agotado</i>	uitgeput; van boeken, uitverkocht
<i>largo</i>	lang
<i>el límite</i>	de uiterste grens, de limiet
<i>la ambición</i>	de eerezucht, de ambitie
<i>el retrato</i>	het portret
<i>escribir</i> (met onregelm. verleden deelwoord <i>escrito</i>)	het portret schrijven
<i>crear</i>	scheppen, tot stand brengen, creëren
<i>el estado de alma</i>	de zielsgesteldheid, de gemoedstoestand
<i>la actitud</i>	de houding, de levenshouding
<i>formidable</i>	ontzaglijk
<i>el suceso</i>	de gebeurtenis
<i>el ruido</i>	het geluid
<i>lejano</i>	ver verwijderd
<i>el porvenir</i>	de toekomst
<i>gracioso</i>	grappig
<i>el gorro</i>	de muts
<i>infortunado</i>	ongelukkig

<i>lindo</i>	lief, snoezig
<i>la tubería</i>	de buisleiding, het buizenet
<i>el termosifón</i>	de geiser
<i>asistir a</i>	bijwonen
<i>la estrella</i>	de ster
<i>suceder</i>	} gebeuren
<i>ocurrir</i>	} gebeuren
<i>de oídas</i>	van horen zeggen
<i>de vistas</i>	van gezicht
<i>el camarero</i>	de kellner
<i>adelantar</i>	voortgaan, vorderen, ‘opschieten’
<i>célebre</i>	} beroemd
<i>afamado</i>	} beroemd
<i>parecerse</i>	gelijken op
<i>el campo</i>	het land, de akker
<i>aquí</i>	hier
<i>estoy lucido</i>	ik ben lelijk af, ik maak een raar figuur
<i>lucirse</i>	uitblinken
<i>horrible</i>	verschrikkelijk
<i>el susto</i>	de schrik
<i>asustarse de</i>	schrikken van
<i>los gastos de</i>	de reis- en verblijfkosten
<i>tren y fonda compadecer</i>	medelijden hebben met
<i>(le compadeczo</i>	ik heb medelijden met hem)
<i>desde hace mucho</i>	sinds lang
<i>establecerse</i>	zich vestigen
<i>la importancia</i>	de belangrijkheid, het belang
<i>carece de importancia</i>	het is van belang ontbloot
<i>el elogio</i>	de lof
<i>desaparecer</i>	verdwijnen
<i>la prueba</i>	het bewijs
<i>la impresión</i>	de indruk
<i>el efecto</i>	de uitwerking, het effect

Oefening A

Padezco de jaqueca. ¡**Qué de** cosas se cuentan los hombres! Para ahorrar el dinero de sus libros **redujo** el alimento a una sopa de harina. Aunque **parezca** mentira no juego, dijo (= *zei*) el joven. ¿**Cuál** de las muchachas se ha casado? No me han contado **cuál** de las muchachas se había casado. ¿**Cuál** es su nombre de pila, Juan o Pedro? Sólo a mí se confía, porque le **parezco** bondadoso, confesó el maestro. ¡**Qué** grandes luchas en **qué** pequeño pueblo! ¿**Qué** pretende esta gente? ¡**Quién** lo hubiera pensado! (voor deze **subjuntivo** zie les XXIV). No me han contado **quiénes** son aquellos (= *die*) hombres. ¿En **quién** estás pensando? Aquí vive una familia que no **conozco**. **Tradúzcame** (= *voor mij*) este trozo de prosa moderna. Lo **traduje** la semana pasada. ¡**Cuánta** falta! dijo (= *zei*) el escolar. ¡**Qué tal** si hoy nos olvidásemos de todo y nos quedásemos aquí, en el campo? ¿**Qué** te **parece**? ¡Yo **qué** habría de sospechar que (= *dat*) no volvería a casa! (= vrij vertaald: hoe had ik kunnen....) ¿A **qué** hora llegó anoche? La obra **produjo** admiración entre todos. ¡**Qué** olor **más** delicioso!

Yo me paré a ver (= *om te zien*) en **qué** terminaba la disputa. Aquel (= *die*) día nos hablamos de tú, no sé (= *ik weet niet*) por **qué**. ¿**Conoce** usted estas chicas? Las **conozco** de vistas. Es posible que esta (= *deze*) manera de ser **nazca** de un romanticismo anticuado. ¿**Qué** le debo a usted? Y la cosecha ¿**qué tal** es? preguntó Fernando para entrar en conversación. ¡**Qué** vida **más** pesada la de esta gente! La luz del sol le **produjo** un efecto de dolor en los ojos. Las muchachas **a cuál más** bonitas se dedicaban a vender flores para la Cruz Roja. Y tú ¿**qué** es de tu vida? (= *hoe staat het met*). ¿Por **qué** no me lo has rogado a mí? **Parecían** agotados todos los temas de conversación. ¿**Cuál** era el límite de su ambición? ¿**Qué tal** (= *wat zou je er van zeggen*) Pedro, si te **ofreciera** un retrato de ella? ¡**Quién** pudiera (= subj. imperf. van **poder** kunnen) crear para cada estado de alma una frase y una actitud! No se había **conocido** una baja tan (= *zo*) formidable. ¡**Cuánto** **suceso** en un día! ¿**Qué** es este ruido lejano? ¿**Cuáles** serían sus amigos del porvenir? ¡**Qué** graciosa estaba Concha (= *een meisjesnaam*) con el gorro de papel! ¿**Qué** habría sido de su dinero? ¡**Qué** vida **tan** infortunada fué la (*hier - dat*) de este hombre! ¡**Qué** gracioso, **qué** lindo es lo que (= *hetgeen*) él nos contó! El cuarto de baño **carecía** de tuberías, de termosifón, y hasta de agua. Se la **conocía** de oídas. Yo **pertenezco** a un mundo **desaparecido**. ¿**Qué** derechos tiene usted para hablar? Ese (= *die*) hombre que (= *die, welke*) no juega ¿**quién** es? preguntó el camarero. ¿**Qué** adelantará usted con eso (= *daarmee*)? **Ofrézcale** algo al señor. Le **ofrecí** pitillos pero no fuma. **Nací** en Madrid, mi padre **nació** en Málaga. Me rogó que **tradujese** su libro al (= *in het*) español. Se **parecen** poco. Le **agradezco** a usted su amable carta. No me **agradezca** usted. Estos (= *deze*) campos **producirán** poco. ¿**Quién** le **introdujo** a usted aquí? Ellos se han **lucido** mucho. ¿**Qué** significa ‘estoy lucido’? ¡Ay, **qué** susto! ¿**Quién** llama? (*in de telefoon = hallo!*)

Oefening B

Wij hebben hem in Madrid leren kennen (*pret. indef. van conocer*). Hoe vindt u mijn (= *mi*) hoed? De reis- en verblijfkosten zijn zeer (= *mucho*, na verleden deelw. plaatsen) verminderd. Hebt u geen medelijden met dezen jongeman, hij verdient het niet. Ik ken hem al lang, zijn ouders hebben zich hier gevestigd toen (= *cuando*) hij geboren werd. Het komt mij voor dat dit (= *esto*) niet van belang ontbloomt is. Wie heeft u bericht gezonden van zijn komst? Wij danken u voor de aardige prentbriefkaarten. Welke? Wat voor prentbriefkaarten? Lieve help (*válgame Dios*), wat een schrik. Bent u geschrokken? En

of (= *ya lo creo*). Wat denkt u ervan, zullen wij dit boek in het Spaans vertalen? Het komt ons voor dat (= *que*) het boek alle lof (*meervoud*) verdient. Wat voor boeken leest u? Hij lijkt veel op zijn vader. Wie? Jan. Wie is Jan? Wie van die (= *esos*) jongens is Jan? Hij zal wel (= *ya*, voor aan de zin plaatsen) voor de dag komen. Wanneer (= *cuándo*) is hij verdwenen (*pret. defin.*)? Ik groei, hij groeit, hij zal groeien. De akker brengt veel op. Jan, vertaal jij deze oefening. Als ik tijd had zou ik hem vertalen. Deze schrijver voert veel bewijzen aan en zijn boek zal veel indruk maken. Hoeveel studenten hebben de bijeenkomsten bijgewoond? Wat een massa sterren! Wat een aardig meisje! Welk? Wat een grappige man! Wat een verschrikkelijke dingen zijn hier (*aquí*, achter het verleden deelw. plaatsen) gebeurd. Hoe heet de dokter? Wat is zijn voornaam en wat is zijn familienaam? Het schiet me niet te binnen wat zijn voornaam is. Waarom vraagt u het hem niet? Waartoe? Het komt mij voor dat hij Entrambosmontes heet. Wat een lange naam! Wat een grappige naam! Waar denkt u aan? Aan drie oefeningen die (= *que*) wij moeten vertalen, de een is nog vervelender en moeilijker dan de ander. Als u zich hier vestigde zou u verschillende kunstenaars en schrijvers leren kennen, de een nog beroemder dan de ander. Bloeien de kunsten hier? Aan wie schrijft u? Waarover schrijft u? Over wat voor onderwerp (= *asunto*)? Zij liepen om het hardst. Was ik er maar bij geweest, dan had ik de prijs (= *el premio*) gewonnen. Wat! U? Waarom zou u de prijs gewonnen hebben? Zij vestigden zich in de nieuwe wijk, zij waren rijk geworden met het invoeren van Nederlandse radio-artikelen. Ik hoop dat het lot u begunstigt, en dat u later uw (= *sus*) vrienden dankbaar is voor hun (= *sus*) goede raadgevingen. Wat! Heeft u geen (= *niet*) medelijden met hem? Ik heb medelijden met al degenen die (= *todos los que*) in deze (= *estas*) omstandigheden verarmen. Ik maak mijn roem (= *la fama*) groter met de wapenen, zei (= *dijo*) de generaal. Al (= *aunque*, met subj.) verarmt het hele (= *todo el*) land, hij zal zich daar niet om bekommeren (= *preocuparse*). Wie zou meerder lof (*mr.v.*) verdienen dan hij? Hij begunstigt de kunsten en wetenschappen, dank zij (= *gracias a*) hem is de stad groter geworden. Wat een nobel mens, wat een verheven karakter! Heb geen (= *niet*) behagen in de tegenspoed (hier: *mala suerte*) van uw (= *sus*) tegenstanders. Wat een oude man! Hij is in achttienhonderd acht en veertig geboren, hij heeft mannen van de revolutie van achttienhonderd acht en zestig gekend.

Twintigste les

Het bijwoord

Het bijwoord (**el adverbio**) kan in het Spaans wat vorm en functie betreft in verschillende groepen worden verdeeld. Een beknopt overzicht daarvan heeft men in de volgende voorbeelden:

Juan habla bien	Jan spreekt goed
Juan habla correctamente	Jan spreekt onberispelijk
Juan habla alto	Jan spreekt luid
Juan habla de buena gana	Jan spreekt graag
Juan habla así	Jan spreekt aldus
Juan habla a penas (apenas)	Jan spreekt nauwelijks
Juan habla a ciegas	Jan spreekt in 't wilde weg
Juan habla de día	Jan spreekt overdag
Juan no habla nunca	Jan spreekt nooit
Juan habla aquí	Jan spreekt hier
Juan habla mejor que su hermano	Jan spreekt beter dan zijn broer
Juan habla lo menos	Jan spreekt het minst
Juan habla bastante claro	Jan spreekt voldoende duidelijk, duidelijk genoeg
Juan habla tanto como....	Jan spreekt zoveel als.....
La conferencia de Juan es muy extensa	De lezing van Jan is zeer uitvoerig

Naar hun **vorm** kan men de Spaanse bijwoorden verdelen in:

Ten eerste, oorspronkelijke bijwoorden, bijv. **antes** vroeger, eerder; **aquí** hier; **así** aldus; **anoche** gisterenavond; **ayer** gisteren; **cerca** dichtbij; **bien** goed, wel; **lejos** veraf; **luego** vervolgens; **después** vervolgens; **siempre** altijd; **más** meer; **menos** minder. Sommige van deze oorspronkelijke bijwoorden zijn heden nog *kennelijke* samenstellingen¹⁾ zoals **anteayer** eergisteren; **detrás** achter, achteraan; **tampoco** evenmin; e.a.

Ten tweede, bijvoeglijke naamwoorden met bijwoordelijke functie zoals **alto** hoog, luid; **bajo** laag, zachtjes; **caro** duur; **claro** duidelijk;

1) Ik laat de oorspronkelijke formatie van woorden als **hoy**, **aquí**, **así** buiten bespreking. Van uit dat gezichtspunt bezien zijn ook deze woorden samenstellingen.

fuerte flink, luid; **mucho** zeer, erg; **poco** weinig, gering; **sólo** alleen; **temprano** vroegtijdig; **recio** flink; e.a.

Ten derde, afgeleide bijwoorden, d.w.z. de bijwoorden die gevormd zijn met **-mente**, gevoegd achter de (indien bestaande) *vrouwlijke* vorm van het bijv. nmwr, bijv. **atentamente** beleefd, aandachtig; **correctamente** onberispelijk, keurig; verder **fácilmente** gemakkelijk; e.a. De vrouwlijke vorm van **atentamente** e.a. wordt verklaard door het feit dat in het Oud-Spaans deze vorm nog als een samenstelling werd gevoeld. (**Mente** is ziel, inborst, zin, geaardheid, en van het vrouwl. geslacht, dus lett. met *aandachtig gemoed* en dgl.)

Ten vierde, adverbiale of praepositionele uitdrukkingen zoals **acaso** wellicht; **a menudo** dikwijls; **en vano** vergeefs; **a sabiendas** willens en wetens; **de prisa** vlug; **en seguida** onmiddellijk; **a deshora** ongelegen(ertijd); **de oídas** van horen zeggen; **de veras** oprecht; **apenas (a duras penas)** nauwelijks, te nauwernood; e.a.

Het gebruik van de bijwoorden op **-mente** is schaars. Het Spaans verkiest een omschrijving met een zelfst. nmwr. en een voorzetsel. Het oorspronkelijk samengesteld karakter van de bijwoorden op **-mente** komt nog duidelijk uit bij een opsomming van enige aldus gevormde bijwoorden. Slechts het laatst genoemde heeft dan deze uitgang, bijvoorbeeld:

Juan se expresó correcta, exacta y elegantemente	Jan drukte zich keurig, precies en sierlijk uit
---	---

Merkwaardig is dat men wel zegt **mayormente** vooral, zelden echter ‘menormente’; wel **primeramente** in de eerste plaats, en niet ‘segundamente’; wel **antiguamente** eertijds, **recientemente** kortgeleden¹⁾, **nuevamente** opnieuw, en niet bijv. ‘viejamente’.

In het Spaans overheerst de bepaling van gesteldheid over het bijwoord, m.a.w. men brengt de nadere aanduiding van de *handeling* over op het *onderwerp*. Dit kan men in de gehele geschiedenis van de Spaanse taal volgen, en het is zo in de taal ingedrongen dat ook de zuivere functie van het bijwoord dikwijls door het bijv. nmwr. wordt vervuld. Bijvoorbeeld:

El caballero saludó muy fino	de heer groette heel hoffelijk
(vgl. La hermana mayor habló la primera)	de oudste zuster sprak het eerst
Juan habló alto, bajo, fuerte, recio, bastante	Jan sprak luid, zacht, hard, luid (nadrukkelijk), voldoende

1) Verbonden met een verleden deelwoord wordt dit bijwoord afgekort, bijv. **recienvenido, reciennacido**. Onder invloed hiervan komt **recien** ook wel eens zelfstandig voor.

De volgende bijwoorden van plaats en richting worden *achter* het betrokken zelfst. nmwr. geplaatst, een merkwaardig Spaans taaleigen. Bijv.:

Cuesta abajo, arriba	heuvel op, - af
Iba mar adentro	hij voer de zee op

Het bijwoord kan ook naamwoordelijk deel van het gezegde zijn, bijv.:

Juan está abajo, arriba, afuera	Jan is beneden, boven, buiten
Juan es así	Jan is zo

Het kan zelfs bijvoeglijk worden gebruikt, en ook gesubstantiveerd worden, bijv.:

Un hombre así ¹⁾ no me gusta	een man van dat slag staat mij niet aan
Por un sí y por un no riñen los de abajo	om een ja of een neen krijgen de mensen uit het volk twist

Plaats van het bijwoord

Het bijwoord dat een bijv. nmwr. of een bijwoord nader bepaalt, staat vóór genoemde woorden, bijvoorbeeld:

Mi amigo es bastante rico	mijn vriend is nogal rijk
Se expresó muy exactamente	hij drukte zich zeer nauwkeurig uit

Het bijwoord dat een werkwoord nader bepaalt staat daar achter, bijvoorbeeld:

El se expresa bien	hij drukt zich goed uit
Juan escribe mejor que yo	Jan schrijft beter dan ik

Het bijwoord op - **mente** moet in samengestelde tijden op het deelwoord volgen. Bijv.:

El se ha expresado concisamente	hij heeft zich beknopt uitgedrukt
--	-----------------------------------

Voor de andere bijwoorden, bijwoorden van plaats, tijd, enz. is naar gelang van nadruk voldoende speling. Zij kunnen vóór en achter het ww. staan. Bijv.:

Aquí estoy	hier ben ik
Ayer me dijo Juan	gisteren zei Jan tegen mij
Volveré mañana	ik zal morgen terugkomen

1) In de omgangstaal is zelfs gebruikelijk un hombre **bien**, een fatsoenlijk man, en dgl.

Men zal hebben opgemerkt dat het bijwoord voor veel, erg, in grote mate, afwisselend **muy** en **mucho** is. **Muy** bepaalt bijv. nmwr., de bijw. op - **mente**, en bijwoordelijke en praepositionele uitdrukkingen. Het moet daaraan voorafgaan. Bijv.:

Una casa muy grande	een heel groot huis
El escribió muy atentamente	hij schreef heel beleefd
Llega muy tarde	hij komt erg laat
Habla muy de prisa	hij spreekt heel vlug

In de andere gevallen staat **mucho**, ook bij de trappen van vergelijking, **mucho** más, **mucho** mejor, el tarda **mucho** (het staat achter het ww.), ook **mucho** antes, **mucho** después.

In het Spaans wordt vaak door een werkwoord ons bijwoord opgenomen. Hiervoor zijn gewoonlijk wel Nederlandse equivalenten te vinden, de meeste daarvan zijn echter bij ons in onbruik geraakt. Bijvoorbeeld:

Volveré a escribirte	ik zal je weer schrijven
No tardará en llegar	hij zal spoedig komen
Llegó a ser ministro	hij bracht het tenslotte tot minister
Acaba de publicarse	is zo juist verschenen
Se echó a } llorar	hij begon plotseling te schreie
Rompió a } llorar	hij begon plotseling te schreie
Acabó por decidirse a	hij besloot tenslotte om
Acertó a pasar por la calle	hij kwam toevallig door de straat
Comencemos por reglar este asunto	laten wij deze zaak eerst in het reine brengen
Empezó por decir que no y concluyó por decir que sí	hij zei eerst van neen en zei tenslotte van ja
Poco faltó para que (no) tropezara	hij was bijna gestruikeld
No me gusta tratar a esa gente Continúa escribiendo ¹⁾	ik ga liever niet met die mensen om hij gaat door met schrijven, hij schrijft door, voort, verder

1) Zie ook **seguir** met het **gerundio**. Men merke op dat het **gerundio** onveranderlijk is. Zie les XXI en XXX.

Bijwoorden van tijd (adverbios de tiempo)

<i>ahora</i>	nu
<i>antaño</i>	eertijds
<i>antes</i>	vroeger
<i>antes de</i>	alvorens
<i>antes que</i>	voor dat
<i>aun</i>	nog
(na het ww. <i>aún</i>)	
<i>aun no</i> (of <i>no.... aún</i>)	nog niet
<i>cuando</i>	toen
<i>cuanto antes</i>	zo vroeg, spoedig mogelijk
<i>después</i>	daarna, vervolgens
<i>en seguida</i>	onmiddellijk
<i>entonces</i>	toen, dan
<i>hogaño</i> (verouderd en verheven)	heden ten dage, dit jaar
<i>hoy</i>	heden
<i>luego</i>	vervolgens
<i>mientras</i>	terwijl, gedurende dat
<i>pronto</i>	vlug, vroeg
<i>siempre</i>	altijd
<i>temprano</i>	vroegtijdig, in de vroegte, tijdig
<i>todavía</i>	nog
<i>ya</i>	reeds
<i>ya no</i>	niet meer

Bijwoorden van plaats (adverbios de lugar)

<i>abajo</i>	onder
<i>arriba</i>	boven
<i>aquí</i>	hier
<i>ahí, allí</i>	daar
<i>acá</i>	hierheen, hier in de buurt

<i>allá</i>	daar, daar ergens
<i>delante</i>	voor
<i>dentro</i>	binnen
<i>adentro</i>	naar binnen
<i>por dentro</i>	binnen in
<i>fuera</i>	buiten
<i>por fuera</i>	buiten, van buiten
<i>afuera</i>	naar buiten
<i>cerca</i>	dicht bij
<i>lejos</i>	ver (af)
<i>debajo</i>	onder
<i>encima</i>	boven
<i>adónde</i>	waarheen
<i>donde</i> (bij vraag het accentteken)	waar
<i>de donde</i>	van waar
<i>por donde</i>	waaruit (weshalve)
<i>enfrente</i>	aan de overkant

Bijwoorden van wijze van handeling (adverbios de modo)

<i>adrede</i> (verheven stijl)	opzettelijk
<i>así</i>	aldus
<i>bien</i>	goed
<i>conforme</i>	overeenkomstig
<i>cual</i>	evenals
<i>despacio</i>	langzaam
<i>excepto</i>	} behalve
<i>salvo</i>	} behalve
<i>mal</i>	slecht
<i>quedo</i>	zachtjes

Bijwoorden van maat (adverbios de cantidad)

<i>además</i>	bovendien
<i>algo</i>	enigszins
<i>bastante</i>	voldoende, tamelijk
<i>casi</i>	bijna
<i>harto</i> (weinig gebruikelijk in de omgangstaal)	voldoende, nogal, zeer
<i>demasiado</i>	te, te veel
<i>más</i>	meer
<i>menos</i>	minder
<i>mucho</i>	
<i>muy</i>	veel, zeer
<i>nada</i> (bijv. <i>nada grande</i>)	in 't geheel niet, volstrekt niet
<i>poco</i>	enigszins

Adverbiale of praepositionele uitdrukkingen

<i>a bulto</i>	luk raak
<i>a ciegas</i>	blindelings
<i>a hurtadillas</i>	stilletjes, ongemerkt
<i>a la francesa</i>	op Franse manier
<i>a menudo</i>	dikwijls
<i>a obscuras</i>	in het duister
<i>a sabiendas</i>	willens en wetens
<i>a solas</i>	alleen
<i>a tientas</i>	op de tast
<i>de buen grado</i>	
<i>de buena gana</i>	gaarne
<i>de mal grado</i>	tegen zijn zin
<i>de mala gana</i>	ongaarne
<i>a penas</i> (gevolgd door <i>si</i> in hoofdzinnen)	nauwelijks
<i>a lo lejos</i>	in de verte

<i>de pronto</i>	} plotseling
<i>de golpe</i>	} plotseling
<i>de repente</i>	} plotseling
<i>de improviso</i>	onverwacht
<i>de rodillas</i>	geknield
<i>de, a prisa</i>	vlug
<i>de sobra</i>	al te zeer
<i>de cuando en cuando</i>	} af en toe
<i>de vez en cuando</i>	} af en toe
<i>en por fin</i>	tenslotte
<i>en seguida</i>	aanstonds
<i>por fuerza</i>	noodgedwongen
<i>por último</i>	tenslotte
<i>por mayor</i>	in het groot
<i>por menor</i>	in het klein
<i>por delante</i>	voorop

Woordenlijst

<i>hoy mismo</i>	vandaag nog
<i>ahora mismo</i>	nu terstond
<i>muy de mañana</i>	vroeg in de morgen
<i>meterse por</i>	in slaan (een weg)
<i>cuando joven</i>	toen hij (zij) jong was
<i>aficionarse a</i>	liefhebberij krijgen in
<i>por más, por mucho que</i>	hoe zeer ook
<i>a fuerza de fuerzas</i>	met grote moeite
<i>el timbre</i>	het belletje

<i>mantener</i>	onderhouden, op debeen houden, gaande houden
<i>la campana</i>	de kerkklok
<i>el escalofrío</i>	de koude rilling
<i>el ladrido</i>	het geblaf
<i>tapiar</i>	dicht maken van ramen, deuren enz.
<i>el ladrillo</i>	de baksteen
<i>la tabla</i>	de plank
<i>cumplir los cinco años</i>	vijf jaar oud worden
<i>a poco de</i>	kort na ¹⁾
<i>la quiebra</i>	het bankroet
<i>el pertiguero</i>	de koster (stafdrager in kathedraal)
<i>la vara</i>	de stok
<i>la contera</i>	de punt
<i>el latón</i>	het messing
<i>la cerilla</i>	de (was)lucifer
<i>el cabo de vela</i>	het kaarsstompje
<i>por aquí</i>	hier (in deze buurt)
<i>emparentado</i>	verwant
<i>intencionadamente</i>	met opzet
<i>a vista de pájaro</i>	in vogelvlucht
<i>de paisano</i>	in burger (tegenover in militaire uniform)
<i>el paisano</i>	streek-, stadgenoot, burger (tegenover militair)
<i>dos días seguidos</i>	twee dagen aaneen
<i>los quehaceres</i>	de bezigheden
<i>a lo largo de</i>	langs
<i>a todo lo largo de</i>	overal langs
<i>dondequiera</i>	waar ook
<i>como quiera</i>	hoe (u) ook (wil)
<i>cuando quiera</i>	wanneer u wil
<i>momentos después</i>	kort daarop

1) **A poco de, luego de, después de** worden gewoonlijk gevolgd door een onbep. wijs, bijv. **a poco de llegar** kort nadat hij was aangekomen.

<i>ni mucho menos</i>	allerminst
<i>claro que sí</i>	natuurlijk
<i>claro que no</i>	natuurlijk niet
<i>el surco</i>	de vore
<i>quedo</i>	zachtjes
<i>comer fuerte</i>	flink eten
<i>él cantó mejor</i>	hij zong beter, hij zong het best
<i>(com) portarse</i>	zich gedragen
<i>meter ruido</i>	lawaai maken
<i>la ducha</i>	het stortbad
<i>refrescar</i>	verkwikken
<i>tal vez</i>	misschien
<i>contener</i>	in bedwang houden
<i>el golfillo</i>	de straatjongen
<i>sucesivamente</i>	achtereenvolgens
<i>atenerse a</i>	zich houden aan
<i>cada vez</i>	telkens
<i>me extraña mucho</i>	het verbaast me zeer
<i>lo mucho que</i>	hoezeer
<i>sin embargo</i>	toch
<i>ni con mucho</i>	bij lange niet
<i>sospechar</i>	vermoeden
<i>alrededor</i>	rondom
<i>un poco más allá de</i>	een eindje voorbij
<i>solemne</i>	plechtstatig
<i>retórico</i>	rhetorisch
<i>por lo bien que trabaja</i>	omdat hij zo goed werkt

<i>pararse</i>	} blijven staan
<i>quedarse parado</i>	} blijven staan
<i>pensar</i>	denken, van plan zijn
<i>no comprende lo extrañado que estoy</i>	hij begrijpt niet hoe verbaasd ik ben
<i>de entonces acá</i>	van toen af
<i>el panadero</i>	de bakker
<i>mucho tiempo</i>	lange tijd
<i>en balde</i>	vergeefs
<i>en fin</i>	tenslotte
<i>estar para razones</i>	voor rede vatbaar zijn
<i>estar para marcharse</i>	op het punt zijn van heen te gaan
<i>convencerse</i>	tot de overtuiging komen
<i>detalladamente</i>	uitvoerig
<i>mucho antes de</i> (met infinitivo)	lang voor
<i>publicarse</i>	verschijnen
<i>la cantina</i>	het buffet (op het station)
<i>de día</i>	overdag
<i>de noche</i>	des nachts
<i>afanarse</i>	zich afsloven
<i>suspirar</i>	zuchten
<i>lo mejor posible</i>	zo goed mogelijk
<i>a la larga</i>	op de lange duur
<i>la estafeta</i>	het hulppostkantoor
<i>cuanto más estudia tanto menos aprende</i>	hoe meer hij studeert hoe minder hij leert
<i>aplicado</i>	ijverig
<i>la satisfacción</i>	de voldoening
<i>a lo más</i>	op zijn hoogst
<i>torcer (ue)</i>	wringen, afslaan (rechts, links)
<i>la intonación</i>	de intonatie
<i>a la derecha</i>	rechts
<i>a la izquierda</i>	links
<i>todo derecho</i>	steeds rechtuit
<i>de todos modos</i>	in elk geval

<i>a tiempo</i>	op tijd
<i>con entera libertad</i>	ongedwongen
<i>de boca a boca</i>	onder vier ogen
<i>a ojos vistas</i>	zienderogen
<i>desmejorar</i>	achteruitgaan
<i>suscribirse a</i>	zich abonneren op
<i>cierto día</i>	op op een dag
<i>desgraciadamente</i>	ongelukkigerwijs
<i>por cierto</i>	stellig
<i>en mangas de camisa</i>	in hemdsmouwen
<i>un pitillo</i>	een sigaretje
<i>estar a la disposición de</i>	ter beschikking zijn van
<i>enfadarse</i>	zich boos maken
<i>a deshora</i>	} ongelegen
<i>en mal tiempo</i>	} ongelegen
<i>así como así</i>	zo maar

Oefening A

No tiene dinero bastante para pagar **hoy mismo**. Al día siguiente, **muy de mañana** se metieron los dos por la calle del Sur. En estos casos es **cuando** uno se pregunta si la sociedad tiene derecho para matar. **Cuando** estudiante me aficioné a la música moderna. La niña **se echó a** llorar y por más que **continuaba** su madre cantando no se tranquilizó. No **llegó** el médico **a** convencer a las dos mujeres. Fernando **tardó** mucho tiempo **en** comenzar a leer la novela de su

amigo. **A fuerza de fuerzas** mantuvo la conversación. No me puedo (= *kan*) decidir **así como así**. **De cuando en cuando** se oía (= *hoorde men*) el timbre de los tranvías y las campanas de la iglesia próxima. La iglesia estaba **a oscuras**. **No había acabado de decirlo** (= *nauwelijks had hij het gezegd*) cuando sintió (= *gevoelde*) un escalofrío que le recorría la espalda. **Sólo**¹⁾ se oían (= *hoorde men*) **a lo lejos** ladridos desesperados de los perros. Las ventanas estaban tapiadas **a medias** con ladrillos y **a medias** con tablas. La tierra seca **apenas si** daba (= *gaf*) para comer. **Aun** no había cumplido los cuatro años el niño, **cuando** el padre empezó a enseñarle las primeras letras. ¿Pero piensa usted pasar la noche **allá arriba**? **A poco de volver** recibió la noticia de la quiebra. Se encontró con que no podía (= *kon*) abrir los ojos de inflamados que **nuevamente** los tenía. El mundo de **afuera** no existe, tiene la realidad que yo le quiero dar (= *wil geven*). Volvió de **aquí** para **allá**, a fin de matar el tiempo. **Por delante** iba (= *liep*) el pertiguero con una vara con su contera y sus adornos de latón, y **detrás** chicos y chicas con cerillas y otros con cabos de vela. Hombre ¿tú **por aquí**? Lo dejaba **a solas** en la pieza. Su madre está **estrechamente** emparentada con el conde de Almazán. Estudió al hombre con curiosidad, **de arriba abajo** y **de abajo arriba** Pensó que el cochero le había dejado **allá intencionadamente**. Desde **allí** se veía (= *zag men*) el pueblo a vista de pájaro. **De rodillas** desata el paquete y encuentra el traje de paisano de su hijo. El pobre hombre comía pan seco quince días seguidos y se comprenderá **lo mucho que** (= *hoezeer*) sufría en la soledad. Estaba la criada ocupada en sus quehaceres **cuando de repente** vió (= *zag*) entrar a la señora. Buenos días, señor Fernández, pasaba **por aquí** y se me ha ocurrido preguntarle si **ya** tiene noticias de su hijo. El habló el primero y **por poco** me faltó tiempo para expresar mi opinión. **No** tiene **ya** idea del mundo que le rodea ni la edad que tiene. El joven hablaba **con vivacidad** y casi **correctamente**, salvo que **con demasiada frecuencia** ponía (= *plaatste*) una r en el lugar de una l. En el camino me crucé **primero** con un muchacho y una joven que caminaban uno al lado de otro (= *naast elkaar*). A todo lo largo del camino, **dondequiera** que se encuentre usted, no hay más que gentes²⁾ a quienes otros aburren, que se aburren y aburren a otros. **Momentos después** estalló la bomba. Pocos días **antes** habían tenido una entrevista con el jefe del partido. El recién nombrado no es **ni mucho menos** un político a las órdenes de un

1) **Sólo**, accentteken ter onderscheiding van het bijv. nmwr.

2) Het wordt steeds meer gebruikelijk het collectief **la gente** de mensen, in het meervoud te plaatsen.

partido. **De sobra sabemos** (= *weten wij*) que **a duras penas** encuentra qué comer. ¿Me acompañas? ¡Claro **que sí!** Si tuviera un poco de tierra, cuatro (= *een paar*) surcos de tierra, sacaría **en seguida** a su familia de la miseria. **Obtuvo un premio por lo bien que** (= *omdat hij zo goed*) había reglado el asunto. ¿Te divertiste (= *heb je je vermaakt*) **ayer? Mucho, muy mucho.**

Oefening B

Wij hebben een brief gekregen van je (= *tu*) broer, hij schrijft heel goed, duidelijk, beknopt. Spreek zachtjes, want (= *que*) ik heb schele hoofdpijn. Eet flink, wij moeten nog vijf uur lopen. Uw (= *su*) jongste zoon heeft zich het slechtst gedragen, hij bleef lawaai maken ook toen de leraar al in de klas was. U moet heel vroeg opstaan en vervolgens een koud stortbad nemen, u voelt zich dan verkwikt. Hij studeert voortdurend maar hij is niet erg slim, hij begrijpt niet best wat hij leert en vergeet het aanstonds. Zij sprak te vlug, als zij langzamer had gesproken zouden wij haar misschien begrepen hebben. Hij zocht de deur op de tast, hij was bijna gestruikeld maar tenslotte vond hij de deur. Zij nam het eerst het woord en begon met uit te leggen waarom zij niet eerder was gekomen. Overall stonden nieuwsgierigen, buiten en binnen, hier en daar liepen politieagenten om de menigte in bedwang te houden, en in de verte hoorde men (= *se oía*) het geschreeuw van de straatjongens. De auto staat al klaar, pak vlug de boeken in, wij gaan aanstonds weg. Is de trein nog niet aangekomen? Neen, hij is nog niet aangekomen maar hij zal spoedig aankomen. Hij is enigszins ongesteld maar zal spoedig zijn werk hervatten. Je spreekt te heftig, als je op die (= *esa*) manier voort gaat zul je te laat begrijpen dat je achtereenvolgens al je vrienden verliest. Dikwijls schreef hij ons dat hij niet meer wist (= *sabía*) waar hij zich aan moest houden, maar telkens antwoordden wij hem dat hij tenslotte zou overwinnen. Het verbaasde haar zeer dat haar verloofde nog niet geschreven had. Plotseling begreep zij hoezeer hij onder (= *door*) het verlies had geleden. Zij zullen veel later hun (= *sus*) studies afmaken dan hun (= *su*) oudste broer, die toch veel minder intelligent is maar veel vlijtiger. Het duurde lang (= *mucho*) eer ik antwoord kreeg, maar ik had helemaal niet vermoed dat mijn brief zoek geraakt was. De kruiers zijn aldoor bezig met de zware koffers. *Hè* (= *hola*) Jan, jij hier? Waar woon je? Waar ga je (= *vas*) naar toe? Waar kom je (= *vienes*) vandaan? Ik herinner me nog goed waar hij vroeger woonde, in het oude huis daarginds op de hoek, een beetje voorbij den bakker. ‘Mijn zoon’, zo sprak de vader plechtstatig en rhetorisch, ‘je krijgt een beloning omdat je zo

goed hebt gewerkt'. Wij zijn te vroeg gekomen maar het zou erger zijn als wij te laat waren weggegaan. Wij wonen tamelijk ver weg, wij hebben onderweg dikwijls vertraging, soms gebeurt het dat onze (vertaal: *de*) auto plotseling blijft staan. Wij zoeken dan lange tijd tevergeefs naar de oorzaak zonder ze te vinden, tenslotte, onverwacht, begint hij weer te lopen (= *marchar*) en dan moeten wij wel, willens of niet, dikwijls in het donker de reis voortzetten. Aanvankelijk waren wij van plan hem te schrijven om (= *para*) hem uit te leggen hoe verbaasd wij waren over zijn (= *su*) besluit, maar wij begrepen spoedig dat hij niet meer voor rede vatbaar was. Hij was juist vertrokken toen wij terugkwamen. Leest u graag moderne gedichten? Ik houd meer van de romantische dichtkunst. De moeder wilde juist vertrekken toen het kind begon te schreien. Hij zal tenslotte wel tot de overtuiging komen, dat hoe ijveriger hij werkt hoe meer voldoening hij in zijn studie zal vinden. Hoe oud zou zij zijn? Twintig jaar op zijn hoogst. Slaat u rechts af, het tweede huis links is het hulppostkantoor. Eerst rechtuit? Zij ging verdrietig weg, zij had lang gewacht maar het bleek dat er geen (= *niet*) bezoek meer werd toegelaten. Waar is Jan? Is hij binnen? Ik geloof van niet (= *creo que no*), hij zal buiten zijn. Antwoord ons zo spoedig mogelijk. Wij willen in elk geval op tijd komen, anders missen wij de trein. Zoals gewoonlijk sprak hij ongedwongen. Ik wil onder vier ogen met u spreken. Hij gaat zienderogen achteruit. Schrijf hem uitvoerig wat u voornemens is. Het vertrek was smaakvol gemeubileerd. Het buffet van het station is dag en nacht open. Zend hem het geld vooruit. Lang voor dat het nieuwe tijdschrift verscheen hadden wij er ons op geabonneerd. Op een dag kwam (= *vino*) een elegant gekleed (= *vestido*) heer en vroeg om den chef die ongelukkigerwijs buiten in zijn hemdsmouwen een sigaretje zat te roken. Ik ben te allen tijde tot uw (= *su*) beschikking. Hoeveel verdient hij per maand? Over het geheel tweehonderd gulden, soms wat meer, soms wat minder. Vergeefs heb ik mij afgesloofd, zuchtte het jongmens, na een half uur gewerkt te hebben. Vertaal deze (= *este*) oefening zo goed mogelijk en maak je niet aanstonds boos als de vele bijwoorden je niet onmiddellijk te binnen schieten. Hij kwam (= *vino*) ongelegen. Van dag tot dag wordt het verkeer drukker, nu gaan hier wel een dertig auto's voorbij. Rondom groeiden bloemen, binnen in was een fontein, en van boven was een gordijn van fijne bladeren. Alleen door veel te lezen (*gerundio*, *leyendo*) leert men op de duur de nuances van een taal. En de intonatie? De intonatie leert men slechts door goed te luisteren (*gerundio*). Natuurlijk. Niet? Zeker, ongetwijfeld.

Een en twintigste les

De betrekkelijke voornaamwoorden derde groep van onregelmatige werkwoorden (Pedir)

De betrekkelijke voornaamwoorden (**los pronombres relativos**) zijn in het Spaans **que** (soms met lidwoord), **cual** (altijd met lidwoord) en **quien** (nooit met lidwoord). Het gebruik van deze betrekk. vrnw. loopt enigszins uiteen. **Que** kan voor personen en zaken worden gebruikt, en het blijft onveranderd. Als objeto directo krijgt het nooit het voorzetsel **a**.

Las personas que se marchan	de mensen die weggaan
El asunto que nos ocupa	het onderwerp dat ons bezig houdt
El libro que me mandan	het boek dat men mij zendt
La casa en que vivo	het huis waarin ik woon
El perro que he comprado	de hond die ik gekocht heb

Soms wordt, ter verduidelijking of ter voorkoming van misverstand, het lidwoord toegevoegd. Bijv.:

La novia de mi hermano la que llegó ayer	de verloofde van mijn broer die (n.l. de verloofde) gisteren is gekomen
---	---

Ook de zgn. onderwerps- en voorwerpszinnen worden met **el que, la que** enz. ingeleid. Bijv.:

El que te llama es tu padre	degene die je roept is je vader
El jurado ha premiado a los que se han distinguido	de jury heeft degenen die zich hebben onderscheiden beloond
Lo que me cuenta él me parece inverosímil ¹⁾	hetgeen hij me vertelt komt me onwaarschijnlijk voor

Tot goed begrip van zinnen als **los que estudiamos** *wij* die studeren bedenke men dat hier het antecedent **nosotros** is weggelaten.

1) De naam onderwerps- en voorwerpszin wordt door deze voorbeelden verduidelijkt. 'El que te llama' is het onderwerp van 'es tu padre', en zo is 'los que se han distinguido' het voorwerp van 'el jurado ha premiado'.

Het betrekkelijk vrnw. **el cual, la cual, lo cual, los cuales, las cuales** kan voor personen en zaken worden gebruikt. Het wordt vooral gebruikt om misverstand te voorkomen, of ter vervanging van **que** indien dit al enige malen is gebruikt. Het kan ook verder verwijderd staan van het woord waarop het betrekking heeft, terwijl **que** daar onmiddellijk op moet volgen. Bijv.:

La hermana de Pedro, la cual está enferma	de zuster van Piet, die (ni. de zuster) ziek is
Las obras de este autor sobre las cuales hay un artículo en esta revista	de werken van dezen schrijver waarover een artikel staat in dit tijdschrift
Estos jóvenes, muchos de los cuales son estudiantes, son aficionados a la música	deze jongelui, van wie velen student zijn, houden veel van muziek
Estuve tres semanas en Toledo, al cabo de las cuales me marché a Badajoz	ik vertoefde drie weken in T. daarna (letterl. aan het eind daarvan) vertrok ik naar B.

Quien, meervoud **quienes**, wordt uitsluitend voor levende wezens gebruikt. Het wordt evenals **el que, la que** gebruikt ter inleiding van een onderwerpszin. (In het Nederlands te vertalen met wie, al wie). **Quien** kan niet in bepalende bijzinnen worden gebruikt, alleen in verklarende bijzinnen.¹⁾

Quien (= el que) calla otorga	wie zwijgt stemt toe
Los señores de P., con quienes estoy aquí, se marcharán pronto	de heer en mevrouw P., met wie ik hier ben, zullen spoedig vertrekken
Mi maestro, a quien respeto mucho, está de viaje	mijn leermeester, voor wien ik veel eerbied heb, is op reis

Quien sluit vaak het antecedent in. Bijv.:

Hay quienes creen que	er zijn mensen die geloven
Busco a quien pueda mandar noticias sobre	ik zoek iemand wien ik bericht kan zenden over

Lo que en **lo cual** worden gebruikt als zij terugslaan op de inhoud van de gehele voorafgaande zin. Bijv.:

1) Een **bepalende** bijzin is een onmisbaar element in de zin. Bijv. De man die daar loopt is mijn oom. Een **verklarende** bijzin is een toevoeging ter verduidelijking. Hij **kan** gemist worden. In het Nederlands staat hij tussen komma's. Mijn vader, die dokter is, komt ieder jaar bij me logeren.

Pedro llegó tarde, lo que me extrañó mucho	Piet kwam (te) laat, hetgeen me zeer verbaasde
Juan se comportó muy mal conmigo, a lo cual no presté atención	Jan gedroeg zich heel slecht ten opzichte van mij, waaraan ik geen aandacht schonk (vrij: 'maar ik schonk er geen aandacht aan')

Men merke wel op dat **el** voor **que** en **cual** het lidwoord is. Het wordt dus verbonden met het voorzetsel **a (al)** en met **de (del)** en het heeft niet het accentteken.

Juan entregó el libro al que estuvo a su lado	Jan overhandigde het boek aan dengene die naast hem zat (gemeenzaam in onze taal: aan hem die....)
El que se levanta pierde su silla	wie (ook wel: hij die) opstaat raakt zijn stoel kwijt

Het Spaans heeft ook een bijvoeglijk betrekkelijk vrnw., **cuyo**, hetwelk zich in getal en geslacht richt naar het woord waar het bij hoort. Wij vertalen het met *wiens, welks, wier*. Bijv.:

Los señores de P. en cuya casa vivo	de heer en mevrouw P., in wier huis ik woon
Mi prima, cuyo marido es médico	mijn nicht, wier man dokter is
Este autor, cuyos libros están agotados	deze schrijver, wiens boeken uitverkocht zijn

Indien men bijzondere nadruk aan een pers. voornw. of aan een zelfst nw. wil geven, kan men dit ook in het Sp. doen met een constructie met betrekkelijk vrnw. Het ww. van de betrekk. bijzin staat dan of in de derde persoon, of het richt zich naar het woord waarop het betrekk. vrnw. terugslaat (**el antecedente**). Bijv.:

Mi padre es quien (el que) lo manda	mijn vader gebiedt het (het is mijn vader die het gebiedt)
Mis padres son quienes (los que) lo mandan	mijn ouders gebieden het
Soy yo quien (el que) lo mando (manda)	ik gebied het
De usted es de quien deseo tener noticias	van (over) ù wil ik bericht hebben

Derde groep van onregelmatige werkwoorden

Een aantal ww. op - **ir** met **e** in de stam veranderen de **e** in **i**, behalve wanneer in de uitgang een betoonde **i** staat. Dus **pedir** vragen, **pido** ik vraag, **pedía** ik vroeg, **pidiendo** vragende, door te vragen. Voorbeeld van de vervoeging:

Presente

INDICATIVO	SUBJUNTIVO	IMPERATIVO
pido ik vraag	que pid a dat ik vraag (‘vraag’)	pide (tú) vraag
pid es enz.	que pid as enz.	pid a (usted)
pide	que pid a	pedid (vosotros)
pedimos	que pid amos	pid an (ustedes)
pedís	que pid áis	no pid as vraag niet enz.
pid en	que pid an	

Imperfecto

pedía ik vroeg enz.	que pid iera, pid iese dat ik vroeg (zou vragen) enz.
	que pid ieras, pid ieses enz.

Preterito definido

pedí ik vroeg, heb	gevraagd enz.
pediste	
pid ió	
pedimos	
pedisteis	
pid ieron	

Subj. futuro

si **pidiere** indien ik zal vragen enz.

PARTICIPIO PASADO

pedido gevraagd

GERUNDIO

pidiendo vragende, door te vragen

Als **pedir** worden vervoegd de onderstaande ww. met hun samenstellingen:

<i>ceñir</i>	omgorden ¹⁾
<i>concebir</i>	ontvangen (in de zin van bevrucht worden) ontwerpen, begrijpen
<i>derretir</i>	smelten
<i>elegir</i>	kiezen, uitkiezen
<i>embestir</i>	aanvallen
<i>gemir</i>	zuchten, klagen
<i>henchir</i>	vullen
<i>medir</i>	meten

1) Zie voor **ciñó, ciñendo** en dgl. les XI.

<i>rendir</i>	onderwerpen
<i>reñir</i>	twisten, een standje geven
<i>seguir</i>	volgen
<i>servir</i>	dienen
<i>teñir</i>	verven
<i>vestir</i>	kleden

De werkwoorden **reir** lachen, **freir** bakken, **engreirse** hoogmoedig (opgeblazen) worden verliezen in de voornoemde gevallen waarin de **e** in **i** wordt veranderd de onbetoonde **i** van de uitgang, bijv. **riendo** (voor **riendo**), **rió**, **rieron**, **riera**, **riese** e.a. **Freir** veri, deelw. gewoonlijk **frito**.

Seguir met het **gerundio** betekent doorgaan met. Bijv. **sigo leyendo**, **sigu usted escribiendo** ik ga door met lezen, gaat u door met schrijven. **Sigue enfermo** betekent: hij is nog steeds ziek.

Woordenlijst

<i>el portero</i>	de portier, de conciërge
<i>el torero</i>	de stierenvechter
<i>cerca</i>	dichtbij
<i>el convento</i>	het klooster
<i>donde</i> (ook wel <i>en donde</i>)	waar, waarin, in welke
<i>la Edad Media</i>	de Middeleeuwen
<i>alrededor de</i>	rondom
<i>la mayoría</i>	de meerderheid
<i>interesarse a</i>	belangstellen in
<i>servirse</i>	zich bedienen
<i>sírva(n)se</i>	wees(t) u zo goed te
<i>contestar</i>	antwoorden
<i>pronto</i>	vlug
<i>consentido</i>	verwend
<i>contrariar</i>	tegenwerken, dwarsbomen, iemand zijn zin niet geven
<i>la vez</i>	de keer, de beurt
<i>una vez</i>	een keer, eens

<i>emprender</i>	ondernemen
<i>luego</i>	vervolgens
<i>incapaz de</i>	niet in staat tot
<i>indigno</i>	onwaardig
<i>la tapia</i>	de muur, de afschutting
<i>la rendija</i>	de kier, de spleet
<i>el cementerio</i>	het kerkhof
<i>el nicho</i>	de nis ¹⁾
<i>se trata de</i>	het betreft, het gaat over
<i>apoyarse en</i>	steunen op
<i>reclinar</i>	doen rusten, leunen
<i>la petición</i>	het verzoek
<i>acceder a</i>	ingaan op, inwilligen
<i>me pasa algo</i>	mij overkomt iets, mij 'scheelt' iets
<i>sacar a uno de (sus) quicio(s)</i>	iemand buiten zichzelf brengen
<i>la almohada el cojín</i>	het hoofdkussen het kussen (van stoel en dgl.)

1) In Spanje worden de doden vaak bijgezet in nissen in de muur rondom het kerkhof.

<i>el quicio</i>	het scharnier
<i>despedir</i>	ontslaan
<i>despedirse</i>	afscheid nemen van
<i>percibir</i>	bemerken
<i>el portal</i>	het portaal
<i>el dintel</i>	de dwarsbalk <i>boven</i> de deur; ook drempel
<i>el bandolero</i>	de struikrover
<i>la imagen</i>	het beeld
<i>el pelo</i>	het haar (in 't algemeen), gemeenzaam ook hoofdhaar
<i>teñirse el pelo</i>	zijn haar verven
<i>convinciente</i>	overtuigend
<i>hasta ahora</i>	tot nu toe
<i>no tener cara de</i>	er niet uitzien als
<i>rendirse</i>	zich overgeven, zich gewonnen geven
<i>en torno</i>	rondom
<i>(son) reirse</i>	glimlachen
<i>la burla</i>	de grap, de bespotting
<i>perder de vista</i>	uit het oog verliezen
<i>bordear</i>	lopen langs
<i>la dehesa</i>	de wei
<i>estar hospedado en</i>	gehuisvest zijnte, logeien te
<i>raro</i>	zeldzaam
<i>raras veces</i>	zelden
<i>destrózar</i>	stukmaken, vernietigen
<i>la víctima</i> (ook wel manl. als het mannen geldt)	het slachtoffer
<i>pedir prestado</i>	te leen vragen, lenen van
<i>pedir limosna</i>	bedelen
<i>instructivo</i>	leerzaam
<i>el matiz</i>	de nuance, de schakering
<i>a vuelta de correo</i>	per omgaande
<i>en todas partes</i>	overal

<i>conseguir</i>	bereiken, gedaan krijgen, 'lukken'
<i>no consigo</i>	het lukt me niet
<i>repetir</i>	herhalen
<i>en alta voz</i>	hardop
<i>corregir</i>	verbeteren
<i>devolver</i> (met onregelm. verled. deelw. <i>devueho</i>)	teruggeven, terugzenden
<i>vestirse</i>	zich kleden
<i>jugar al tenis</i>	tennisen
<i>impedir</i>	verhinderen, beletten
<i>frito</i>	gebakken
<i>huevo pasado por agua</i>	een zacht gekookt ei
<i>comedirse</i>	zich matigen
<i>el peligro</i>	het gevaar
<i>el refrán</i>	het spreekwoord
<i>travieso</i>	ondeugend
<i>la esquina</i>	de hoek (van een straat)debuitenhoek van een huis en dgl.
<i>henchir de plumas</i>	met veren vullen
<i>afirmar</i>	beweren
<i>el campo de tenis</i>	het tennisveld
<i>sitiar</i>	belegeren
<i>desteñir</i>	afgeven (verf)

<i>ceñirse la espada</i>	zich het zwaard, de degen omhangen, omgorden
<i>la cubierta</i>	de kaft
<i>tras, detrás de</i>	achter
<i>la ventanilla</i>	het raampje
<i>efectuar</i>	verrichten

Oefening A

Lo que él no sabía (= *wist*) era que su portero había sido torero. Hay cerca un convento **en donde** se conservan manuscritos de la Edad Media. **Los que** estaban de pie alrededor de la mesa, y de **los cuales** la mayoría no jugaba, parecían interesarse más (= *meer*) al juego que (= *dan*) **los que** estaban sentados. Ahora es la juventud **la que** tiene experiencia. **Sírvanse** ustedes contestarme pronto. Tu eres como una niña consentida **a la que** una vez han contrariado. Luego fué Pedro **el que** cogió la guitarra. He pensado muchas veces **lo que** sería una posesión sin límites. Fué Concha la primera **que** habló. Antonio es un hombre honrado **al que** juzgo incapaz de una acción indigna. El me explicó **lo que** pensaba hacer (= *doen*). La tapia tenía unas puertas por **cuyas** rendijas se distinguía el cementerio con los nichos. Se trata de un hombre a **quien** todos hemos conocido. El joven buscaba **en quien** apoyarse¹⁾. **en quien** reclinar su pecho, **a quien** confesar su alma. El estudiante terminaba todas sus cartas con una petición de dinero **a la cual** su padre accedía. El doctor preguntó qué era **lo que** le pasaba a la mujer. Las novelas modernas, de **las cuales** el viejo autor tenía noticias por las críticas de las revistas, le sacaban de quicio. **Se despidieron** de todos. Completamos con la imaginación **lo que** no percibimos con los ojos. La joven no callaba nada de **lo que** le (of la) pasaba por la imaginación. Entró en un portal sobre **cuyo** dintel se distinguía una imagen. Esta muchacha se **tiñe** el pelo y se pinta los labios. ¿Se **viste** bien? Me explicaba **lo que** pasaba, se trataba de una discusión en **la que** los gritos debían ser pruebas convincentes. No **signa** usted. Este negro es un boxeador a **quien** nadie (= *niemand*) ha vencido hasta ahora. No tiene cara de rendirse. No, **quienes se rinden** son los otros. En torno había islas verdes con árboles **cuyas** hojas se bañaban en el mar. No **se ría** usted, es verdad **lo que** le cuento. No río, ni (= *noch*) reí, ni reiré; **el que** se **ríe** es usted. **Reír** es expresión de alegría, **reirse** tiene un matiz de burla. El viajero perdió de vista el pueblo y comenzó a bordear dehesas en **las cuales** pastaban toros **que** le miraban atentamente (= *aandachtig*). Estoy hospedado en la pensión **que** me habían

1) Het hulpww. is uitgevallen. Zie gebruik **infinitivo** les XXIV. Letterlijk staat er: hij zocht (iemand) op wien te steunen, d.i. op wien hij kon steunen.

recomendado los señores en **cuya** compañía llegué a Madrid. Es una experiencia por **la cual** el mundo ha pasado raras veces. Son jóvenes **que** están destrozados por la crisis de nuestra época y **cuya** reconstrucción será difícil en esta sociedad. Son víctimas de **lo que** acaba y víctimas de **lo que** nace. **Lo que** hemos decidido es marcharnos. Esta ropa **destiñe**. Este perro me **sigue** a todas partes. ¿**Sigo** leyendo? Sí, **sigue**. Ayer Juan me **pidió** prestado mi libro. ¿Cuál? **El que** trata del modernismo en la música. No **consiguió** convencernos. El cliente mandó que el sastre **midiese** la tela. El criado me **sirve** bien. ¿Quiénes son **los que** suben? ¿Son sus amigos? No, mi padre es **el que** sube. No señor, **la que** sube es su madre de usted. El no **sirve** para ti. Hay **quienes** creen que la crisis será breve.

Oefening B

Herhaal hardop wat u hebt gelezen. Verbeter de oefeningen die ik heb teruggegeven. U zal bereiken wat u wenst. Deze arme man vraagt een aalmoes. Jan zal u een boek te leen vragen. Wie zijn die (= *esas*) meisjes? Zij kleden zich goed. Kleed je aan. Wie zijn gisterenavond aangekomen? Wij zijn gisterenavond aangekomen. Ik meende dat het uw vrienden waren die kwamen. Neen, mijn vrienden waren eergisteren al (= *ya*, vóór het ww.) hier. Het zijn die (= *esos*) jongelui met wie u getennist heeft. De leerling dien u me heeft aanbevolen werkt ijverig (= *con aplicación*). Jullie verhindert me door te gaan met lezen. ‘Wat wenst u’, vroeg de kellner, ‘zacht gekookte eieren of gebakken eieren?’ De familie, waarnaar u mij vraagt, woont een eindje verder (= *un poco más lejos*). De straat waarin zij woont en welks naam me niet te binnen schiet, is de tweede links. Wie het gevaar zoekt komt er in om, zegt (= *dice*) een Spaans spreekwoord. Een (onvertaald laten) ander Spaans spreekwoord zegt, vraag niet (een aalmoes) aan dengene die zelf (aalmoezen) heeft gevraagd (*pret. defin.*), dien niet dengene die zelf heeft gediend (*pret. defin.*). Zij gaven het ondeugende kind een standje. Het gelukte hun niet de fouten in de oefeningen te verbeteren. Wij glimlachten toen hij ons dat vertelde. Kiest u uit deze boeken uit degene die u aanstaan. De schrijver, wiens boeken u bewondert, woont in het huis dat op de hoek van deze (= *esta*) straat staat. De ouders in wier kinderen u belang stelt wonen in het huis waarachter het tennisveld ligt (= is). De belegerden gaven zich over. De acteur gordde het zwaard om als (= *como si*) ware hij de Cid in persoon, van wien geschreven staat dat (= *que*) hij het zwaard ‘te goeder ure’ omgord had (*pret. def.*). De kaften van de boeken die u op de markt hebt gekocht geven af. De auto, achter welks raampje wij de jongedame herkenden

die gezongen had, stopte. Rijd door, zei (*dijo*) een vriendelijke stem. Wij bleven enige (= *algunas*) weken in Málaga vanwaar wij uitstapjes ondernamen. Vele daarvan waren zeer leerzaam. Wij bezochten de bergen waarin zoveel (= *tantos*) struikrovers romantische heldendaden hebben verricht, waarvan een goed deel nog voortleeft (= *vive*) in de herinnering van de boerenmensen met wie wij hebben gesproken. Hetgeen ons ontroert blijft in ons geheugen. Laten wij ons inspannen om te bereiken wat wij wensen. Herhaal wat hij u heeft verteld. Hetgeen hij ons heeft verteld is onwaarschijnlijk, waarmede ik niet beweer, dat het niet gebeurd is. Weest u zo goed de boeken per omgaande te zenden. Matig u. Hij matigde zich. Zij vulden het kussen met veren. Zou zijn moeder nog steeds ziek zijn? Laten wij ons vlug aankleden. Hij zal de drukproeven (= *pruebas*) verbeteren.

Twee en twintigste les

Het gebruik van de tijden

Een grote moeilijkheid voor den vreemdeling is het juist gebruik van de tijden in het Spaans. Wat is het verschil tussen **compraba**, **compré** en **he comprado**? Het verschil ligt niet, zoals herhaaldelijk is beweerd, in de tijd waarin de handeling plaats grijpt. Het verschil, het essentiële verschil, ligt in het feit of de nadruk wordt gegeven aan de **toestand**, de **handeling** of het **gevolg** van de handeling. **Compraba** wijst op een **toestand**, het beschrijft nader een omstandigheid, het staat hoofdzakelijk in bijvoeglijke bijzinnen of ondergeschikte zinnen. **Compré** vermeldt een **handeling**, een handeling uit het verleden. **He comprado** is welbeschouwd een tegenwoordige tijd (**presente perfecto**), het vermeldt het gevolg van de handeling voor het heden, de betrekking ervan met het heden. Bijvoorbeeld:

Cuando yo compraba pitillos entró mi	toen ik sigaretten kocht (= aan 't kopen
amigo en el estanco y me entregó un	was) kwam mijn vriend de <i>estanco</i> ¹⁾)
libro diciendo (= zeggende) he	binnen en overhandigde mij een boek,
encontrado el libro de que te he hablado	zeggende: ik heb het boek gevonden
tantas veces	waarover ik je zo dikwijls heb gesproken

Compraba. Toestand. **Entró**. Handeling. **Entregó**. Handeling. **He encontrado**. Betrekking van handeling met het heden 'hier heb ik het gevonden boek'. **He hablado**, d.w.z. het staat je nog wel helder voor de geest.

Dit grondverschil moet men in het oog houden. Hiervan uitgaande kan men dus zeggen, dat het **imperfecto** wordt gebruikt bij een nadere toelichting, de beschrijving van een toestand, de bijkomstige omstandigheden, een gewoonte, herhaling of gesteldheid. Het **pretérito** vermeldt de handeling, het antwoordt op de vraag 'wat gebeurde er?' Deze handeling heeft plaats in het verleden en is voltooid, men vermeldt ze

1) Een *estanco* is een winkel waar men tabak, sigaren en sigaretten (staatsmonopolie), postzegels en papier op zegel verkoopt.

als een simpel feit. Het **presente perfecto** betreft de handeling binnen de sfeer van het heden, de gevolgen van de handeling zijn feiten, welke zich op het ogenblik doen gelden. Tegenover de *zakelijke* mededeling van het **pretérito** geeft het **presente perfecto** een *persoonlijke* mededeling, onderwerp en gevolgen der handeling zijn op het ogenblik nog in nauwe betrekking voorgesteld. Bijv.:

Compré un libro, recibí su carta	ik kocht (of heb gekocht) een boek, ik ontving (of heb ontvangen) een brief
He comprado un libro, he recibido su carta	ik heb een boek gekocht, ik heb een brief ontvangen, d.i. ze liggen voor mij, hier heb ik ze

De samengestelde tijden **había comprado** en **hubo comprado** verhouden zich als **compraba** en **compré**. **Hubo comprado** wordt alleen gebruikt na de voegwoorden **luego que** onmiddellijk nadat, **después que** nadat, **apenas** nauwelijks, **no bien** nauwelijks, **así que** onmiddellijk nadat. Zie les V.

In dichterlijke taal wordt de vorm **comprara** ook als historisch perfectum gebruikt. Men vertale hem, naar het verband, met *kocht* of *had gekocht*, men gebruike hem echter met deze betekenis niet zelf.

Nadere toelichtingen. Het **imperfecto** kan ook aanduiden dat men iets voornemens, van zins is te doen. Deze betekenis komt voort uit de grondbetekenis van het **imperfecto**: beschrijving van een toestand. Bijv.:

Le ahorcaban por (ser) ladrón	men was voornemens hem op te hangen omdat hij een dief was
Le ahorcaron por (ser) ladrón	zij hebben hem opgehangen....
El barco zarpaba a las diez	het schip was gewoon, of zou, het anker lichten om tien uur
El barco zarpó a las diez	het schip heeft het anker gelicht
Me marchaba cuando me llamaron al teléfono	ik zou juist weggaan toen ik werd opgebeld

Men verlieze deze nuance van het **imperfecto** niet uit het oog.

Het **pretérito** is steeds de tijd van de handeling of gebeurtenis uit het verleden als afgesloten tijdperk. Het duidt ook wel het begin van een handeling aan.

Leí la carta varias veces porque estaba mal escrita	ik las de brief ettelijke malen want hij was slecht geschreven
El año pasado estuvo en Soria	verleden jaar was hij in S.
El examen duró dos horas	het examen duurde twee uur
Le conocí , le conocía	ik leerde hem kennen, ik kende hem

Men merke het verschil van de volgende zinnen op:

Pereda y Galdós se carteaban	P. en G. stonden met elkaar in briefwisseling (gewoonte, dus: beschrijving van toestand)
Galdós escribió el prólogo de la Regenta	G. heeft het voorbericht van de R. geschreven (handeling, gebeurtenis, enkel feit uit het verleden)

Er zijn natuurlijk grensgevallen. Ter beoordeling van de juiste schakering leggen men de hierboven genoemde essentiële maatstaf aan.

Woordenlijst

<i>pasear</i>	rondwandelen
<i>con efusión</i>	hartelijk
<i>conducir</i>	sturen (v. auto)
<i>comprobar (ue)</i>	vaststellen
<i>dos días seguidos</i>	twee dagen aaneen
<i>zarpar</i>	het anker lichten
<i>sobrecoger</i>	doen schrikken
<i> echar el alto</i>	gebieden te blijven staan
<i>disparar</i>	schieten (ook, doorslaan)
<i>susurrar</i>	fluisteren
<i>empuñar</i>	grijpen, stevig in de hand nemen
<i>la pisada</i>	de voetstap
<i>el despacho</i>	het bureau, de studeerkamer
<i>estar comprometido</i>	zich tot iets verbonden hebben, een afspraak gemaakt hebben
<i>con angustia</i>	benauwd, angstig gespannen
<i>inmovilizarse</i>	tot stilstand komen
<i>la multitud</i>	de menigte
<i>a través de</i>	door... heen
<i>apresurarse</i>	zich haasten
<i>el tabique</i>	het tussenschot, de wand
<i>el bolsillo</i>	de zak

<i>el gabán</i>	de overjas
<i>el empareñado</i>	de sandwich, twee dunne boterhammetjes
<i>tornar</i>	terugkeren
<i>flemáticamente</i>	droogjes, flegmatisch
<i>preocuparse por</i>	bezorgd zijn over
<i>fruncir las cejas</i>	de wenkbrauwen fronsen
<i>el testigo presencial</i>	de ooggetuige
<i>apearse</i>	afstijgen van paard, uitstappen
<i>se me olvida</i>	ik vergeet
<i>de oídas</i>	van horen zeggen, van naam
<i>pararse</i>	stoppen
<i>cursar</i> } medicinas	medicijnen studeren
<i>estudiar</i> } medicinas	medicijnen studeren
<i>estar adelantado en</i>	gevorderd zijn in
<i>los informes</i>	} de inlichtingen
<i>las informadones</i>	} de inlichtingen

<i>la excavación</i>	de opgraving
<i>arqueológico</i>	archaeologie
<i>la moto</i>	de motorfiets
<i>la carretera</i>	de straatweg
<i>resbaladizo</i>	glad
<i>deslizar,</i>	} slippen
<i>resbalar</i>	} slippen
<i>asistir</i>	bijwonen
<i>volcar(ue)</i>	kantelen, omslaan
<i>recorrer</i>	afleggen (v. weg)
<i>saludable</i>	heilzaam
<i>notar</i>	bemerken, bespeuren
<i>los frenos</i>	de remmen
<i>defectuoso,</i>	} defect
<i>en mal estado</i>	} defect
<i>preocupado</i>	ongerust
<i>la velocidad</i>	de vaart, de snelheid
<i>un abrigo de cuero</i>	een leren jas
<i>temblar, } de frío</i>	bibberen van de kou
<i>tiritar } de frío</i>	bibberen van de kou
<i>aminorar</i>	verminderen
<i>a una distancia de</i>	op een afstand van
<i>pisar fuerte</i>	flink stampen
<i>caer enfermo</i>	ziek worden
<i>la enfermera</i>	de verpleegster
<i>regar</i>	besproeien
<i>de repente</i>	plotseling
<i>apoyarse en</i>	steunen op
<i>el borde</i>	de kant
<i>estallar</i>	uitbreken, ontploffen
<i>la rebelión</i>	de opstand
<i>el cuarto de baño</i>	de badkamer
<i>epico</i>	episch

<i>la monja</i>	de non
<i>proclamar</i>	uitroepen
<i>extrañar</i>	verbazen
<i>apretado</i>	dicht (v. menigte)
<i>dispersar</i>	uiteendrijven
<i>el relato</i>	het verslag
<i>la oficina de la prensa</i>	het persbureau
<i>la sortija</i>	de ring
<i>el acontecimiento</i>	de gebeurtenis
<i>los revueltos</i>	de onlusten
<i>la conciencia del pueblo</i>	het volksbewustzijn
<i>el mosaíco</i>	het mozaïek
<i>resignarse en</i>	berusten in
<i>enseñar</i>	laten zien
<i>inevitable</i>	onvermijdelijk
<i>la diversión</i>	de afleiding
<i>el divertimento</i>	het vermaak
<i>la decadencia</i>	het verval
<i>el mejoramiento</i>	de verbetering
<i>presentar</i>	indienen
<i>la proposición</i>	het voorstel
<i>rechazar</i>	verwerpen
<i>emprendedor</i>	ondernemend
<i>fomentar</i>	bevorderen
<i>el súbdito</i>	de onderdaan
<i>en sentido social</i>	in maatsch. opzicht
<i>al principio</i>	aanvankelijk
<i>ayudar</i>	helpen, bijstaan
<i>enérgico</i>	krachtig
<i>la indolencia</i>	de lauwheid
<i>la inercia</i>	traagheid van geest
<i>pre-románico</i>	prae-romeins, prae-romaans

Oefening A

Un día que Fernando **paseaba** en la plaza **vió** (= *zag*, les XXIX) venir (= *komen*) hacia él un amigo suyo, que se le **acercó**, le **alargó** la mano y se la **apretó** con efusión. La joven **bajó** del coche, se **acercó** a la casa, **abrió** la puerta, **subió** las escaleras, **entró** en su cuarto y **encendió** la luz. Frecuentemente **he observado** que las mujeres conducen mejor que los hombres, y se **ha comprobado** este hecho. Los criados **comían** carne quince días seguidos. ¿A qué edad **se casó** usted? El barco **zarpó** a las diez. Se **encontró** en la puerta con un hombre cuya presencia le **sobrecogió**. Al huir los ladrones, les **echó** el alto el guardia, y viendo (= *ziende*) que no se **paraban**, **disparó**. Dos de ellos **cayeron**, otro se **paró** asustado. ¿Qué **había pasado**? se **preguntaron** todos. Una noche me **despertó** mi criado. Le **he despertado** a usted, **susurró** en mi oído, porque me parece que hay ladrones en la casa. **Salté** de la cama, **empuñé** la pistola y **salí** (= *ging naar buiten*). Los pasos **volvieron** a sonar. Guiados por aquellas pisadas **recorrimos** toda la casa, **inspeccionamos** todos los rincones. Cuando **estábamos** en la sala, se **alejaban** las pisadas hacia la cocina, cuando **llegábamos** a la cocina se **retiraban** hacia la sala. A las dos **cesaron** los ruidos. Esto **ocurrió** un jueves. Un minuto después de pronunciadas estas palabras (= *nadat deze woorden uitgesproken waren*) **sonó** el timbre de la puerta. Mi criado **volvió** para anunciarme una visita. En el despacho me **esperaba** un visitante de mediana edad. Cuando **entré contemplaba** (él) con una melancolía indescriptible el sombrero que **sostenía** sobre sus piernas. Se **levantó** trabajosamente. ¿Ya está usted comprometido? **preguntó** con angustia. **Tenía** los ojos turbios de lágrimas. **Avanzó** hacia mí. **Abrí** un balcón. Frente a mi casa se **había inmovilizado** una multitud. Yo **estaba** visitando a su vecino (de usted) de la derecha. A través del tabique **he oído** (= *gehoord*) su conversación con el criado. Me **apresuré** a venir (= *komen*). **Sacó** del bolsillo de su gabán un emparedado de queso, **tornó** a su asiento y **dijo** (= *zeide*) flemáticamente ‘no se preocupe por mí.’ **Fruncí** un poco las cejas, pero mi amigo se **apresuró** a explicarme con jovialidad: ‘aun no te **he advertido** que este club no es una vulgar reunión.’ En la puerta la joven **conversaba** con el estudiante cuando **pasó** su primo. Varios obreros, entre los que se **contaban** padres de familia, se **declararon** en huelga. Yo **estaba** ocupado en copiar el telegrama cuando **recibí** otro que me **ha tranquilizado**. A la muerte de su hijo mayor Don Fernando no **tenía** más que cuarenta años. Los militares **atacaron** a los obreros que se

retiraban¹⁾. Una noche en que **estaba** estudiando me **llamaron** al teléfono. **Era** un amigo mío. Durante la guerra civil **fuí** testigo presencial de la toma de Badajoz. Cuando **llegué** a la estación donde **debía** apearme me **llamaron** la atención a que se me **había olvidado** cerrar la maleta. El joven **estaba** triste pensando en las cincuenta pesetas que le **había costado** el billete. Nos **conocimos** en Burgos. El no **estaba** enterado del asunto, yo se lo **expliqué** y le **presenté** a un amigo mío, a quien ya **conocía** de oídas. ¿**Estuviste** en el cine anoche? Sí, estuve y me **divertí** (= *heb me vermaakt*) mucho. Felipe cuarto **era** frívolo y devoto, lo mismo que gran parte de la nación que **governaba**. Así que mi padre **recibió** la noticia de la desgracia se **embarcó** y se **dirigió** a Buenos Aires. Apenas **hube apagado** la luz se **paró** un coche delante de la casa. Ella **tuvo** un hijo (hier = *kind*), una hija. **Tenían** tres hijos.

Oefening B

Hij heeft uw broer in Parijs leren kennen. Hij studeerde toen medicijnen en was al ver in die studie gevorderd. Uw broer wendde zich tot hem om inlichtingen en hij was bereid die (= *ze*) te geven. Op een middag dat (= *en que*) het erg sneeuwde, nam hij zijn motorfiets en probeerde hij naar Toledo te gaan (= *ir*). De straatweg was heel glad en er waren verscheidene auto's geslipt en omgeslagen. Nauwelijks had hij een paar mijl afgelegd of hij bemerkte dat zijn remmen defect waren. Ongerust verminderde hij zijn vaart. Ongelukkigerwijze nam hij de bocht te wijd en stootte hij tegen een mijlpaal. Het scheelde maar weinig of hij was gevallen, maar hij was een behendig motorrijder. Hij had het heel koud. Hij had wel (= *es verdad que*) een leren jas en leren handschoenen aan, maar hij bibberde van de kou. Op een uur afstands van Toledo stopte hij, stapte af en verwarmde hij zich door (*gerundio*) flink op de grond te stampen. Wij waren op reis toen men ons mededeelde dat zijn vader ernstig ziek was geworden. Onmiddellijk nadat wij de brief hadden ontvangen, gingen wij terug. Wij kwamen 's morgens heel vroeg aan. De zieke was rustig, hij had een goede nacht gehad. Toen wij binnenkwamen zat de verpleegster bij het raam. Het raam kwam uit (*daba a*) op een tuin. Een knecht was bezig de bloemen te begieten. De zieke richtte zich plotseling op en steunde zich op de kant van het bed (hier: *la cama*). Hij zag heel bleek. Hij vroeg of zijn zoon reeds was gekomen. Wanneer is de laatste militaire

1) **Se retiraron** zou betekenen: die toen begonnen terug te trekken; **se retiraban** betekent: die zich (reeds) terugtrokken.

opstand uitgebroken? Verleden jaar, in Juli. Hoe dikwijls is hij in Spanje geweest? Wij waren zes jaar geleden in Madrid toen de Republiek werd uitgeroepen. Het enige dat mij heel erg verbaasde was de orde en de rust van de eerste maand. Op een avond liepen wij door de Calle de Alcalá toen een dichte mensenmenigte werd uiteengedreven door de politie. Dezelfde avond zonden wij een uitvoerig verslag van het gebeurde aan de dagbladen. In het bureau van de pers deelde men ons mede, dat de orde hersteld was en dat er geen (= *niet*) reden was te (= *de*) vrezen dat de gebeurtenissen zich zouden herhalen (*subj. imp.*) In Spanje zijn de laatste jaren veel onlusten geweest. Volgens de Spanjaarden is er een volkomen verandering in het volksbewustzijn gekomen. Vroeger had het volk geen belangstelling in de politiek, het berustte in de slechte toestanden als in een onvermijdelijk iets (vert.: *alsof deze onvermijdelijk waren*) en het zocht afleiding in allerlei vermaak. Nu is dat veranderd. In de zestiende en zeventiende eeuw waren er al mannen die de oorzaken van het verval van Spanje begrepen. Zij hebben voorstellen tot maatschappelijke verbeteringen ingediend, maar deze zijn verworpen. Karel de Derde was een ondernemend man, hij bevorderde de handel en de landbouw en probeerde zijn onderdanen tot nieuw leven te wekken, in cultureel en economisch opzicht. Hij heeft aanvankelijk succes gehad, verscheidene mannen stonden hem krachtig bij, maar de traagheid van geest en de lauwheid waren te groot. Korte tijd na zijn dood was er maar weinig meer te bespeuren van zijn heilzame voorbeeld. Philips de Vierde stond in briefwisseling met een non, genaamd María de Ágreda. Hernán Cortés heeft enige brieven geschreven aan Karel de Vijfde en hij beschreef daarin zijn epische onderneming. Twee jaar geleden hebben wij archaeologische opgravingen in de provincie Soria bijgewoond. Een jongmens uit Madrid vond een ring die van prae-romeinse tijd bleek te zijn. Wij verbaasden ons over de prachtige gave (= *intacto*) mozaïeken die men had blootgelegd (= *descubierto*). In de buurt van Almazán heeft men de resten van een Romeinse villa ontdekt (= *descubierto*), grote gedeelten van vertrekken en van de badkamer heeft men ons laten zien. De archaeoloog met wien wij de provincie doortrokken vestigde onze aandacht op de grootse opzet (= *el plan*) van de villa, welke het bewijs was van de betekenis van deze streek in de Romeinse tijd (= *época*). Wij hebben ook de Romeinse poort bij Medina-celi bewonderd, en van daar hebben wij, geleid door de beschrijving van het Poema del Cid, de weg (= *la ruta*) van den Cid gevolgd.

Drie en twintigste les

De bezittelijke voornaamwoorden. vierde groep van onregelmatige werkwoorden (sentir)

Evenals bij de persoonlijke voornaamwoorden zijn er in het Spaans bij de bezittelijke voornaamwoorden (**los pronombres posesivos**) onbetoonde en betoonde of nadrukkelijke vormen, d.w.z. vormen met geringe en vormen met sterke nadruk. Men vergelijkte bijv. in het Nederlands ‘m'n boek’ en ‘mijn boek’. Het Spaans geeft deze gevallen op sterker verschillende manier weer.

Onbetoonde vormen

mi libro, mis libros	m'n boek, m'n boeken
tu libro, tus libros	je boek, je boeken
su libro, sus libros	z'n, haar, uw boek, - boeken
nuestro libro, nuestros libros	ons boek, onze boeken
vuestro libro, vuestros libros	jullie boek, jullie boeken
su libro, sus libros	hun, haar, uw boek, - boeken

Behalve **nuestro** en **vuestro**, die in het vrouwelijk de uitgang **a** hebben, **nuestra** casa, **vuestra** casa, hebben de bezittel. vrnw. geen afzonderlijke uitgang voor het vrouwelijk. Dus **mi** casa, **tus** casas.

Su, het bezittel. vrnw. van de derde persoon en van **usted**, heeft dus drieërlei betekenis. Ter voorkoming van misverstand voegt men zo nodig het pers. voornw. er bij, of vervangt men het bezitt. vrnw. door het pers. vrnw.

¿Cómo está su padre de usted?	Hoe is het met uw vader?
No me gusta la casa de él	ik vind zijn huis niet aardig
Los padres de ella están de viaje	haar ouders zijn op reis
La excursión de ellos, de ellas , fué muy divertida	hun, haar, uitstapje was heel vrolijk

Vuestro behoort bij de tweede persoon meervoud, en heeft dezelfde betekenissen, nl. het kan als gemeenzame vorm ‘jullie’ betekenen,

maar in plechtige toespraken wordt het als verheven stijlform gebruikt. Ook werd het in de geschreven taal wel gebruikt als men zich tot den koning richtte, en verder wel in het gebed tot de Maagd.

De onbetoonde vormen mogen nooit gescheiden worden van het zelfst. nw.

Betoonde vormen

De betoonde vormen, die zich in geslacht en getal richten naar het woord waar zij bij horen, staan altijd **achter** het zelfst. nw.

este libro es mío	dit is mijn boek
este libro es tuyo	dit is jouw boek
este libro es suyo	dit is zijn, haar, uw boek
este libro es nuestro	dit is ons boek
este libro es vuestro	dit is jullie boek
este libro es suyo	dit is hun, haar, uw boek

De vrouwlijke vormen zijn **mía, tuya, suya, nuestra, vuestra**. Het meervoud krijgt een **s**.

Het gebruik en de betekenis van de betoonde vormen

Deze nadrukkelijke vormen gebruikt men ter duidelijke onderscheiding. De nadruk valt op den bezitter. Wij kunnen, om de nuance te doen uitkomen, die vormen vaak weergeven met ons pers. vrnw. met *van*, dit boek is van mij, enz. Bijv. esta idea es cosa **suya** deze gedachte is (echt) iets van hem.

Het gebruik van deze nadrukkelijke vormen is regel:

Ten eerste na het lidwoord

Un libro mío , la casa suya	een boek van mij, het huis van hem (haar enz.)
Lo mío , lo suyo	het mijne, het zijne, hare, enz.

Ten tweede na het telwoord

Dos amigos tuyos	twee vrienden van je
Tres cartas mías	drie brieven van mij
Cinco billetes nuestros	vijf biljetten van ons

Ten derde gewoonlijk¹⁾ na de aanwijzende en de onbepaalde vrnw. (zie les XXV en XXVI).

Aquel amigo **suyo** die vriend van hem, haar, enz.

Algunos libros **míos, tuyos, nuestros** enige boeken van mij, u, ons

1) Men zegt ook wel **aquel su amigo, un mi amigo**, maar het is minder gebruikelijk.

Tener **algo suyo** iets eigens, iets karakteristieks hebben

Ten vierde als het bezitt. vrnw. naamwoordelijk deel van het gezegde is

Este libro es **mío** dit boek is van mij

La casa es **suya** het huis is van hem, enz. (het staat hem, haar, enz. ter beschikking)

De nadrukkelijke vorm heeft ook een affectieve betekenis, bijv.:

Amigo **mío** waarde vriend

Madre **mía** lieve moeder

Muy señor **mío** (aanhef van brief) waarde heer, geachte heer

De nadrukkelijke vormen kunnen ook zelfstandig worden gebruikt en krijgen dan het lidwoord. Bijv.:

Mi abrigo y **el suyo** mijn jas en de zijne, hare, uwe, enz.

Sus ocupaciones y **las mías** zijn bezigheden en de mijne

Zoals reeds is opgemerkt bij de behandeling van de pers. vrnw. en de wederkerende ww. (zie les XIII en XIV) wordt in het Spaans het bezitt. vrnw. vaak vervangen door het lidwoord en het pers. vrnw. als indirect object. Bijv.:

Se **le** llenan **los** ojos de lágrimas zijn ogen vullen zich met tranen

Me duele **la** pierna ik heb pijn aan mijn been (mijn been doet mij pijn)

Indien uit het verband van de zin duidelijk is wie de bezitter is, wordt in het Spaans het lidwoord gebruikt:

Bajó **los** ojos hij (zij) sloeg zijn (haar) ogen neer

Dejé **el** sombrero en la percha ik liet mijn hoed aan de kapstok hangen

Me lo conoció en **la** cara hij zag het aan mijn gezicht ('kon het op mijn gezicht lezen')

In een aantal Spaanse uitdrukkingen wordt evenwel het bezitt. vrnw. wel gebruikt waar wij het niet gebruiken. Bijv.:

Desde **mi** niñez van kindsbeen af, sinds ik een kind was

Corrimos en **su** auxilio wij snelden hem te hulp

A **su** debido tiempo te gelegener tijd

Voy (= *ik ga*) a **su** encuentro

ik ga hem, haar, hun tegemoet

Preterito definido

sentí
sentiste
sintió
enz. als pedir

Futuro subj.

si **sintiere**
enz. als pidiere.

GERUNDIO

sintiendo

PARTICIPIO PASADO

sentido

De betekenis van **sentir** is ten eerste: gevoelen. Soms moeten wij het vertalen met horen, bijv. in zinnen als **lo siento** venir ik hoor hem komen.

Verder ook moet **sentir** in zinnen als **lo siento** of **siento que** (met subj.) vertaald worden met het spijt me, het spijt me dat. Bijv.:

Lo siento mucho	het spijt me erg
Sentimos que no haya llegado	het spijt ons dat hij niet is gekomen

Als sentir, en zijn samenstellingen, worden vervoegd de volgende ww. met hun samenstellingen:

<i>advertir</i>	waarschuwen, opmerkzaam maken op, bemerken
<i>arrepentirse de</i>	berouw hebben over
<i>conferir</i>	beraadslagen, toekennen v.e. waardigheid en dgl., vergelijken
<i>diferir</i>	uitstellen, verschuiven
<i>digerir</i>	verteren
<i>divertir</i>	vermaken (reflex. zich vermaken)
<i>herir</i>	wonden, kwetsen
<i>hervir</i>	koken (onovergankelijk)
<i>mentir</i>	liegen
<i>preferir</i>	verkiezen
<i>referir</i>	berichten
<i>requerir</i> ¹⁾	opvragen
<i>sugerir</i>	inluisteren, suggereren

Woordenlijst

<i>el aldeano</i>	de dorpeling, de boerenman
<i>la tierra</i>	de aarde, de grond, het land
<i>obrar</i>	werken, te werk gaan

- 1) De werkwoorden **adquirir** verwerven, **inquirir** onderzoeken, navraag doen naar, veranderen de betoonde stamklinker eveneens in **ie**. (Zij kunnen tot deze groep gerekend worden, doch zij hebben de oorspronkelijke **e** uit de stam geheel verloren.) **Erguirse** zich verheffen, heeft in de gevallen dat de stamklinker betoond is **ye**, b.v. **yergue**. Soms wordt het geheel als **pedir** vervoegd, zelden echter. Het is een rhetorisch woord.

el diputado

de afgevaardigde

fracturarse el brazo

zijn arm breken

calar

doordringen (van water), geheel nat
maken, iemand doorzien

calarse el sombrero

zijn hoed diep in de ogen zetten

la gorra

de muts, de pet

<i>la amargura</i>	de bitterheid
<i>referirse a</i>	verwijzen naar, betrekking hebben op
<i>tangible</i>	tastbaar
<i>en torno de</i>	rondom
<i>en torno de mí</i>	} rondom mij
<i>en torno mío</i>	} rondom mij
<i>alrededor de</i>	rondom
<i>alrededor de mí</i>	} rondom mij
<i>alrededor mío</i>	} rondom mij
<i>presentir</i>	een voorgevoelen hebben van, vermoeden
<i>el peligro</i>	het gevaar
<i>aterrizar</i>	landen (van vliegtuig)
<i>el avión</i>	het vliegtuig
<i>apoderarse de</i>	zich meester maken van, zich toeëigenen
<i>de día en día</i>	van dag tot dag
<i>descuidar</i>	verwaarlozen
<i>subir el jornal</i>	het loon verhogen
<i>novalesco</i>	romantisch
<i>el partidario</i>	de aanhanger
<i>de pronto</i>	ineens, plotseling
<i>el anciano</i>	de grijsaard
<i>acercarse a</i>	naderen
<i>alargar la mano</i>	de hand uitstrekken
<i>los plenos poderes</i>	de volmacht
<i>el mazo</i>	de stamper, grote tenthamer, moker
<i>nocivo</i>	schadelijk
<i>la consecuencia</i>	het gevolg
<i>el clima</i>	het klimaat
<i>trópico</i>	tropisch
<i>necesario</i>	nodig
<i>en cuanto a</i>	betreffende
<i>la proposición</i>	het voorstel
<i>toda(s) clase(s) de</i>	allerlei

<i>el abrigo de piel</i>	de bontjas, de bontmantel
<i>el partido</i>	de partij
<i>el orador</i>	de redenaar
<i>desde su niñez</i>	van kindsbeen af
<i>callado</i>	zwijgzaam
<i>de suyo</i> (bijw. uitdrukking)	van nature, soms ook: uit eigen beweging
<i>fuerte</i>	sterk, gezet, (ook zwaar van eten)
<i>el estómago</i>	de maag
<i>fácilmente</i>	gemakkelijk
<i>el consejo</i>	de raad(geving)
<i>cuadrarse</i>	in de (militaire) houding gaan staan
<i>cerca de</i>	} dicht bij
<i>próximo a</i>	} dicht bij
<i>la comida</i>	de maaltijd, het maal
<i>la comisión</i>	} het comité
<i>el comité</i>	} het comité
<i>el paro(forzoso)</i>	de werkloosheid
<i>el parado</i>	de werkloze
<i>por unanimidad</i>	eenstemmig
<i>el cabo</i>	de korporaal
<i>llamar (por, al teléfono)</i>	opbellen

Oefening A

Al aldeano le habían contado que la tierra sería **suya**. Todos **sintieron** la satisfacción de haber obrado con prudencia. El diputado era un hombre que luchaba por (=voor) **los suyos**. Se fracturó **el** brazo izquierdo. Se caló **la** gorra. Cuando estoy solo es porque **prefiero** la soledad. La niña sintió miedo al (=bij het) acercarse al bosque. Me **siento** rendido después de un paseo tan (=zo) largo. **Sintieron** por primera vez la amargura de la separación. **Adviértale** usted que la carta se **refiere** a asuntos **míos**. En esta situación los minutos **adquieren** realidad tangible. La joven miró en torno de sí como si **presintiese** el peligro. Al aterrizar **advirtieron** que el banquero no estaba en el avión, que había desaparecido. Los muchachos esperaron mucho tiempo (= lange tijd) con las manos en los bolsillos. Quien se apodera de dinero que no es **suyo** no es honrado. De día en día **advierte** el enfermo que las cosas del mundo pierden valor para él. ¡Qué viejo se **sintió!** Le aguardan a usted **su** mujer y **sus** hijos. Al detenerse el tren escuchó un idioma que no era **el suyo**. Debo mucho a **sus** buenos consejos. ¿De quién? A los consejos de usted. ¿A **mis** consejos? Sí, amigo **mío**, a **los suyos**. ¿Le gustan **mi** casa y **mi** jardín? Sí señora, me gustan mucho. **Su** amigo de usted descuida **sus** intereses para atender a los de usted. Es verdad, atendiendo a **los míos** descuida **los suyos**. Le subiré **el** jornal. ¿Cuáles son los móviles que rigen **sus** acciones? **Prefiero** pasar la tarde contigo. Y Antonio, ¿qué es de **su** vida? El poeta había creado en torno **suyo** una atmósfera novelesca. **Su** hijo de usted suele jugar al tenis con una prima **mía**. **Sentimos** la alegría de la juventud alrededor **nuestro**. El pacifista **se convirtió** de pronto en un partidario del militarismo. Nos **divertimos** mucho con su charla. Hijos míos, **divertíos**, dijo (= zei) el anciano. Acarició entre **las suyas** la mano de la enferma. Una noche (= op een nacht) **se sintió** mala **su** madre de ella. El muchacho escuchaba la charla de **los suyos**. Se le acercó un amigo **suyo**, le alargó la mano y **se** la apretó con efusión (= uitbundig, hartelijk). Tienen al presidente **suyo** (= op hun hand). Se marcharon **de suyo** (= uit eigen beweging). Esos (= die) hombres tienen costumbres semejantes a **las nuestras**. **Tu** padre **prefirió** permanecer de pie, miró en torno **suyo** y me pidió noticias de la familia. Apenas consiguió **erguirse**. Se **yergue**, se **irguió**, nos **erguimos**. **Lo tuyo** debe ser **tuyo** y **lo mío** **mío**. Hijo **mío** no **mientas**. Madre **mía**, nos **arrepentimos** de lo que hemos hecho (= gedaan). ¿Qué tomará usted? **Prefiero** café. Le **confirieron** plenos poderes. Me **refiero** a **su** atenta carta de la semana pasada. **Siento** que no tengo razón (= ik gevoel, ik ben me

bewust dat ik ongelijk heb). **Siento** que usted no tenga razón (= *het spijt me....*). Sol de marzo hiere con mazo. Ojos que no ven (= *zien*) corazón que no **siente**.

Oefening B

Zijn woorden kwetsten ons. Zij ondervonden de nadelige gevolgen van het tropische klimaat. Laten wij instemmen met zijn voorstel. Zijn studies eisen veel toewijding en geduld. De pers heeft de geruchten die in omloop zijn tegengesproken. Het bestuur verleende den voorzitter de nodige volmacht. Het spijt ons zeer dat hij gelogen heeft. Wij verwijzen wat zijn mededelingen betreft naar zijn laatste brief. Die (= *aquella*) brief van hem bevat allerlei voorstellen. Als u er de voorkeur aan mocht geven (*subj. fut.*) morgen op te bellen, zullen wij daarin (= *a eso*, na het ww.) toestemmen. Waar zijn mijn boeken? De uwe? Zeker, waarde vriend, de mijne. Het zou ons zeer spijten als u zich niet vermaakt hadt (*subj. imperf.*). Deze (= *este*) beambte van ons doet ons af en toe goede ideeën aan de hand. Het water kookt. Wij gevoelden dat zij gelijk hadden. Het speet ons erg dat zij hadden geschreven. Welke van deze jassen is de uwe? Die (= *aquel*) bontjas is van mij. Het uwe en het mijne. Uw ouders en haar ouders zijn goede vrienden van de onze. Waarde vriend, u hebt mijn hoed op (= *tiene puesto*). De uwe? Ja zeker (= *que sí*) de mijne. Het meisje sloeg haar ogen neer, zij schaamde zich dat zij gelogen had. Zij hadden berouw. Heb berouw over wat je hebt verteld. Deze (= *estas*) onvriendelijke woorden van hem hebben ons zeer (= *mucho*, na deelw. plaatsen) gekwetst. Mijne heren, sluit u aan bij onze partij, riep de redenaar. Wij zagen aan zijn gezicht dat hij loog. Zij snelden ons te hulp. Het spijt ons erg dat wij vergeten hebben die (*esa*) vriendelijke brief te beantwoorden. Welke brief, de onze of de hunne? De uwe natuurlijk (= *claro está*). Van kindsbeen af was hij van nature zwijgzaam geweest. Zij zullen er u opmerkzaam op maken dat de Spaanse maaltijden zwaar zijn. Een Hollandse maag verteert ze niet gemakkelijk. Waar heeft deze brief betrekking op? Hij heeft betrekking op een comité dat onderzoek doet naar de oorzaken van de werkloosheid. Zij stemden eenstemmig toe. U zult verwerven wat u wenst. De korporaal ging in de houding staan toen (= *cuando*) hij de stem van zijn meerdere herkende. Als zij er (onvertaald laten) de voorkeur aan gaven te vertrekken met onze vrienden, zouden wij daarin toestemmen. Verwaarloos uw belangen niet. Wij hebben ons zeer vermaakt. Een vriend van u heeft mij opgebeld. Een vriend van mij? Een vriend van ons, zijn huis staat dicht bij het onze. Zij probeerden den meester op hun hand te krijgen (= *tener*).

Vier en twintigste les

Het gebruik van de wijzen

Het gebruik van de wijzen (**modos**) verschilt aanmerkelijk in het Spaans en in het Nederlands. Het meeste treft ons het rijke gebruik dat de Spanjaarden, in de schrijftaal en in de spreektaal, maken van de aanvoegende wijs (**subjuntivo**). De essentiële betekenis van de **subjuntivo** is dat de daarin uitgedrukte handeling of toestand denkbeeldig is. Het gebruik van de **subjuntivo** is niet volstrekt in regels vast te stellen, men moet het van deze algemene eigenschap uit beoordelen. De meest voorkomende gevallen waarin de **subjuntivo** wordt gebruikt zijn de volgende:

Ten eerste na de werkwoorden die een wens, gebod, verbod, behoefte, verlangen, bedoeling, verwachting, toestemming en dgl. uitdrukken, bijv. **desear, mandar, necesitar, esperar, procurar, empeñarse, permitir** en dgl.

Ten tweede na de werkwoorden van denken, beweren, zeggen, indien deze door een ontkenning, vragende vorm of bijwoord van twijfel een onzekerheid te kennen geven. Verder ook na ww. die onzekerheid of twijfel uitdrukken.

Ten derde na de onpersoonlijke ww. welke een noodzakelijkheid, een doelmatigheid, een wenselijkheid, een mogelijkheid, een onmogelijkheid, een gevoelsaandoening, een goed- of afkeuring te kennen geven (Een vreemdeling doet over 't geheel beter met na onpersoonl. ww. een onbepaalde wijs te gebruiken).

Ten vierde na de werkwoorden die een gemoedsaandoening, zoals vrees, dankbaarheid, verbazing, ontzetting, vreugde, verdriet en dgl. te kennen geven.

Ten vijfde na de voegwoorden **a fin de que, para que** opdat, **como quiera que** hoe dan ook, **como si, cual si** alsof, **con tal (de) que** mits, onder voorwaarde dat, **antes que** voordat, **sin que** zonder dat, **no porque** niet omdat. In een zinsverband dat wil doen uitkomen dat de mededeling welke wordt gedaan mogelijk, twijfelachtig of denkbeeldig is, of reden tot verwondering en dgl. geeft, staat ook de **subjuntivo** na de voegwoorden **apenas** nauwelijks, **así que, en cuanto que, luego que** zo spoedig als, **cuando** wanneer, **hasta que**

totdat, **hasta que no** zolang niet, **aunque** hoewel, **por mucho que, por más que** hoezeer ook, **siempre que** steeds wanneer, **de manera que, de modo que** op die manier dat, **mientras** zolang, totdat.

Ten zesde in betrekkelijke bijzinnen als daarin een denkbeeldig, gewenst, te duchten en dgl. feit wordt medegedeeld, of wanneer de hoofdzin een ontkenning bevat.

Ten zevende in voorwaardelijke zinnen (**A**) als de, met **si** indien, ingeleide zin een onvervulbare of onwerkelijke veronderstelling inhoudt. Het van **si** afhankelijke ww. staat dan in de **subj. del imp.**, het werkwoord van de hoofdzin insgelijks, of in de **condicionalis** welks positie als tijd of wijs in het Spaans niet vast omgrensd is. Is de voorwaarde een vage werkelijkheid (**B**) dan staat het ww. in de voorw. zin in de **subj. del futuro** (weinig gebruikelijk in de spreektaal en vervangen door de **indicativo del presente**).

Ten achtste wordt de **subj. del imp.** ook zelfstandig gebruikt, in elliptische constructies voornamelijk, in concessieve zinnen en in zinnen die een wens, verwondering te kennen geven, bijv. **¡Quién fuera rico!** als ik maar rijk was! **Bueno fuera** 't zou wat moois zijn. De **subj. del pres.** kan eveneens zonder voegwoord voorkomen om een wens en dgl. te kennen te geven. Ook dit is een elliptische constructie. Bijv. **Viva** en dgl.

In oefening A zijn voorbeelden gegeven. In niet aanstonds duidelijke gevallen verwijzen wij met een Romeins getal tussen haakjes naar een van de acht vermelde gevallen.

De aantonende wijs. De aantonende wijs (**indicativo**) vermeldt een werkelijk of als werkelijk voorgesteld of gedacht feit. Verder wordt de **indicativo del pres.** en de **indic. del fut.** ook gebruikt als een verzachte gebiedende wijs, bijv. **le preguntas si** dan vraag je hem of, **le explicarás** je moet hem dan uitleggen, en dgl. In de omgangstaal wordt het geval VII A dikwijls door twee **indic. del pres.** uitgedrukt, bijv. **si lo sé no vengo**¹⁾ als ik het geweten had, was ik niet gekomen.

De **indicativo del futuro** staat in gevallen waar een Nederlander geneigd is een **condicionalis** te gebruiken. Bijvoorbeeld:

¿Habrán hombres que? zouden er mensen zijn die. Dus in uitroepen of vragen die verbazing en dgl te kennen geven. De **indicativo del futuro** dient ook als verzachte **imperativo** bijv. **le comunicarás** que, je moet hem dan mededelen dat.

1) Voor de vervoeging van deze onregelm. w.w. zie les XXVIII en XXIX.

De onbepaalde wijs. De onbepaalde wijs (**infinitivo**) wordt in het Spaans wel als zelfst. nmwr. gebruikt, dikwijls met behoud van zijn karakter als werkwoord, dus met een object of bijwoord, bijv. **el contestar** tales cosas, het zulke dingen antwoorden; of **al contestar tales preguntas** bij het antwoorden van zulke vragen. De **infinitivo** wordt met een voorafgaand zelfst. nmwr., bijv. nmwr. of bijw. verbonden met het voorzetsel **de**, bijv. el deseo **de** contestar, het verlangen om te antwoorden; fácil **de** contestar, gemakkelijk te antwoorden; lejos **de** contestar, verre van te antwoorden. Met de ww. van beweging en ww. als **aprender, enseñar** e.a. wordt de inf. verbonden door het voorzetsel **a**.

De **infinitivo** kan als subject een pers. vrnw. of een zelfst. nmwr. hebben en door een voorzetsel¹⁾ worden ingeleid. Bijv. **a contestarle yo** als ik hem geantwoord had; **con ser él** mi maestro, hoewel hij mijn (leer)meester is; **por ser** tan difícil **el español** omdat het Spaans zo moeilijk is, e.a. Het subject wordt wel weggelaten, en de **infinitivo** moet dikwijls door ons als een passief worden vertaald, bijv. un campo **sin labrar** een onbewerkt stuk land; dejó la carta **sin escribir** hij liet de brief ongeschreven. Zeer veelvuldig is in het Spaans de **infinitivo** na een vraagwoord in directe of indirecte vragen, bijv. no encontró un sitio **donde sentarse** hij vond geen plaats om te gaan zitten. Even veelvuldig is de **infinitivo** in betrekkelijke bijzinnen, bijv. no tengo con **quien consultar** el caso, ik heb niemand met wien ik het geval kan bespreken. De **infinitivo** kan ook als in het Nederlands als algemene **imperativo** worden gebruikt, bijv. **circular** por la derecha, rechtshouden; no **fumar** niet roken.

De gebiedende wijs (imperativo) is, zoals men in de voorbeelden van de vervoegingen heeft gezien, in de beleefdheidsvormen en in de ontkennende vormen vervangen door de **subjuntivo**. Een merkwaardig gebruik van de **imperativo** vindt men in gemeenzame, doch ook in de schrijftaal doorgedrongen, uitdrukkingen als **come que come, habla que habla, sube que sube**, en dgl., in het Nederlands te vertalen met ‘al etende’, of ‘door te eten zoveel als men kon’ enz. Het zijn elliptische zegswijzen. Ons ‘laten zij wachten’, ‘laten zij binnenkomen’, wordt in het Spaans weergegeven met een **subjuntivo** en het voegwoord **que**, bijv. **que esperen, que entren, que suban**.

1) Voor de voorzetsels zie les XXVII.

Woordenlijst

<i>la humedad</i>	de vochtigheid
<i>agarrar</i>	vastgrijpen, hier: wortel schieten
<i>el pecado mortal</i>	de doodzonde
<i>mudarse de casa</i>	(gaan) verhuizen
<i>la tez</i>	de teint
<i>firmar</i>	tekenen, zijn handtekening zetten
<i>húmedo</i>	vochtig
<i>el piso</i>	de grond, de verdieping
<i>la esterilla</i>	het vloermatje
<i>la estera</i>	de mat
<i>resguardar de</i>	behoeden voor, beschutten tegen
<i>el colegio</i>	de middelbare school
<i>al aire libre</i>	in de open lucht
<i>oculto</i>	verborgen
<i>la casucha</i> ¹⁾	het huisje
<i>desprenderse</i>	los gaan, zich losmaken, afvallen (bijv. fruit)
<i> echar a carrer</i>	het op een draf zetten
<i>en otro tiempo</i>	vroeger
<i>el (la) dote</i>	de bruidsschat
<i>pasar de moda</i>	uit de mode raken
<i>la piel</i>	het bont
<i>raerse</i>	kaal worden
<i>la joya</i>	het kleinood
<i>empeñar</i>	belenen
<i>fracasar</i>	mislukken
<i>instar</i>	aandrijven
<i>me instan</i>	men dringt er bij mij op aan
<i>estar a la mira</i>	op de uitkijk zijn, staan
<i>traspasar</i>	van de hand doen
<i>salir en traspasa</i>	tweede hands aangeboden worden

1) De uitgang **-ucha** heeft iets minachtends. Zie les XXIX.

<i>semejante</i> (gewoonlijk zonder onbep. lidw.)	zulk een
<i>el madrileño</i>	de Madrileen
<i>admitir</i>	aannemen, toegeven, toelaten
<i>el objeto</i>	het voorwerp, het doel
<i>el piso bajo</i>	de benedenverdieping
<i>el principal</i>	de eerste (en voornaamste) verdieping
<i>el renombre</i>	de naam, reputatie
<i>quitar</i>	wegnemen
<i>lo uno no quita lo otro</i>	het een belet het andere niet
<i>tirar</i>	wegwerpen
<i>ser capaz de</i>	in staat zijn tot
<i>no comprende lo</i>	hij begrijpt niet
<i>útil que es</i>	hoe nuttig het is
<i>acudir</i>	toelopen, te hulp snellen
<i>la atrocidad</i>	de wreedheid, de wrede daad
<i>feroz</i>	woest

<i>la materia</i>	de stof, het onderwerp
<i>el auxilio</i>	de hulp
<i>opinar</i>	van mening zijn
<i>detalladamente</i>	omstandig
<i>informar</i>	inlichten
<i>subir</i>	naar boven gaan, naar boven brengen
<i>la empresa</i>	de onderneming
<i>tanto (tiempo)</i>	zo lang
<i>la sala de espera</i>	de wachtkamer
<i>la colección</i>	de keur, de verzameling
<i>un conocido nuestro</i>	een kennis van ons
<i>con desdén,</i>	} smalend
<i>desdeñosamente</i>	} smalend
<i>de antemano</i>	vooruit, bij voorbaat
<i>influenciar</i>	beïnvloeden
<i>la niebla</i>	de nevel, de mist
<i>desaparecer</i>	hier: optrekken
<i>seguir leyendo</i>	doorlezen
<i>de modo comprensivo</i>	op bevattelijke wijze
<i>abstenerse de</i>	zich onthouden van
<i>el juicio</i>	het oordeel
<i>el último día de mi vida</i>	mijn laatste levensdag
<i>ser aprobado</i>	slagen (bij examen)
<i>ser suspendido,</i>	} zakken
<i>caer</i>	} zakken
<i>crítico</i>	critisch
<i>fijarse en</i>	letten op, in 't oog vatten, houden
<i>me extraño de, me extraña</i>	ik verbaas me over, het verbaast me
<i>la carta a la redacción</i>	het ingezonden stuk
<i>llamar la atención a</i>	de aandacht vestigen op
<i>tener éxito</i>	slagen, succes hebben
<i>acostumbrarse a</i>	zich gewennen aan
<i>despedirse</i>	afscheid nemen

<i>estar ocupado</i>	druk bezig zijn, bezet zijn
<i>indicar</i>	aanwijzen, aangeven
<i>me conviene</i>	het schikt me
<i>es preciso</i>	} het is nodig
<i>es necesario</i>	} het is nodig
<i>es menester</i>	} het is nodig
<i>es fuerza</i>	} het is nodig
<i>es forzoso</i>	} het is nodig
<i>es posible,</i>	} het is mogelijk
<i>puede¹⁾ ser</i>	} het is mogelijk
<i>es imposible</i>	het is onmogelijk
<i>es bueno, es mejor</i>	het is goed, beter
<i>importa</i>	het is van belang
<i>es tiempo</i>	het is tijd (d.i. de gunstige gelegenheid)
<i>es lástima</i>	het is jammer

Opmerking. **Don** Julio Sánchez. **Don** voor de voornaam. Dit **don**, voor vrouwen **doña**, is in zichzelf geen onderscheiding. Het kan een zekere affectieve waarde hebben, vooral in de persoonlijke omgang. **Doña** hoofdzakelijk voor de namen van getrouwde vrouwen, ook wel

1) Zie les XXVIII.

voor ongetrouwde vrouwen gebruikelijk, bijv. voor de prinsessen van den bloede, oudere dames of jongemeisjes van enige distinctie. Dit laatste komt in de omgangsen schrijftaal weinig voor.

Oefening A

Esperaban a que **llegasen** noticias. Es triste cosa que el trabajo **sea** (III) una limosna que **haya** (VI) que pedir llamando a las puertas de los ricos. La niña volcó agua sobre el suelo como si se **hubieran** (V) plantado flores y **necesitasen**¹⁾ de la humedad para agarrar. Si **hubiese** (VII A) llegado un vagabundo nadie pensaría que sin pedir permiso se **sentara** en este sitio. No comprendían los campesinos que un señorito **estuviese** (IV) de su parte. De los pecados mortales, **por** muy mortales que (hoe.... ook) **sean** nadie está libre. Hasta que no **venzamos** la oposición no tendremos la tierra. Cuando **vuelva** le explicaré el asunto. Si vuelvo me mudo de casa, esta casa ya no me gusta. La cabeza rubia, de tez muy blanca, **hubiera** (VIII) podido (*kunnen*) ser de un ángel de Rubens. La Carmen creía que era obligación suya impedir que Fernando se **aburriera** (I). Que **esperen** un poco y cuando **concluya** (= *klaar zal zijn met*) de firmar, que **pasen**, dijo (= *zeide*) el ministro. Viven estos pobres aldeanos en cuartos húmedos con el piso de piedra sin que **tengan** ni (= *zelfs*) una esterilla ni nada (hier: *of iets*) que **resguarde** los pies de la frialdad. Los campesinos enviaban sus hijos al viejo maestro para que les **enseñara** a leer y a escribir. El inglés ponía en duda (= *trok in twijfel*) de que **hubiera** (II) en Madrid un colegio mayor que aquel colegio al aire libre de Londres. No **hubieran** entendido mucho más si alguien les **hubiera** (VIIA) explicado la causa oculta de su sonrisa. Si **tuviera** cuatro cuartos (= *een paar duiten*) mañana mismo **repararía** mi casucha (VIA). Se espera a que la fruta **esté** madura y se **desprenda** sola²⁾. He encargado a Pedro que me **avise** (I) luego que se **sienta** venir (= *komen*) el autobús. Me encanta que **haya** (IV) usted venido (= *gekomen*). Si me **hubiera** atrevido **hubiera** echado a correr detrás de ellos. En otro tiempo **hubiera** podido casarse si su hermano no la **hubiese** pedido prestado su dote. ¿A qué edad se marchó usted a La China³⁾? A los veinticuatro años; **hubiera** podido (= *kunnen*) marcharme antes si no **hubiera** caído enfermo mi padre. ¿Qué haría

- 1) Dit tweede ww. is ter verbreking van de eentonigheid in de -ase vorm geplaatst.
- 2) **Sola**. Men lette op dit bijv. nmwr. met adverbiale functie: uit eigen beweging, uit zich zelf, van zelf. Zie les XX.
- 3) Enkele namen van landen hebben het lidwoord, bijv. **El Japón, El Perú, La China**.

(= *zou doen*) la pobre actriz cuando sus vestidos se **hubieran** pasado de moda, cuando las pieles se **hubieran** raído, y cuando las joyas se **hubieran** empeñado? ¿Era posible que él **tuviese** un aspecto claro de pintor fracasado? Era casi como si **fuesen** (V) unos viejos amigos. El príncipe no podía (= *kon*) concebir que un negro **fuese** (II) un hombre como él, con iguales derechos. Le instaron para que **estuviese** a la mira por si salía alguna imprenta en traspasa. ¿No hay un sitio por ahí donde **sentarnos**? Pero, ¿**será** verdad? ¿**Habrán** oído (= *gehoord*) bien? ¿Qué **habrá** pasado? se preguntaron todos. Al **ver**(*zien*) aquel tipo exigió su mujer que no **volviera** más a aparecer por casa semejante hombre. El médico le recomendó que **estuviese** el mayor tiempo posible al aire libre. Al madrileño bastaba que una cosa **fuera** catalana (subj. *duidt hier aan dat de verteller in het midden wil laten of het Catalaans is of niet*) para que le **pareciera** mala. Sería injusto que me **juzgase** (III) usted mal. ¿Estos **serán** gallegos? preguntó Carlos. Como (hier: *daar*) el viejo escéptico no admitía una voluntad superior que **dirigiera** (VI) los destinos de los hombres, pensaba que, aunque las desgracias y las enfermedades en sí no **tuviesen** (V) un objeto moral, el individuo podía (= *kon*) dárselos. Como (= *daar*) no le interesaban las noticias que **pudieran** (V, *zouden kunnen*) tener los periódicos, no los compraba. El médico preguntó en el piso bajo por la casa de doña Pilar y le indicaron que **subiera** (I) al principal. **El ser** escritor y **tener** renombre universal no quita **el ser** hombre modesto. Le mandaron **acostarse** en seguida y **quedarse** en cama algunos días. Me tomo la libertad **de dirigirme** a usted. Este joven es capaz **de tirar** los libros y está lejos **de comprender** lo útil que es tener una instrucción sólida. Acudieron **a sacarle** de su situación desagradable. **A juzgar** por el aspecto feroz que tiene uno le creería capaz de toda clase de atrocidades. El libro se quedó **sin imprimir**. **Con ser él** tan joven ya está muy adelantado en la materia. No tiene **a quien** pedir auxilio.

Oefening B

Wij zijn van mening dat u dit geval omstandig moet¹⁾ beschrijven opdat wij juist worden ingelicht en dus ook de lezers van ons blad tot in bijzonderheden worden ingelicht. Zij wensten dat wij aanstonds vertrokken, omdat zij vreesden dat wij de trein zouden missen. Hij liet de koffers boven brengen. Hij is een handig baasje en zal gedaan krijgen dat men hem zo spoedig mogelijk laat vertrekken. Ik hoop dat u deze onderneming zal²⁾ steunen. Het spijt ons erg dat wij u zo

1) Dit *moet* wordt uitgedrukt door de subjuntivo van beschrijven.

2) Dit *zal* wordt uitgedrukt door de presente subj. van steunen.

lang hebben laten wachten, maar wij geloven niet dat u zich verveeld heeft. Het is onmogelijk dat een man als u zich zou vervelen in een wachtkamer met een keur van boeken. Het is beter dat u hierover met uw vader spreekt, het is van belang dat hij op de hoogte is. In plaats dat hij ons schreef, schreef hij aan een kennis van ons, alsof deze verplicht zou zijn als bemiddelaar op te treden. Zonder dat zij het boek hadden gelezen, spraken zij er smalend over om vooruit de mensen te beïnvloeden. Voordat je deze reis onderneemt, moet je een goed boek lezen dat het land en de bevolking beschrijft. Zo spoedig ik terug ben zal ik u schrijven. Zo spoedig hij terug was schreef hij. Wanneer wij vertrekken zenden wij u bericht. Als wij vertrokken waren zouden wij u een prentbriefkaart hebben gezonden. Zolang de mist niet is opgetrokken blijven wij hier. Hij leest door, ook al begrijpt hij niet wat hij leest. Ook al was hij hier zou hij zich toch onthouden van iedere critiek. Misschien interesseert het haar niet. Ik zoek een boek dat mij op bevattelijke wijze inlicht over deze kwestie. Er zijn weinig studenten die studeren om de wetenschap. Pas op, dit kind gelooft alles wat je hem vertelt. Als de deur open is ga dan (onvert. laten) naar binnen. Als de deur open mocht zijn bel dan niet. Als de deur open was geweest zouden wij naar binnen zijn gegaan. Als de mensen met aandacht lazen zouden zij een kritischer oordeel hebben. Al ware dit mijn laatste levensdag, ik zou geen (= *niet*) andere wens hebben dan een goed boek te lezen en mij in contact te gevoelen met een fijne geest. Laten zij hier blijven als zij dat verkiezen. Het zou wat moois zijn, niet werken en toch slagen! Neemt u mij niet kwalijk, ik heb me vergist. Laten wij dit in het oog houden, zolang hij ons niet schrijft is het goed met hem. Het verbaast ons zeer dat hij geen (= *niet*) spijt heeft van het geval. Ik twijfel er aan dat hij met een ingezonden stuk de aandacht op deze bijzondere omstandigheden zal vestigen. Hij gelooft niet dat hij zal slagen in deze onderneming. Het is nodig dat wij een beetje uitrusten. Laat hij boven komen, maar wacht even, leg hem uit dat hij niet te lang (= *demasiado*) moet blijven, ik ben erg bezet en het is beter dat hij nu in een paar woorden de gehele situatie aangeeft. Het schikt ons nu heel goed hen te ontvangen, maar wij zijn van plan over twee uur uit te gaan (= *salir*). Hij zal er wel aan gewennen tijdig op te staan en des morgens te werken. Is zij niet meer hier? Neen, zij is weggegaan zonder afscheid te nemen.

Vijf en twintigste les

De aanwijzende voornaamwoorden. de onregelmatige werkwoorden andar, caber, caer, dar, decir

De aanwijzende voornaamwoorden (**los pronombres demostrativos**) kunnen in het Spaans bijvoeglijk en zelfstandig worden gebruikt. De bijvoeglijke vormen zijn **este**, mv. **estos**, vr. **esta**, mv. **estas**, deze, dit; **ese**, mv. **esos**, vr. **esa**, mv. **esas**, die, dat (bij u); **aquel** mv. **aquellos**, vr. **aquella** mv. **aquellas**, die, dat (behorend bij derden).

Voorbeelden van het bijvoeglijk gebruikte aanw. vrnw.:

Este señor, este caballo	deze heer, dit paard
Estos señores, estos caballos	deze heren, deze paarden
Esta mujer, esta casa	deze vrouw, dit huis
Estas mujeres, estas casas	deze vrouwen, deze huizen
Ese sombrero, esa pluma	die hoed, die pen van u (of waar de toegesprokene pas over heeft gesproken)
Esos sombreros, esas plumas	die hoeden, die pennen
Aquel árbol, aquella muchacha	die boom (daarginds), dat meisje
Aquellos árboles, aquellas muchachas	die bomen, die meisjes

Indien het aanw. vrnw. zelfstandig wordt gebruikt krijgt het een accentteken, **éste**, **ése**, **aqué** enz. De vormen voor het onzijdig zijn **esto**, **eso**, **aquello**, zonder accenttekens omdat er geen onzijdige bijvoeglijke vormen zijn.

Voorbeelden van het zelfstandig gebruikte aanw. vrnw.:

Curioso caso es éste , ése , aqué	een merkwaardig geval is dit (van mij), (van u), dat, het gindse (van een derde)
En esto consiste mi trabajo	hierin bestaat mijn werk

Het zelfstandig gebruikte aanw. vrnw. richt zich als het onderwerp is in geslacht en getal gewoonlijk naar het naamwoordelijk deel van het gezegde.

Éste es mi hijo	dit is mijn zoon
¿Son éstos los libros de usted?	zijn dat uw boeken?
Aquella es nuestra casa	dat is ons huis

Indien men verwijst naar een tevoren vermelde mededeling, handeling of feit, of naar een vaag, niet goed te onderscheiden voorwerp of gedaante wordt de onzijdige vorm van het aanw. vrnw. gebruikt. Bijv.:

Eso me parece una mentira	dat (wat u me verteld hebt) houd ik voor verzonnen
Esto es la pura verdad	dit is waarheid
Aquello será un árbol o una torre	dat daar ginds zal wel een boom of een toren zijn

Betekenis en gebruik van de aanw. vrnw.

In het Spaans wordt steeds een nauwkeurig onderscheid gemaakt in de betekenis van de aanw. vrnw. **Este** enz. betreft den spreker, **ese** enz. den toegesprokene, **aquel** enz. hetgeen zowel van den spreker als van den toegesprokene verwijderd is. In verwijzingen is **este** het laatst genoemde, **aquel** het eerst genoemde, bijv.:

Juan y Pedro están de viaje, éste está en España, aquél está en Inglaterra	Jan en Piet zijn op reis, deze bevindt zich in Spanje, gene in Engeland
--	---

Ese heeft vaak de bijbetekenis van 'de u welbekende', en dit in minder gunstige zin. Men gebruike het zo min mogelijk, en omschrijve het liever.

No trate usted a esa gente	Ga niet met die (= dat slag van) mensen om
Hablan mucho ésas	die (u weet wel welke) vrouwen praten veel

Éste en **ése** worden ook wel gebruikt om aan het betrokken woord een zekere onbepaaldheid van betekenis te geven. Het zelfst. nw. staat dan gewoonlijk in het meervoud, een zgn. extensief meervoud (**plural extensivo**). Bijv.:

Ando sin rumbo por estos mundos	ik dwaal doelloos rond in deze wijde wereld
¿Qué buscas en estas tierras ?	wat zoek je in deze streek?
¿Qué busca en esas mares ?	wat zoekt hij op die wijde zee?

De uitroep **¡a ése! ¡a ése!** betekent ‘houd den dief!’

Een zeer veel voorkomende uitdrukking is **eso es**, of alleen **eso, eso**, al. **eso** (dat wat u gezegd hebt) **es cierto**, dus ‘natuurlijk’, ‘het spreekt van zelf’.

Con todo eso met dat al, ondanks dit alles

Por eso daarom, deshalf

Verschil in gebruik van het Nederl. aanw. vrnw. en het Spaanse. In het Spaans heeft het lidwoord nog veel van zijn oorspronkelijke betekenis van aanw. vrnw. behouden. Vandaar dat in het Spaans wel het lidwoord wordt gebruikt waar in het Nederlands het aanw. vrnw. staat, bijv. waar dit in de plaats treedt van een reeds genoemd zelfst. nw. Bijv.:

Mi bicicleta y **la** de mi amigo mijn fiets en **die** van mijn vriend

Mis libros y **los** de mi hermana mijn boeken en **die** van mijn zuster

Ons ‘zo'n’ wordt in het Spaans vaak uitgedrukt met het zelfst. aanw. vrnw. **ese**, bijv.:

Un libro de **ésos**, voluminosos zo'n dik boek

Ons ‘daarvan’ enz. kan of door het betrokken aanw. vrnw. met een voorzetsel worden weergegeven, of door het pers. vrnw. (zie les XIII).

En ésta betekent hier ter stede, **en ésa**, daar ter stede, ten uwent. **Esta** mañana, -tarde, -noche betekent hedenmorgen, -middag, -avond. **Eso de** met onbep. wijs betekent ‘dat wat u (men) zegt van.... Bijv.:

Eso de ser amigo de Pedro no es verdad dat hij een vriend zou zijn van P. is niet waar.

Het gebruik van het aanw. vrnw. **mismo** wijkt enigszins af van ons aanw. vrnw. ‘zelf’. Het kan vóór en achter het betr. zelfst. nw. staan, met verschillende betekenis, nl. ook in die van ons bijwoord ‘zelfs’, al naar gelang van het verband. Bijv.:

Yo **mismo**, ella **misma** ik zelf, zij zelf

Mi padre **mismo** mijn vader zelf

Ahora **mismo** (bijwoord) nu terstond

Los **mismos** estudiantes de studenten zelf

Mi **mismo** padre¹⁾ zelfs mijn vader

En España **mismo** zelfs in Spanje

Esta **misma** noche van avond nog

1) Ter vermijding van misverstand wordt zondig het voegwoord **hasta** gebruikt. Zie les XXVII.

Los libros no caben en este cajón	de boeken kunnen niet in deze kist
En este coche caben siete personas	in deze auto kunnen zeven personen zitten
No caber en sí de orgullo, de alegría	‘barsten’ van hoogmoed, ‘buiten zichzelf zijn’ van vreugde
No cabe duda	er is geen twijfel aan

Het werkwoord **dar** wordt in allerlei betekenissen gebuikt, verbonden met zelfst. nw. en een voorzetsel. In de woordenlijsten zullen de belangrijkste betekenissen vermeld worden, verder verwijzen wij naar het woordenboek van de Spaanse Academie¹⁾.

Woordenlijst

<i>dar un abrazo</i>	omhelzen
<i>dar el alma, el espíritu</i>	de geest geven
<i>dar a</i>	uitzien, uitkomen op
<i>dar con uno</i>	iemand treffen, ontmoeten
<i>dar contra algo</i>	tegen iets stoten
<i>dar al fiado</i>	op crediet geven,
<i>dar crédito a</i>	crediet geven aan, geloof schenken aan
<i>dar en</i>	op iets komen
<i>dar en la cuenta</i>	(eindelijk) iets begrijpen
<i>dar en el blanco</i>	de roos raken, een juiste opmerking maken
<i>dar los buenos días</i>	goeden dag wensen
<i>dar a entender</i>	ten verstaan geven
<i>no darse por entendido</i>	doen of men iets niet bemerkt of begrijpt
<i>dar por escrito</i>	schriftelijk verklaren
<i>esto me da gusto</i>	dit staat me aan
<i>dar lástima</i>	medelijden inboezemen
<i>a mí me da lo mismo</i>	het is mij één en hetzelfde
<i>dar palmadas</i>	in de handen klappen (om kellner te roepen bijv.)

1) Voor gewoon gebruik is zeer geschikt de verkorte uitgave, genaamd *Diccionario manual e ilustrado de la Lengua Española*, uitgave van Espasa-Calpe, Madrid.

<i>desdecirse de algo</i>	iets herroepen
<i>andar a pie</i>	te voet gaan
<i>andar en coche</i>	rijden
<i>anaar con cuidado</i>	voorzichtig te werk gaan
<i>desierto</i>	verlaten, eenzaam
<i>desde chico</i>	van kind (jongen) af
<i>al fin y al cabo</i>	per slot van rekening
<i>aquí mismo</i>	hier op deze plaats
<i>hoy mismo</i>	vandaag nog

<i>ahora mismo</i>	nu onmiddellijk
<i>el plomo</i>	het lood
<i>fatigar</i>	vermoeien
<i>a la larga</i>	op den duur
<i>la criatura</i>	het schepsel, het kleine kind, het wicht
<i>asombrar</i>	zeer verbazen, in verbazing brengen
<i>la habilidad</i>	de begaafdheid, behendigheid
<i>alto</i>	hoog; van mensen, groot
<i>fornido</i>	stevig gebouwd
<i>montado a caballo</i>	te paard
<i>la seña</i>	het kenteken
<i>las señas</i>	het adres
<i>da la casualidad</i>	het toeval wil, het treft toevallig
<i>dar la vuelta</i>	de hoek omslaan
<i>dar una vuelta</i>	een 'ommetje' maken, een wandeling maken
<i>el edificio</i>	het gebouw
<i>invariable</i>	onveranderlijk
<i>indestructible</i>	onvernietigbaar
<i>dar con una piedra</i>	{ met een steen raken, treffen, slaan op
<i>el bofetón</i>	de kaakslag
<i>caer de espaldas</i>	achterover vallen
<i>caer de bruces</i>	voorover vallen
<i>dar en el capricho</i>	de gril krijgen om
<i>me da el corazón</i>	ik heb het gevoel
<i>el oficio</i>	de plicht, het ambt, de zaak
<i>el despacho</i>	de studeerkamer, het bureau
<i>propio</i>	eigen, persoonlijk
<i>mi propia casa</i>	mijn eigen huis
<i>la Noche Buena</i>	de Kerstavond, Kerstnacht (vóór K.)
<i>inocente</i>	onschuldig, onnozel, idioot
<i>la cima</i>	de top (v.e. berg)
<i>sensato</i>	bezonnen, verstandig

<i>el semblante</i>	het gelaat
<i>travieso</i>	ondeugend
<i>la feria</i>	de kermis
<i>el brinco</i>	de sprong
<i>el encanto</i>	de bekoring
<i>rendido</i>	doodmoe
<i>los párpados</i>	de oogleden
<i>desandar lo andado</i>	} de afgelegde weg teruggaan
<i>janda!</i>	kom aan!
<i>dar risa</i>	de lachlust opwekken
<i>dar cuerda</i>	opwinden
<i>es decir</i>	dat wil zeggen
<i>ancho</i>	ruim
<i>la época</i>	het tijdperk
<i>el vaso</i>	het drinkglas
<i>la copa</i>	het glaasje
<i>el agua gaseosa</i>	het spuitwater
<i>despacio (bijw.)</i>	langzaam
<i>de prisa</i>	vlug
<i>romántica</i>	romantisch
<i>resbaladizo</i>	glad
<i>el cine(ma)</i>	de bioscoop
<i>la película</i>	de film
<i>sentimental</i>	sentimenteel
<i>¿cómo se dice?</i>	hoe zegt men, wat zegt men voor....
<i>el autobús</i>	de autobus

<i>el litro</i>	de liter
<i>el estilo florido</i>	de bloemrijke stijl
<i>en frente de</i>	tegenover
<i>delante de</i>	voor
<i>reflejar</i>	weerspiegelen
<i>caer de un extremo en otro</i>	van het ene uiterste in het andere vallen
<i>no me cabe duda de</i>	bij mij is geen twijfel mogelijk aangaande
<i>ni por pienso</i>	in de verste verte niet, het komt niet bij me op
<i>el (autor)dramático</i>	de toneelschrijver
<i>¿por dónde andas?</i>	waar ben je, waar zit je?
<i>tener la vuelta</i>	‘terug hebben’, d.i. wisselgeld.
<i>la franqueza</i>	de openhartigheid
<i>con franqueza</i>	openhartig
<i>dar la razón</i>	gelijk geven
<i>dar razón</i>	inlichtingen verstrekken
<i>la botella</i>	de fles
<i>lo mismo como</i>	evenals
<i>el tiesto (de flores)</i>	de bloempot
<i>jugar al balompie, al fútbol</i>	voetballen
<i>darse de cachetes con</i>	‘vloeken’ met

Oefening A

Se sintió en **aque**llos patios desiertos un reposo absoluto. ¡Qué hermoso poema **el** de la resignación! **Aque**lla muchacha se había distinguido desde chica por su imaginación y su sentido práctico. **Este** sabio tiene una biblioteca de **ésas**, voluminosas. Sí, **eso** es cierto. Al fin y al cabo, **lo mismo da** ser pobre que (= *als*) ser rico. ¿A dónde conduce **este** camino? En **aque**l momento comenzó a llover. **Esta** tarde comienzan los exámenes. Una noche de **ésas** llegó nuestro tío. Nos **da lo mismo** marcharnos **esta** mañana que otro día. Aquí **mismo** le espero a usted. ¿No se lo han **dicho**? La **misma** palabra pesaba con una fuerza de plomo sobre su corazón. ¡Qué tiempos **aque**llos cuando vivíamos tranquilos! No te **doy** detalles, mi amigo te los **dará**. El **mismo** radicalismo de sus teorías fatigaba a la larga. De niño (= *als kind*) **este** músico fué de **esas** criaturas que asombran a todo el mundo por su habilidad. ¿Qué ideal es **ese** tuyo tan (= *zo*) grande? **En esto** llegó un joven alto y fornido,

montado a caballo. La niña **dió** las señas de su casa. ¿Qué de cosas se **dirían aquéllos!** **Ha dado** la casualidad que cuando usted llega yo me marchó. **Dieron** la vuelta al edificio. Si se lo **dijera** a ellos no **cabrían** en sí de alegría. Yo creo, le **dijo** el poeta al pintor, que hay en todas las cosas, en **esa** hierba, en **ese** pajaró, en **ese** bosque, algo invariable, indestructible. Tenemos otro armario como **éste** (= *nog zo'n kast als deze*) en el desván. La camisa se **da** de cachetes con el traje. ¿Qué es **eso** que llevas en la botella? Le **había dado** con

la piedra en la cabeza. **Cayó** de espaldas, de bruces. No **caí** en la cuenta de que ellos estaban en un error. La puerta **cae** a la derecha (= *ligt rechts*). **Esta** ventana **da** a la calle, **aquella da** al jardín. Le **dió** un bofetón. **Dieron** en la locura de gastar su dinero en cosas de lujo. Me **dió** el corazón que **aquella** noticia era falsa. **Dió** consigo en el suelo (= *hij viel op de grond*). **Dieron** por concluido el asunto. Se **dieron** a conocer. El confía en **si mismo**. Mucha gente de **esa** que no teme ni a Dios ni al diablo. **Este** es oficio de paciencia. **¿Quién** le ha enseñado a discurrir de **esa** manera? A la **misma** puerta de su despacho **se dió** cuenta de la catástrofe. **Esto** es lo que los hombres no comprendemos (= *wij mannen, zie les XIII*). En **aquel** instante se abrió la puerta. Algunas (= *sommige*) casas tienen fisonomía propia, y **aquella** la tenía. **Anduvo** buscando a su hijo. Le **dijeron** que la Noche Buena **caería** en Sábado. Eres inocente, pero por **esto mismo** eres bueno. **¿Pero aquello** es la cima de una montaña? **Esta** era toda la técnica que poseía Juan. **¿Es ésta** la ciencia del bien y del mal? **Dígale** a Pedro que sí (= *van ja*), que (= *dat*) lo compro. La niña **dijo** que no con la cabeza (= *knikte van neen*). A nosotros nos gustan los hombres serios, de **ésos**, sensatos, **dijo** el banquero. Por el semblante parecía un chico travieso, de **ésos** que no entran en clase (= *de school verzuimen*). **Éstas** no son horas para estar en cama. Llévese usted un banco de **éstos** para descansar. Me siento bien, y **eso** que anoche estuve en la feria. **Dió** un brinco. **Este** es el encanto de **aquella** música primitiva, es, como si **dijéramos** (vrij vertaald: *als het ware*), una música mágica. Todo **aquello** pertenece al pasado. Rendido de tanto (= *zoveel*) andar se me **cayeron** los párpados (vrij vertaald: *vielen mijn ogen dicht*). El advenedizo (= *de parvenu*) reñía con **todo aquel** (= *al wie*) a quien no necesitaba. **¿Qué adelantará usted con eso?** **Esta** es la verdad, la pura verdad, **dijo** el muchacho. **Ande** usted con cuidado en **ese** asunto. No **andes** con rodeos. **¡Anda**, hombre! no me **digas eso**. **Desanduvieron** lo andado. **Eso** me da risa. Para llamar al camarero en España se **da** palmadas. No le **dieron** los buenos días. No se **dió** por entendido. **Dile** que lo **dé**¹⁾ por escrito. El sol me **da** (= *schijnt*) en la cara. Se me ha parado el reloj, no le **he dado** cuerda. **Este** señor gordo no **cabrá** por la puerta. Se **dice** que el diputado llegará esta noche. **Bendito** sea el día en que nos conocimos. **Dime** con quién **andas** y te **diré** quién eres. Lo **dicho, dicho** (= *eens gezegd, blijft gezegd*). El **ha bendecido** a sus bienhechores. **Benedicid** a los que os **maldicen**. No la **contradiga** usted. Su tía de usted **cayó** enferma (= *werd ziek*) en Burgos, **digo** (= *ik wil zeggen, ik bedoel*)

1) Men schrijft het accentteken ter onderscheiding van het voorzetsel.

en Madrid. No le (of la) **cae** bien la nueva falda. **Este** libro es el que te **dí**. **Aquel** señor tiene cara de ser pesimista. **Eso de** ser pesimista es cosa aburrida para sus amigos. No **digas de esa agua** no beberé, **es decir, esas** faltas no cometeré, que (= *want*) todos somos hombres y **caemos** a veces. No se fijó en lo que le **dijeron**. No me **dijeron** lo que se **daba** en el teatro. En el quiosco (= *kiosk*) se da razón acerca (= *betreffende*) la casa que está para vender.

Oefening B

Ik ken die gewoonten (van u) niet. Die man die in de straat loopt ziet er uit of hij honger heeft. Wat is dit voor een gebouw? Wat zijn dat voor huizen? Wat zijn dit voor mannen? In dat huis daar ginds woont de burgemeester en in dat daar naast staat woont de dokter. Dit plein is heel ruim. Wat hebt u in dat glas? Hetzelfde als u, vermouth (= *vermut*) met spuitwater. Uw broer heeft net zo'n jas (= *dezelfde*) als ik. Vanmorgen hebben wij een stuk gelezen in het boek dat u ons hebt gegeven. Zij liepen langzaam, wij liepen haastig. Voorzichtig, valt u niet mevrouw, de straat is glad. Ik zou mijn leven geven voor het uwe, zei de romantische jongeman. Geef mij een van die sigaretten van je, zei het moderne jongemeisje. Wat wordt er gegeven in de bioscoop? Zo'n sentimentele film. Hij valt steeds van het ene uiterste in het andere. Ik begrijp het, bij hem is er geen twijfel aanwezig of ik het gezegd heb. Heb je het dan (= *pues*, voor aan de zin) niet gezegd? Ik zeg je van neen, in de verste verte niet. Morgen zal dat stuk (= *pieza*) gegeven worden waar u me over gesproken heeft. Dat stuk van dien Engelsen toneelschrijver of dat van dien Fransen? Jan, waar zit je? Ik ben op zolder, ik loop een van die oude boeken te zoeken die ik nodig heb. Loop rond, man, ik geloof niet wat je zegt. Zou dat waar zijn? Hier ter stede beweert men dat die journalist zijn woorden heeft ingetrokken, wat zegt men ten uwent? Dit is het schilderij dat uw oom mij heeft gegeven. Is dit uw fiets? Ja, dit is de mijne. Zijn dat uw koffers? Dat zijn mijn koffers niet, ik heb ze aan een kruier gegeven. Welke, dien groten of dien kleinen? Dien kleinen met die *boina* op, je weet wel. Ik heb niet terug, mijnheer, ik zal het u dadelijk geven. Die man boezemde ons medelijden in. Gaat u voorzichtig te werk. Indien u voorzichtig te werk ging zou u het gewenste resultaat verkrijgen (= *obtener*). Zij gingen te voet. Zeg mij uw mening openhartig, zonder omwegen. Ik zal ze u zeggen. Ik heb ze u gezegd. Indien ik ze u zeide zou u mij niet geloven. Wat zegt u? Hoe zegt u dit in het Spaans? Het is mogelijk dat u er bij kan (*subj.*), in deze autobus is plaats voor dertig personen. Zij konden niet in de auto. Als u niet in

de auto zou kunnen, zou u te voet moeten gaan. Hoeveel liters gaan er in deze fles? Val niet. Ik val. Ik geef u gelijk. Als u ons gelijk gaf zou u uzelf niet tegenspreken. In verheven stijl zegt men 'het lot heeft u gezegend', 'vervloekt of gezegend zij mijn lot', 'mijn zoon, ik zal u zegenen'. Deze zinnen halen wij aan om voorbeelden te geven van de onregelmatigheden van het werkwoord *decir* en zijn samenstellingen (= *compuesto*). Zelfs een Spanjaard vergist zich af en toe evenals een Nederlander in zijn eigen taal. Wanneer zul je me die lijst van adressen geven? Vandaag nog. Nu dadelijk? Zijn horloge liep niet goed (= *bien*). Zeg den dokter dat Jan niet goed is. Waar woont de dokter? Sla de hoek om links en het huis tegenover dat van den notaris (= *notario*) is het huis van den dokter. Zo'n hoog huis met bloempotten voor de ramen? Zou u niet een groot schrijver willen zijn (met *gustar* vertalen), zo'n schrijver die een tijdperk weerspiegelt? Zij gaven den werklozen te eten. Waar heb je hem getroffen? Op dat plein waar de jongens voetballen. Let u op hetgeen zij u hebben gezegd.

Zes en twintigste les

De onbepaalde voornaamwoorden. vervolg onregelmatige werkwoorden (dormir, hacer, ir, oir)

De onbepaalde voornaamwoorden (**los pronombres indefinidos**, ook wel **indeterminados**) worden in het Spaans deels alleen zelfstandig, deels zowel zelfstandig als bijvoeglijk, en deels ook bijwoordelijk gebruikt.

Uitsluitend zelfstandige onbep. vrnw. zijn **alguien** iemand, **nadie** niemand, iemand (zie les XXVIII), **cada uno, cada cual** iedereen, **cuál... cuál, quién... quién**¹⁾ de een... de ander.

Voorbeelden

Alguien llama	er roept iemand, iemand belt op
Nadie pregunta por él	niemand vraagt naar hem
Cada uno, cada cual cree	iedereen is van mening
Todos, cuál más cuál menos se quejaban del frío	allen, de een meer de ander minder, klaagden over de kou
Quién dice que sí, quién dice que no	de een zegt van ja, de ander zegt van neen

Zelfstandig en bijvoeglijk worden gebruikt **algun(o)**, vr. **alguna** iemand, de een of ander; **ningun(o)**, vr. **ninguna**, niemand, geen enkele (zie les XXVIII), **un(o)**, **una** een zeker iemand, men; een zekere; **los, las demás** de andere(n), **lo demás** het andere, de rest; **cualquier(a)** ieder, de eerste de beste, wie- welke ook; **cuantos**, vr. **cuantas** zoveel(n) als; **otro**, vr. **otra** een ander, nog een; **muchos**, vr. **muchas** vele(n); **pocos**, vr. **pocas** weinige(n); **todos**, vr. **todas** (met volgend bep. lidw. als het bijv. nmwr. is) alle(n); **varios**, vr. **varias** verscheidene(n); **unos cuantos**, vr. **unas cuantas**, enige(n); **tal**, mrv. **tales** zulk-een, zulke; **tantos** vr. **tantas** zoveel(n).

1) Accentteken ter onderscheiding van andere functies en betekenissen van deze woorden, zie les XVI en XIX.

Voorbeelden

Algunos, algunas dicen que	sommigen zeggen dat
Algún ¹⁾ hombre, alguna mujer,	een of andere man, een of andere vrouw
Algunas veces	enkele malen (soms)
Ninguno se preocupa de	niemand laat zich in met
Ningún ¹⁾ hombre, ninguna mujer	geen enkele man, geen enkele vrouw
Uno, una , no sabe a qué atenerse	iemand, men (namelijk ik) weet niet waar zich aan te houden
Unos y otros, unas y otras	‘de een en de andere’, dus beide, allemaal

Unos met telwoord betekent ongeveer, bijv.:

Unos veinte libros	ongeveer twintig boeken
Ni uno ni otro	geen van beiden
El uno y el otro , la una y la otra	beiden
Alguno que otro, alguna que otra	een enkele
Un día, un señor Pérez	op zekere dag, een zekere heer P.
Cualquiera lo sabe	iedereen, de eerste de beste, weet het
Cualquier libro (de - a valt weg vlak voor een zelfst. nw.), un libro cualquiera	wat voor boek ook
Algunos libros, cualesquiera que sean	enkele boeken, wat voor ook
El es un cualquiera	hij is een man zonder enige betekenis
¿ Cuántos, cuántas hay?	hoevelen zijn er?
Cuántas personas hay en el cine se divierten	alle mensen die er in de bioscoop zijn vermaken zich
Muchos libros, muchas personas	veel boeken, veel mensen

Opmerkingen. Gebruik en betekenis van **todo**:

Todos, todas dicen que	allen zeggen dat
Todos los hombres, todas las mujeres	alle mannen, alle vrouwen
Todo le disgusta	alles staat hem tegen
Todo hombre, toda mujer	iedere man, iedere vrouw

- 1) De - o valt weg voor een ml. zelfst. nw., de - a voor een vr. zelfst. nw. als **hambre, alza** enz. Zie les I.
- 1) De - o valt weg voor een ml. zelfst. nw., de - a voor een vr. zelfst. nw. als **hambre, alza** enz. Zie les I.

Todo lo bueno	al het goede
Toda la casa, toda mi casa	het hele huis, heel mijn huis
Con todo eso	met dat al

(**todo** als bijw. zie hieronder)

Indien **todo** lijdend voorwerp (**objeto directo**) is wordt het weer opgenomen door het onzijdig pers. vrnw. **lo**. **Todo** kan aan het ww. voorafgaan of er op volgen, **lo** moet aan het ww. voorafgaan. Bijv.:

Todo lo he dicho	} ik heb alles gezegd
Lo he dicho todo	} ik heb alles gezegd

Todo als versterking van **el que, la que** enz. (zie les XXI). Bijv.:

Todo el que llegare antes de mañana	al wie voor morgen mocht komen
Todo lo que ha dicho es verdad	al wat hij heeft gezegd is waar
Todos los que (todas las que) están aquí	al degenen die hier zijn

Het gebruik en de betekenis van **otro**. **Otro** bijvoeglijk gebruikt betekent een ander, nog een, een tweede. Het heeft uiterst zelden het onbep. lidwoord. Bijv.:

Déme otro café	geef me nog een kop (glas) koffie
Déme otros dos	geef me er nog twee

Zelfstandig en bijvoeglijk gebruikt betekent **los otros, las otras** de andere(n), bijv.:

Los otros se marcharán pronto	de anderen zullen spoedig vertrekken
Concha y las otras niñas estan aquí	C. en de andere meisjes zijn hier
El otro día, la otra tarde	onlangs, onlangs op een middag

Het gebruik van **demás**:

Lo demás no me interesa	de rest interesseert me niet
Por lo demás	overigens
Los, las demás se quedan	de overigen, de anderen blijven

Tal betekent, zelfstandig, een zeker iemand, bijvoegl., zodanig:

Tal hay que dice	er is iemand die zegt, er zijn er die zeggen
Tales opinan que	sommigen beweren dat

Tal cosa

zo iets

Un **tal** Pérez

een zekere Pérez

Uitsluitend bijvoeglijk worden gebruikt **cada** (onveranderlijk) elke; **cierto, cierta** een zekere; **sendos, sendas** respectievelijke. Bijv.:

Cada escolar tiene sus cuadernos	elke scholier heeft zijn schriften
Se personó cada tres días en mi casa	hij vervoegde zich om de drie dagen bij me
Cada mil vecinos tienen un delegado	iedere duizend inwoners hebben een afgevaardigde

(**Cada uno, cada cual** vormen een eenheid en zijn afzonderlijk vermeld.)

Cierto betekent, vóór het zelfst. nwr., *een zeker; een of ander*, achter het zelfst. nmwr. *stellig*. In het eerste geval heeft het zelden een onbep. lidwoord:

Cierto día, cierta noche	op zekere dag, op zekere avond
Una noticia cierta	een stellig bericht

Sendos, sendas, steeds in het meerv. en weinig gebruikelijk in de gewone taal, betekent respectievelijke, ieder één, bijv.:

Los ladrones tenían sendas ganzúas	de dieven hadden ieder een loper
---	----------------------------------

Als zelfst. nmwr. en bijwoord worden gebruikt **algo** iets, enigszins; **nada** niets (zie les XXVIII), geenszins. Bijv.:

Me ha dicho algo sobre	hij heeft mij iets gezegd over
Está algo pálido	hij is enigszins (een beetje) bleek
Ahora nada le interesa	nu interesseert hem niets
Un hombre nada divertido	een geenszins (in 't geheel niet) onderhoudend man
Un libro nada buscado	een geenszins gevraagd ('gezocht') boek

Todo kan behalve zelfst. en bijvoegl. (zie hier boven) ook bijwoordelijk worden gebruikt. Voor het bijvoeglijk en bijwoordelijk gebruik lette men op de volgende voorbeelden:

Vaya usted todo derecho	gaat u geheel rechthout, steeds rechthout
Una cajita toda de marfil	een doosje geheel uit ivoor
Mi hermana era toda oídos	mijn zuster was een en al oor

In de laatste voorbeelden ziet men weer het merkwaardige Sp. verschijnsel van een adjectief (bepaling van gesteldheid) inplaats van een

bijwoord. Men vergelijk hiermede gevallen als **demasiadas grandes casas** waar men ‘demasiado’ zou verwachten, **mi casa es mucha más grande** waar men ‘mucho’ verwacht. Bij hedendaagse schrijvers vindt men deze wendingen meermalen.

Ter aanduiding van iemand wiens naam men niet wil noemen of wiens naam men zich niet herinnert, of ook ter aanduiding van een denkbeeldig iemand ‘Dinges’, ‘N.N.’ zegt men in het Spaans **Fulano, Fulana**, en indien deze term reeds is gebruikt in de zin zegt men ter aanduiding van een tweede ‘Dinges’ **Zutano, Zutana**, voor een derde **Mengano, Mengana**. Bijvoorbeeld:

Fulano me dijo que **Zutano** está N.N. zei me dat Dinges ziek is enfermo

Enige opmerkingen over mucho, poco, demasiado en bastante

Mucho en **poco** kunnen zelfst., bijvoegl. en bijwoordelijk worden gebruikt. Bijv.:

Muchos se marchan, **pocos** se quedan velen vertrekken, weinigen blijven

Tengo **muchos** libros pero **pocos** cuadros ik heb veel boeken maar weinig schilderijen

Trabaja **mucho, poco** hij werkt hard, weinig

Dikwijls wordt **mucho** evenals **tanto** en **cuanto** collectief gebruikt, het zelfst. nmwr. blijft dan in het enkelvoud: **mucho libro, mucho coche** veel boeken, veel auto's.

Mucho en **poco** betekenen ook dikwijls *te* veel, *te* weinig: **es mucho, es poco**. **Bastante** voldoende, en **demasiado** te (veel) kunnen ook zelfst., bijvoegl. en bijw. worden gebruikt. Bijv.:

Tengo **bastante, demasiado** ik heb genoeg, te veel

Tengo **bastantes, demasiados** libros ik heb voldoende, te veel boeken

Es **bastante** listo pero habla **demasiado** hij is schrander genoeg (ook: nogal schrander) maar hij spreekt te veel

Zie opmerking hierboven onder **todo**.

Als **bastante** zelfstandig wordt gebruikt heeft het soms het onzijdige lidwoord, hoofdzakelijk in constructies met **para que**

Me dijo **lo bastante** para que le le entendiera hij zei me genoeg om hem te begrijpen

Vervolg onregelmatige werkwoorden

Dormir slapen. De **o** van de stam wordt **ue** als de klemtoon op de stam valt. Hij wordt **u** in alle andere gevallen, behalve als de klemtoon valt op de **i** van de uitgang. Bijv. **duermo, durmió, durmamos, dormí, dormía**.

Dormirse betekent inslapen.

Als **dormir** wordt vervoegd het ww. **morir** sterven, dat echter ook een onreg. verleden deelw. heeft, **muerto** dood. **Morirse** betekent wegwijnen, wegsterven, sterven, overlijden. Het is als vele reflexieve ww. wat krachtiger, intensiever van betekenis.

Hacer doen, maken, laten (in de zin van gebieden). Onregelmatig zijn alleen de vermelde vormen:

1e pers. *sing, indic. pres.* hago ik doe

pret. defn. **hice, hiciste, hizo, hicimos, hicisteis, hicieron**

futuro en condic. **haré, harás** enz.; **haría, harías** enz.

subj. pres. **haga, hagas, haga, hagamos, hagáis, hagan**

subj. imperf. **hiciera, hicieras** enz.; **hiciese, hicieses** enz.

subj. fut. **hiciera, hicieses** enz.

Van de *imperat.* **haz** (tú), **haga** (usted), **hagan** (ustedes)

part. pasado hecho.

Evenals **hacer** worden de samenstellingen vervoegd, **contrahacer** namaken, **deshacer** stuk-, ongedaan maken, **rehacer** opnieuw maken, herstellen, en **satisfacer** voldoen, bevredigen waarin de **f** van de Latijnse vorm van het ww. is behouden gebleven.

Satisfacer heeft in de **imperativo** naast elkaar **satisface** en **satisfaz**.

Ir gaan, zich begeven naar, een enkele maal te vertalen met *komen*. **Ir** duidt voornamelijk de beweging aan in de richting van de handelende persoon af.

Bijvoorbeeld: Roept men een Nederl. kellner zo zal deze zeggen 'ik kom' (naar u toe), een Spanjaard zegt **voy**, d.i. letterlijk 'ik ga (naar u toe)'. Men houde dit bij het gebruik in het oog. Gaan, komen in de richting waar de spreker is, is in het Spaans **venir** (zie les XXIX). De constructie **ir a** treedt veel in de plaats voor een **futuro**: **voy a verlo** ik zal hem gaan opzoeken.

De vervoeging van **ir** luidt:

indic. pres.

voy, vas, va, vamos, vais, van

indic. imperf.

iba, ibas, iba, íbamos, ibais, iban

pret. def.

fuí, fuíste enz. (zie pret. def. van **ser**)

subj. pres.

vaya, vayas, vaya, vamos (soms rhetorisch, of bij bijzonderen nadruk **vayamos**), **vayáis, vayan**

subj. Imperf. en fut.

fuera, fuese, fuere (zie subj. van **ser**)

<i>imperat.</i>	ve (tú), vaya (usted), id (vosotros), vayan (ustedes), no vayas , enz. (van subj. pres.)
<i>gerundio</i>	yendo
<i>partic. pas.</i>	ido
<i>fut en cond.</i>	iré enz., iría enz.

Het reflexief **irse** betekent weggaan. De tweede pers. plur. imperat behoudt de **d**: **idos** maakt dat je weg komt.

Ir wordt in het Spaans vaak gebruikt waar wij *zitten* gebruiken, bijv. en el coche **iban** dos señoras. Men denkt daarbij aan de beweging van het voertuig. Met het **gerundio** duidt het een bepaalde manier van de uitgedrukte handeling aan, nl. ‘beginnen, op weg zijn om’, ook echter de weergave van een toestand, van een bezig-zijn met de handeling uitgedrukt door het desbetreffende ww. Bijv.:

Voy comprendiéndolo	ik begin het te begrijpen
Iban leyendo	zij liepen te lezen, zij waren aan het lezen

Ir is in het Spaans ook dikwijls eenvoudig koppelwoord. Bijv.:

Voy muerto de cansancio	ik ben dood (uitgeput) van moeheid
Va absorto en su lectura	hij is verdiept in zijn lectuur

Na **ir**, zoals na alle ww. van beweging, staat het voorzetsel **a** als een infinitief volgt. Bijv.:

Voy a comprarlo	ik ga het kopen, ik zal het kopen
------------------------	-----------------------------------

Oir horen. Onregelmatig zijn alleen de volgende vormen:

<i>indic. pres.</i>	oigo, oyes, oye, oyen
<i>subj. pres.</i>	oiga, oigas enz.

Verder heeft het de merkwaardigheeden in de spelling van **huir** besproken in les XII, bijv. **oyese, oyerá, oye, oyeron**.

Oye hoor (jij) en **oiga** hoor (u) zijn veel voorkomende tussenwerpsels, te vergelijken met ons ‘zeg’. Bijv.:

Oye , Pedro	Zeg, Piet
Oiga , señor Fernández	zeg of luistert u eens, meneer P.

Woordenlijst

<i>grueso</i>	dik, zwaar
<i>la cadena</i>	de ketting
<i>la capilla</i>	de (bid)kapel
<i>asignar</i>	toekennen
<i>año nuevo</i>	nieuwjaar
<i>hace tres dias</i>	} drie dagen geleden
<i>tres dias hace</i>	} drie dagen geleden
<i>el papel</i>	het papier, de rol

<i>hacer de intérprete</i>	dienst doen als tolk
<i>hacer el papel de</i>	de rol vervullen van
<i>hacer las veces de</i>	iemands plaats innemen, vervullen
<i>hacerse a</i>	(zich) gewennen aan
<i>hacerse de noche</i>	avond, nacht worden
<i>hacer caso de</i>	iets van belang achten
<i>hacer pedazos</i>	stuk maken, in stukken slaan
<i>hacer el tonto</i>	de dwaas uithangen
<i>hacer por</i>	moeite doen om te
<i>hacer que</i> (met indicativo)	doen alsof
<i>serio</i>	ernstig
<i>dar que hacer</i>	te stellen geven
<i>hace bueno</i> (<i>buen tiempo</i>)	het is mooi weer
<i>hace malo</i> (<i>mal tiempo</i>)	het is slecht weer
<i>hace calor, frío</i>	het is warm, koud
<i>me hace falta</i>	ik heb nodig
<i>hacerse rico, viejo</i>	rijk, oud worden
<i>¿me hace el favor de?</i>	wilt u zo vriendelijk zijn om
<i>hace mucho tiempo</i>	het is lang geleden
<i>torcer</i> (ue)	wringen, afslaan (een straat in)
<i>bordar</i>	borduren
<i>coser</i>	naaien
<i>estallar</i>	ontploffen, uitbarsten
<i>opinar</i>	van mening zijn
<i>los fondos</i>	de (geldmiddelen
<i>volver la cara</i>	omkijken
<i>alejarse</i>	zich verwijderen, weggaan van
<i>la costa</i>	de kust
<i>disipar</i>	uiteendrijven, verspillen
<i>disiparse</i>	wegtrekken (v. nevel)
<i>lentamente</i>	langzaam (bijwoord)
<i>la ventaja</i>	het voordeel
<i>desde</i>	vanaf, sinds

<i>desde hace tres días</i>	sinds drie dagen
<i>desfilarse</i>	voorbijtrekken (in een stoet), paraderen
<i>en seguida</i>	onmiddellijk, terstond
<i>gordo</i>	dik
<i>negarse a</i>	weigeren te
<i>el hortera</i>	de winkelbediende
<i>gracias a</i>	dank zij
<i>el follaje</i>	het gebladerte
<i>los harapos</i>	de vodden
<i>el trapo</i>	de lap
<i>la cesta</i>	de mand
<i>el estante</i>	de boekenplank
<i>está hecho un hombre</i>	hij is een man geworden
<i>sacar consecuencias</i>	gevolgtrekkingen maken
<i>la bóveda</i>	het gewelf
<i>ajeno</i>	van een ander, andermans
<i>el dinero ajeno</i>	andermans geld
<i>acabar</i>	afmaken, gereed komen

<i>acabo de escribir</i>	ik heb pas geschreven
<i>impotente</i>	machteloos
<i>el copo</i>	top (v. boom)
<i>ir a buscar</i>	gaan halen (dokter), gaan opzoeken
<i>estar enterado</i>	op de hoogte zijn
<i>la tormenta</i>	de storm, het onweer
<i>ir a</i>	op het punt zijn om
<i>ir para campeón</i>	op weg zijn om kampioen te worden
<i>después</i>	daarna
<i>estar al tanto</i>	op de hoogte zijn
<i>me va la vida en ello</i>	mijn leven hangt daar van af, staat daarbij op 't spel
<i>guardar cama</i>	het bed houden
<i>el término medio</i>	het gemiddelde, de tussenweg
<i>el altavoz</i>	de luidspreker
<i>a veces</i>	soms
<i>el gallo</i>	de haan
<i>la imprenta</i>	de drukkerij
<i>la indemnización</i>	de vergoeding
<i>los gastos</i>	de onkosten
<i>el traslado</i>	de verhuizing
<i>el pliego</i>	het vel (papier)
<i>ganar</i>	verdienen
<i>en cambio</i>	daarentegen
<i>la chispa</i>	de vonk
<i>ocurrir</i>	gebeuren, plaats vinden
<i>hacia (voorzetsel)</i>	naar, in de richting van
<i>el forro</i>	de voering
<i>la americana</i>	het jasje (van pak)
<i>afanarse</i>	zich afsloven
<i>también</i>	ook
<i>tener poco que hacer</i>	weinig te doen hebben
<i>recobrar</i>	herkrijgen, herwinnen

<i>la legación</i>	het gezantschap
<i>aludir a</i>	zinspelen op
<i>los trabajos</i>	de moeiten
<i>nombres de mala</i>	mannen met een
<i>catadura</i>	ongunstig uiterlijk
<i>restallar</i>	knallen
<i>el látigo</i>	de zweep
<i>la propina</i>	de fooi
<i>los ahorros</i>	de spaarpenningen
<i>la herencia</i>	de erfenis
<i>el cencerro</i>	bel (om hals van koe)
<i>no tener razón</i>	ongelijk hebben
<i>la independencia</i>	de onafhankelijkheid
<i>destacarse</i>	afsteken
<i>el ladrido</i>	} het geblaf
<i>el ladrado</i>	} het geblaf
<i>empujar</i>	duwen, een duw geven
<i>ir de compras</i>	boodschappen doen
<i>ir a (hacer)</i>	boodschappen
<i>compras</i>	gaan doen
<i>apreciar</i>	} waarderen
<i>estimar</i>	} waarderen
<i>el intermediario</i>	de bemiddelaar
<i>hablar alto</i>	luid spreken
<i>hablar bajo</i>	zacht spreken
<i>afirmar</i>	beweren
<i>el indicio</i>	de aanwijzing

Oefening A

En las puertas de **cada** cuarto hay gruesas cadenas de hierro. A **un** lado y **otro** del Camino había capillas **muy** pequeñas. **Fué subiendo** por (= *op, langs*) el camino. **¡Vete!** dijo el padre. ¡Camarero, **otro** café! **¡Voy! Habían ido** a misa. El joven se había hecho amigo de **un tal** Pedro, hijo de **cierto** señor Fernández. **¡Oiga** usted! con esas teorías tuyas ¿qué fin le asigna al hombre? Sería necesario andar **mucho** (hier = *een heel eind*) para encontrar **tal** sitio. Les **he hecho** una visita de año nuevo. Su hijo no ha escrito **desde hace mucho** tiempo. La enfermera cose, borda y sólo, de puro cariño, se permite labores que no **hagan** ruido. Durante **algún** tiempo no se obtuvieron noticias **ciertas**. **Algunos** dijeron que **iba a** estallar la guerra, **otros** opinaron que **todos los** países carecían de fondos. **Fulano** es **otro** Quijote. El descenso rápido del avión le **hizo** volver la cara a la ventanilla. Amigo mío, sigamos **cada cual** nuestro camino. Nos **ibamos alejando** de la costa. **Cada cuatro** jóvenes tiene (ook wel *tienen*) un guía. El enfermo **iba** a buscar en **todas** partes el silencio y la soledad. Las nieblas se **iban disipando** lentamente. El jefe **hizo** sonar el timbre y dió el recado a un empleado. Dió la casualidad que de los trece **se murió alguno**. Las primeras lecciones le habían dado sobre **los demás** alumnos una ventaja. **Cierto** día le **oyeron** quejarse que **desde hacía varios** días no le daba reposo un dolor violento de cabeza. **Cada cual** a sus horas, **todo** Madrid desfila por aquí. Sólo en un compartimiento en donde **iban** unas muchachas se hablaba y se reía. La niña **se durmió** en seguida. El pobre hombre **se muere** de frío. A poco estuvo que no (= *het scheelde maar weinig of*) **se hiciera** pedazos el coche en una tapia. Hay **mucha** escuela libre en este país. **Cada** mañana le mandaban **ciertas** noticias. Aquella perfección de la joven **hacía** pensar en **muchas** generaciones de refinamiento. Ella comprendía que **iba cumpliendo** su destino. **¡Oye Juan! vamos** a dar un paseo juntos (= *samen*). **Hace tanto tiempo** que no recibo noticias de él. En este pueblo **se hubieran muerto** de melancolía. **Unos cuantos** jóvenes se negaron a **hacer** lo que el jefe mandaba. Esta invención **ha hecho** rico al inventor. **Cada** día una corbata **distinta** era el ideal del joven estudiante. Dígame usted a su amigo que sí, que **iré**. Mañana un hortera **hará** lo mismo que usted. Se quitó los zapatos para no **hacer** ruido. Su comercio **iba prosperando** gracias a sus esfuerzos. **Hemos hecho** lo que teníamos que hacer. **Algunas** gruesas gotas de agua sonaron entre el follaje. Algún trapero recogía harapos y trapos, **algunas** mujeres pasaban por la calle con la cesta al brazo y **algún** cazador, con la escopeta al hombro (= *op zijn schouder*) cruzaba

por los campos desiertos. **Al otro** lado había un estante con **unos cuantos** tomos. El obrere **iba** endomingado. **Van** bien vestidas aquellas señoritas. El estaba **hecho** un nombre, **todo** un hombre. **Uno se hace a todo**. ¡Déjale **hacer** (= *begaan*) a ese niño! Estudiaron el problema desde **todos sus** puntos de vista y sacaron sus consecuencias. La letra de **uno** y **otro** eran iguales¹⁾. No hay **otra** solución que despedirle. Esta será **alguna** princesa rusa. El chico tuvo cada trifulca (= *heel wat ruzie*)²⁾. **Alguna que otra** estrella resplandecía en la bóveda del cielo. **Alguien** ha dicho que la leyenda está muy cerca a la verdad histórica. El advenedizo se atribuía los méritos **ajenos** y repartía entre **los demás** los defectos propios. Cuando **se hizo** de noche **fuimos** a casa. Tiene miedo de lo que **vais** a hacer. ¡Oye! tengo que decirte una cosa en secreto. Los campesinos adquirieron pronto confianza y **fueron** a él con sus quejas. El médico **iba** a la reunion cuando acababa de hacer la visita de la tarde a los enfermos. Se miraron **unos a otros** sintiéndose pequeños e impotentes. No **hagas** el tonto. **Hace** calor. Mañana **hará** bueno. creo. Yo no lo creo, mañana **hará** malo. Que no (= *wel neen*) chico, las nubes te **hacen** tormentas (= *je ziet in wolken al....*). ¿Me **hace** el favor de decirme a quién tengo que dirigirme? En poco tiempo **se hizo** rico. Nos **hacemos** viejos. Esto no hace al caso (= *dit doet er niet toe*). Me **hizo** presente (= *toonde me aan, bracht me aan het verstand*) que **todo** estaba arreglado. Le **hacíamos** en Madrid (= *wij dachten dat u in M. was*). Mañana será **otro** día (= *morgen is er weer een dag*). Es **bastante** tarde para dar una vuelta. **Cualquier** chico de la calle le dirá dónde vive aquel señor. ¿**Oyes** algo? Ella **lo hará todo**. **Todo lo dije**. ¡Oiga camarero! el polio que me dió es **todo** huesos. ¿Cuánto tiempo pasará antes que haya **alguien** que se interese por mi destino? Este boxeador negro **va** para campeón del mundo. **Iban** a cenar³⁾ un restaurant de la ciudad y después al eine. El joven trabajaba como si le **fuera** la vida en ello (= *alsof zijn leven ervan afhing*, lett. ‘alsof zijn leven er in ging’). La noticia les extrañó a **todos**. Pedro **hizo** como que (= *alsof*) no la había conocido. Una tarde (= *op een middag*) la hebre se **hizo** tan (= *zo*) alta que (= *dat*) la niña tuvo que guardar cama. ¡Qué burgués te estás **haciendo**. Viviendo en

- 1) Men lette op dit meervoud bij een onderwerp in het enkelvoud, te verklaren uit het feit, dat er aan het handschrift van twee gedacht wordt.
- 2) Een elliptische uitdrukking. De gedachte is ‘hij had iedere twist die hij maar krijgen kon.’
- 3) Men zou hier het voorzetsel **en** verwachten, maar de gedachte is: iban **a** un restaurante **a** cenar.

sociedad o es **uno**¹⁾ acreedor o es **uno** deudor, no hay término medio. A veces se **oye** el cacareo (= *gekraai*) de **algún** gallo. Yo **iré** a buscarte a la imprenta un día de éstos. El empleado **hizo** prometer a su jefe una indemnización para gastos de traslado. **Todo** el dinero **iba pasando** a manos de un número de personas muy reducido. Suele entrar el empleado a preguntar si (= *of*) los pliegos **tales o cuales** (= *die of die vellen*) estaban o no tirados (= *al of niet afgedrukt*). **Algunos** aseguraban que Pedro tenía talento, otros, en cambio, decían que era un pobre (hier = *stakker, sukkel*). **El otro día** estuvimos en un baile en casa de unos amigos. Los cohetes (= *vuurpijlen*) subían en el aire, detonaban y caían **deshechos** en chispas azules y rojas. Aquella señora es de las que **van** (= *behoort tot de mensen die*) a todos con sus confidencias. El señor Fulano **iba a** marcharse cuando **oyó** que le llamaban. **Alguna que otra** vieja se encaminaba hacia la iglesia. El viajero cosió **unos cuantos** billetes en el forro de su americana. **Oímos** cantar una jota y después **otra y otra**, a cual más sentimentales. **Ese** proyecto tuyo tiene **mucho de** audaz (lett.: ‘heeft veel vermetels’ = *is zeer vermetel*). **No hacía mucho** que el obrero se afanaba en la fábrica cuando **murió** su mujer. Madre mía, **me muero**. **Cada uno** ve (= *zier*) el mundo a su manera, **uno** (let wel, zonder lidwoord in zo'n geval) lo ve de color de rosa, y **otro** lo ve negro, **todo** negro. Me hicieron pasar a un cuarto largo, estrecho, con una mesa también larga en medio (= *midden in*). Si ustedes se **hubieran ido** yo también me habría marchado. **Vamos** a comer. **No te vayas**, tengo que hablarte. **Yendo** en coche llegamos más pronto (= *eerder*). **Vámonos**, que (= *want*) tengo prisa. **Lo** hemos **oído todo**. Cuidado que no lo **oiga**. ¿Y si lo **oyese**? Está **muerto**. Se ha **muerto** de dolor. ¡Vaya, hombre! **uno** no **se muere** de dolores, no me lo **harás** creer. **Duerme**, hija mía, **durmiendo** recobras fuerzas. Ha **dormido** ocho horas seguidas (= lett. ‘opeenvolgend’, vrij ‘aan een stuk’). Se han dormido. Este señor está **durmiendo**, le dijo un señor a otro. No señor, dijo de pronto (= *in eens*) el aludido, estoy **dormido**. ¡Cómo! ¿Hay diferencia entre **estar durmiendo** y **estar dormido**? Sí señor, en buen castellano ‘estar dormido’ significa ‘acabar de dormir’²⁾, pero ahora se confunden las dos formas y los mismos españoles las emplean sin distinguirlas. ¿Se ha divertido? Mucho, mucho³⁾. La vida de estos jóvenes es **toda** trabajos. **Cualquiera** comprende eso. Ha ocurrido **algo** serio.

- 1) Let wel op de vorm **uno**. Als **uno** (evenzo **alguno** enz.) zelfstandig is zoals hier (‘iemand’, ‘een mens’, ‘men’) behoudt het de **o**. Slechts als onbep. lidw. verliest het de **o** voor het subst., en de **a** voor woorden als **alza**, **hambre**, **águila**.
- 2) Zie les XXX.
- 3) De klemtoon wordt dan zeer nadrukkelijk gegeven door de **u** te rekken.

Oefening B

In een vertrek welks deur uitkwam op een *patio* waren enige mannen met een ongunstig uiterlijk. Een van hen liet een zweep knallen. Zeg Piet, zei hij, ik ga hem opzoeken (= *buscar*) en zal hem aan het verstand brengen dat hij ongelijk heeft. De fooien die zij iedere Zondag kreeg vormden in enige jaren een aardig spaarduitje. Soms maakte zij plannen voor de toekomst. Ieder beschouwt de dingen van een ander gezichtspunt. De erfenis gaf hem middelen om enigszins onafhankelijk (vertaal: met een zekere onafhankelijkheid) te leven. Enige koeien graasden in de weiden, en aan weerskanten van de weg hoorde men het geklingel (= *el tintineo*) van de bellen van de koeien. De toppen van de bomen staken zwart af tegen (= *en*) de blauwe hemel. Zij hoorden dicht bij zich het geblaf van honden. De jongens deden alsof men hun een duw gaf. Er (niet vertalen) roept iemand. Hoort u iets? Iemand is binnen gekomen. De anderen zijn weggegaan. Waarom? Zij gingen naar de bioscoop. Er worden verscheidene nieuwe films gegeven (vertaal: *se dan...*) Houdt u van moderne muziek? Erg veel. Onlangs op een avond hebben wij een moderne compositie gehoord. Ik begrijp er te weinig van, de anderen wisten (= *sabían*) genoeg van zulke muziek om (= *para*) de uitvoering te waarderen. Wij hebben een paar werken van een zekere leerling van Falla, wij zullen u die morgen te leen geven. Graag. Beide partijen waren tevreden en zij bedankten den bemiddelaar. De een bood hem enige foto's van een paar schilderijen aan, de ander het bewuste boek geschreven door een zekeren Fernández, waarover zij onlangs gesproken hadden. Alle aanwezigen hoorden wat hij zeide. Hij sprak luid genoeg. Sommigen meenden dat hij te zacht sprak. Men beweert dat zij hun gehele vermogen hebben verloren. U gelooft alles wat men u zegt. Alles geloven is een stellige aanwijzing van een oprecht (= *cándido*) hart. Op zekere dag vervoegde zich Dinges persoonlijk bij hem en zei hem: 'ik hoor dat u alle aandelen hebt gekocht'. De eerste de beste zal zeggen dat hij nog een andere reden voor zijn onverwacht (= *inesperado*) vertrek had. 'Ieder voor zich en God voor ons allen' is de leus (= *el lema*) van velen. Ik moet een paar dagen het bed houden, geeft u mij een of ander boek, iets boeiends (= *interesante*). Zulk een bericht verbaast (= *extrañar*) ons allen. Welk bericht? Men beweert dat die bewuste vreemdeling, die alle landen van de wereld had doorreis, hier is gestorven tengevolge (= *a consecuencia de*) van ons klimaat. Waar is Concha? Zij is boodschappen gaan doen. Om de drie uren moet u me opbellen en als er (niet vertalen) iets ernstigs gebeurt zal Jan onmiddellijk een dokter gaan halen. Laten wij hem enig geld geven. Als er iemand naar (= *por*)

mij vraagt, zeg dan dat ik niet thuis ben. Al die jongelui trainen zich (= *entrenarse*) of hun leven ervan afhangt. Het (niet vertalen) zijn allen goede zwemmers (= *nadador*), en allen, de een meer de ander minder, zullen zij bijdragen tot het succes (= *éxito*). Hoeveel verdienen zij elke maand? Wat voor soort (= *clase de...*) schilderijen hebt u? Enige moderne en eenige van de romantische school. Iedereen was tevreden met zijn lot (= *la suerte*), allen waren gelukkig. Maakt u dat uw grootje wijs (vertaal: naar een andere hond met dat been). Een paar goede vrienden, vele goede boeken, enkele goede concerten is alles wat hij van (vertaal: *aan*) het leven vraagt (= *pedir*). Dat is heel wat! Om de andere dag gaan zij bij hun ouders eten. Alle jongemeisjes lezen de boeken van dien schrijver, een zekeren Pérez. Waar staat het postkantoor? Gaat u recht uit en slaat u dan links af. Morgen zal hij voor tolk dienen op het gezantschap. Laten wij alles doen wat zij ons hebben gezegd, wij hebben altijd in alles gedaan wat zij ons hebben aangeraden. Onlangs op een avond gingen wij naar een vriend van ons, het was koud, het regende en het sneeuwde tegelijk. Lieve kind, waarom huil je? Wie heeft je iets gedaan? Mijne heren, de kaartjes als 't u blijft. Heb je veel te doen? Een paar maanden geleden heeft iemand de handtekening van den chef nagemaakt. Hebt u iets nodig? Ik niet, maar mijn vriend heeft ongeveer tien gulden nodig. Doe niet of je slaapt. Laten wij vrede sluiten (= *hacer la paz*). Als beide partijen de verschillende wensen vervulden (= *satisfacer*) zou iedereen tevreden zijn. Een mens moet overal aan wennen, zei de jonge student. Ik hoor zo juist dat er mensen zijn die werken. Wacht je (= *aguardar a*) op iemand? Ja. Dinges zei me dat hij me iets belangrijks had mede te delen. Zij is een beetje bleek. Zij is een beetje moe. Alle dagen maakt hij lange wandelingen. Met dat al wordt hij dik. Een ieder die op de hoogte is van de moderne letterkunde zal over dezen schrijver hebben horen spreken. De gehele buurt (= *el barrio*) hoort de radio van Dinges, alle dagen staat de luidspreker voor het raam. In alle dwalingen is een zekere dosis (= *la dosis*) waarheid. Ik ga, wij gaan. Hij loopt te lezen. Wij zaten allen in dezelfde trein. Als je iets mocht horen meld het mij dan dadelijk. Voldoe niet aan al zijn wensen. Ik voldoe er niet aan. Mijn hond is dood, ik ga een andere kopen.

Zeven en twintigste les

De voegwoorden en de voorzetsels

De voegwoorden (**las conjunciones**) worden naar hun functie verdeeld in twee groepen, de nevenschikkende (**coordinantes**) en de onderschikkende (**subordinantes**). Welbeschouwd zijn de voegwoorden niet een bepaald *soort* woorden, eerder kan men zeggen dat deze benaming een aanduiding is voor een bepaald gebruik van sommige woorden, m.a.w. men zal opmerken dat bijv. een bijwoord van tijd of plaats als voegwoord kan dienen. Een opsomming van de voegwoorden geven wij in de woordenlijst. Men zie ook les XXIV. Een nadere toelichting betreffende betekenis en gebruik is nodig voor de volgende voegwoorden:

Y en. Voor een woord dat met **i** of **hi** begint wordt **y** vervangen door **e** bijv.: padre **e** **hijo**. Aan het begin van een zin blijft **y** echter ook in zulk een verbinding ¿**Y** **Iñigo**? ¿**Y** **Indalecio**?

O of. Voor een woord dat met **o** of **ho** begint wordt het vervangen door **u** bijv.: diez **u** **once**, inglés **u** **ho** landés.

O wordt dikwijls versterkt met **sea**, bijv.: Pepe **o sea** mi primo.

Ni noch, na een ontkenning *of* (zie vlg. les).

Ni... **ni** (noch)... noch. In het Nederlands staat gewoonlijk maar eenmaal *noch* bijv.: no sale **ni** de día **ni** de noche, hij gaat niet uit, overdag noch 's avonds (zomin... als). Het eerste **ni** moet ook meermalen in het Nederlands met *niet* en het tweede met *en evenmin*, *of*, vertaald worden, bijv.:

Ni me deja trabajar a mí **ni** trabaja él.

Ni... **tampoco** betekent: en... evenmin, bijv. no trabaja él, **ni** yo **tampoco** en ik evenmin.

Ni **menos** na een ontkenning betekent *en evenmin*, *en ook niet*.

Si indien. In de omgangstaal heeft **si** een bijzondere betekenis, nl. die van een versterking, bijv. **si ya estoy levantado** ik ben immers al op. Deze constructie is elliptisch. **Si lo sabe todo el mundo** de hele wereld weet het immers; weggefallen of er bij gedacht is bijv. ‘no te extrañes’ of iets van die aard.

Si no (**sino**), (a) na ontkenning *slechts*, bijv.: este chico no trabaja **si no** de vez en cuando, slechts af en toe; (b) zelfstandig en elliptisch, ter

versterking, bijv. tales cosas pasan y, **si no** (nl. me créés), aquí tengo las pruebas.

Sino, (a) na ontkenning en bij een tegenstelling betekent *maar*, bijv.: no es culto **sino** casi un iliterato, hij is geen man van ontwikkeling maar bijna een onbeleden iemand; (b) na een ontkenning dikwijls te vertalen met *dan*, bijv.: este libro no es otra cosa **sino** una mala imitación francesa; (c) heeft de met **sino** ingeleide zin een eigen werkwoord dan wordt in de litteraire taal **sino** versterkt met het voegwoord **que**, bijv.: no sólo ayuda a sus amigos **sino que** (= *maar*) se desvive (= *slooft zich af*) para todos.

Que dat, omdat. In de gewone spreek- en schrijftaal treedt het steeds meer in de plaats van **porque** of **para que**, bijv.: espere un rato **que** ahora llueve, wacht u even want het regent nu. Cuidado, **que** no te oigan, pas op, opdat men u niet hore (laat men u niet horen). **Que.... que** of.... of, bijv.: **que** quieras **que** no quieras debes ir a buscarle, of je wilt of niet, je moet hem gaan halen ('zoeken').

Que als versterking van sí of no, bijv. dice **que sí**, **que no**, hij zegt van wel, van niet.

In elliptische uitdrukkingen, bijv.: ¿Quién rompió el plato? Dice la criada **que** el cocinero (nl. lo rompió). ¡**Que** no lo hago! ik doe het niet (nl. **digo** of **estoy resuelto que** ik zeg of ben besloten dat....) ¿**Que** no lo haces? je doet het dus niet, je bent dus van plan het niet te doen? **Por.... que** hoe.... ook, bijv.: **por** inteligente **que** sea, hoe intelligent hij ook moge zijn; **por más que** hago, wat ik ook doe.

Dikwijls - ook in de spreektaal - leidt een verdubbeld **que** een indirecte rede in, bijv. les dijo **que que** no estaba enterado, hij zei hun dat hij niet op de hoogte was¹⁾.

Als het werkwoord van de bijzin onmiddellijk op dat van de hoofdzin volgt wordt **que** dikwijls weggelaten, vooral na ww. van *vragen*, *hopen*, *wensen*, *vrezen*, bijv.: **le pidió se cubriese** hij verzoekt hem zijn hoed op te zetten; **esperamos mande pronto noticias** wij hopen dat u spoedig bericht stuurt.

Como zoals, daar, zo spoedig als, mits. Bijv.:

Llegó tarde **como** le había dicho hij kwam te laat zoals ik hem had gezegd

Como sigue escribiendo estará contento daar hij doorgaat met schrijven enz.

1) Dit verschijnsel van het pleonastische **que** kan men in het Spaans van de vroegste tijden af constateren, ook in indirecte vraagzinnen, bijv. le preguntó **que** qué hacía allí. Contestó **que** que esto no le importaba.

Como creyera que seguía en M. (subj. ter aanduiding van onzekerheid)	daar hij van mening was (= scheen te zijn) dat ik nog steeds in M. was
(Así) como bajé del coche se me acercó un mozo	zo gauw ik uit de auto stapte kwam er een kruier naar me toe
Como escribas pronto, estoy conforme	ik ga er mee accoord mits je me spoedig schrijft

Men lette op deze elliptische constructie:

Fué a buscarle con tres como pintores	hij ging hem opzoeken met drie typen die er uitzagen als schilders
--	---

Como no met subj. tenzij, bijv.:

No estoy como no sea que llame Pepe	ik ben niet thuis, tenzij dat P. me op mocht bellen
--	--

Como que daar, omdat, bijv.:

Grita mucho el niño como que el médico le hace daño	het kind gaat erg te keer omdat de dokter het pijn doet
---	--

Como si = cual si alsof, met subj. imp. (oneigenlijke vergelijking).

In de gewone schrijf- en spreektaal wordt **como** dikwijls als bijwoord gebruikt.
Dit zijn welbeschouwd elliptische constructies. Bijv.:

Hace como quince días	het zal ongeveer veertien dagen geleden zijn
Un joven como de veinte años	een jongmens van twintig jaar ongeveer
Estás como muerto	je ziet er uit als een lijk

Cuando toen, wanneer, in het laatste geval met subj. als het een niet werkelijke,
nog niet verrichte handeling of feit betreft. In elliptische zinnen krijgt het de betekenis
van een voorzetsel, bijv.:

Cuando estudiante se distinguió	toen hij student was, onderscheidde hij zich
--	---

Mientras terwijl, totdat. Op deze laatste betekenis, welke in de woordenboeken
gewoonlijk wordt veronachtzaamd¹⁾ wilde ik in het bijzonder de aandacht vestigen:

Estábamos charlando mientras se levantaba el telón	wij zaten te praten totdat het doek opging
--	--

1) Ook in de *Diccionario ilustrado de la Academia*.

Mientras met een comp. kan worden vertaald met *naarmate, hoe*, bijv.:

Mientras más viaja más quiere viajar naarmate hij meer reist wil hij meer reizen, of, hoe meer hij reist hoe meer hij wil reizen

Mientras komt evenals **cuando** als voorzetsel voor, bijv.:

Mientras tanto inmiddels

Mientras nuestra estancia en B. gedurende ons verblijf in B.

De voorzetsels. Het gebruik van de voorzetsels (**las preposiciones**) heeft over het geheel weinig toelichting nodig. Wij volstaan met enige opmerkingen betreffende de volgende voorzetsels en verwijzen verder naar de woordenlijst, oefening A en de woordenboeken.

A heeft de zeer typisch Spaanse functie van het object aan te wijzen. Juan pega **a** Pedro. Men kan het gehele gebruik van **a** in deze algemene opmerking samenvatten: men gebruikt **a** om duidelijk het object te doen uitkomen, en ook wel om dit persoonlijk te maken, te individualiseren. Van uit dit beginsel beschouwe men het subtiele gebruik van **a**. Als men dus naast elkaar leest **defendamos Madrid**, een oproep tijdens den burgeroorlog, en, se defiende **a** Madrid, is de reden van het gebruik van **a** duidelijk. In het eerste geval is er geen twijfel mogelijk omtrent het object, in het tweede geval wordt het nader aangegeven. Naar analogie van se defiende **a** Madrid zegt men echter ook defendamos **a** Madrid. De opsommingen welke de verschillende Spaanse spraakkunsten betreffende het gebruik van **a** in dezen geven zijn tot deze drie gevallen te herleiden.

A duidt ook aan manier van, overeenstemming, middel, plaats, doel, oorzaak, bijv.:

a mano, a pie, a caballo	met de hand, te voet, te paard
a la inglesa, a la francesa	op zijn Engels, Frans
a lo príncipe ¹⁾	als een vorst
a la puerta	bij de deur
a fines del mes	aan het einde van de maand

Voor **a** met de onbep. wijs zie les XXIV, voor bijw. uitdrukkingen met **a** zie les XX.

De duidt herkomst, oorsprong, manier, aard, samenstelling, nadere

1) Hier is het zelfst. naamw. gebruikt als een gesubst. adjectief, als een abstractum. Men vgl. bijvoorbeeld: **lo** conde es en él poca cosa, het graafschap, de kwaliteit van graaf.

betrekking van twee zelfst. nmwr. (genitiefverhouding) aan, bijvoorbeeld:

Un avión de Alemania	een vliegtuig uit Duitsland
Cayó de rodillas	hij viel op zijn knieën
Un cuadro de mucho mérito	een heel verdienstelijk schilderij
La ciudad de Badajoz ¹⁾	de stad B.
El reino de Inglaterra	het koninkrijk E.
Un vaso de agua	een glas water(s)
Amado de, herido de (het deelwoord heeft zijn verbaal karakter verloren en is simpel bijv.nmw.)	bemind door, gekwetst door

Entre wordt in zinswendingen als de volgende op een merkwaardige wijze adverbiaal gebruikt:

Entre cinco mataron a un pobre campesino	met zijn vijven doodden zij een armen boerenman
Entre sus amigos y él repararon el coche	zijn vrienden en hij samen herstelden de auto
Entre tú y yo	jij en ik samen
Entre él y yo	hij en ik samen

Por heeft allerlei betekenissen. De grondbetekenis is door, ter wille van, wegens, voor. Met **infinitivo** om te, ten einde, door. Bijv.:

Fué atropellado por un camión	hij werd door een vrachtauto overreden
Lo hago por mis padres	ik doe het terwille van mijn ouders
Le fusilaron por (ser) espía	men heeft hem gefusileerd omdat hij een spion was, als spion
Vendí mi moto por cien florines	ik heb mijn motorfiets voor honderd gulden verkocht
Lo dejó por no infringir la ley	hij liet het na om de wet niet te overtreden

Para betekent ten behoeve van, met bestemming voor, ten dienste van, in verhouding tot, voor. Bij tijdsbepalingen, tegen. Bijv.:

Trabaja para sus padres	hij werkt ten behoeve van zijn ouders
El tren para La Coruña	de trein naar Coruña

1) Men zegt echter **el río Turia, el río Guadalquivir** (maar **el río de** San Lorenzo, **el río de** la Plata).

Pepe sirve para mucho, poco, nada	P. is voor veel, weinig, niets te gebruiken
Le alabas mucho para lo que merece	je prijst hem (te) zeer gezien (in verhouding tot) wat hij verdient
Lo dejo para mañana	ik laat het liggen tot morgen, voor morgen
Volveré para agosto	ik kom tegen Augustus terug

Para con jegens, ten opzichte van, bijv.:

Estuvo muy atento para conmigo	hij was zeer beleefd voor mij
Fueron muy amables para con él ¹⁾	zij waren zeer vriendelijk voor hem

Para met infinitivo om te, ten einde, bijv.:

Se levantó para terminar la discusión	hij stond op om een eind te maken aan de discussie
--	--

Voegwoorden en voorzetsels

<i>ya.... ya</i>	} nu eens... dan weer
<i>ahora... ahora</i>	} nu eens.... dan weer
<i>ora.... ora</i>	} nu eens.... dan weer
<i>mas</i>	maar ²⁾
<i>no.... sino</i>	niet.... tenzij
<i>aunque</i>	hoewel
<i>en tanto que</i>	terwijl
<i>a pesar de, pese</i>	ondanks, in weerwil van
<i>sin embargo</i>	echter
<i>dado que</i>	gesteld dat
<i>ya que</i>	daar
<i>siempre que</i>	mits, vooropgesteld dat, telkens wanneer
<i>con tal (de) que</i>	mits
<i>a poco que</i>	zo spoedig als, aanstonds wanneer
<i>pues</i>	daar, dus, wel, immers
<i>pues que</i>	daar

- 1) Men lette op het gebruik van **estar** en **ser**. **Atento** betreft hier de houding, **amable** het karakter.
- 2) Geeft een sterker tegenstelling aan dan **pero**.

<i>por que</i>	daar, omdat
<i>en vista de que</i>	gezien dat, aangezien
<i>con que</i>	dus
<i>entre tanto</i>	} intussen
<i>mientras tanto</i>	} intussen
<i>así como</i>	zo, zo spoedig als
<i>según</i>	overeenkomstig
<i>como si,</i>	} alsof
<i>cual si</i>	} alsof
<i>lo mismo que</i>	} evenals
<i>igual que</i>	} evenals
<i>a fin de que</i>	} opdat
<i>para que</i>	} opdat
<i>de manera que</i>	} zóó dat
<i>de modo que</i>	} zóó dat
<i>luego</i>	dus, vervolgens
<i>por consiguiente</i>	derhalve
<i>después que</i>	nadat

<i>hasta</i>	zelfs, tot, totdat
<i>(no... hasta</i>	pas)
<i>hasta que</i>	totdat
<i>en cuanto</i>	zo spoedig als
<i>de día y de noche</i>	overdag en 's avonds ('s nachts)
<i>de cinco a seis</i>	van vijf tot zes
<i>vestirse de negro</i>	zich in het zwart kleden
<i>teñir de rojo</i>	rood verven
<i>llevar de la mano</i>	bij, aan, de hand hebben, dragen, meevoeren
<i>de un salto</i>	in, met, één sprong
<i>a dos pasos de aquí</i>	vlak bij, hier dicht bij
<i>estar a(l) cinco (por ciento)</i>	op vijf procent staan
<i>al por mayor</i>	en gros
<i>al por menar</i>	en detail
<i>al contado</i>	tegen contante betaling
<i>al fiado, a crédito</i>	op crediet
<i>jugar a los naipes</i>	kaart spelen
<i>tocar el piano</i>	piano spelen
<i>tener miedo a</i>	bang zijn voor
<i>a dos pesetas</i>	voor twee pesetas
<i>a ruegos de</i>	op verzoek van
<i>a instancias de</i>	} op aandringen van
<i>a impulsos de</i>	} op aandringen van
<i>uno a uno</i>	een voor een
<i>matar a palos</i>	doodslaan
<i>a trabajar</i>	aan 't werk
<i>a las armas¹⁾</i>	te wapen
<i>contra</i>	tegen
<i>desde</i>	van af
<i>hacia</i>	naar, in de richting van
<i>sobre</i>	op, over, meer dan

1) Elliptische uitdrukking. Weggelaten is een vorm van het ww. **ir** dat als alle ww. van beweging door de praepositie **a** wordt gevolgd.

<i>sobre cien pesetas</i>	meer dan honderd p.
<i>una letra sobre Madrid</i>	een wissel op M.
<i>en atención a</i>	gezien, in aanmerking genomen
<i>respecto a</i>	} met betrekking tot
<i>en cuanto a</i>	} met betrekking tot
<i>frente a</i>	} tegenover
<i>en frente de</i>	} tegenover
<i>conforme a</i>	} overeenkomstig
<i>con arreglo a</i>	} overeenkomstig
<i>acerca de</i>	betreffende
<i>a eso de las cinco</i>	} omstreeks vijf uur
<i>además de</i>	behalve
<i>a excepción de</i>	uitgezonderd
<i>al cabo de</i>	na verloop van
<i>tras</i>	} achter
<i>detrás de</i>	} achter
<i>ante</i>	} voor
<i>delante de</i>	} voor
<i>alrededor de</i>	rondom
<i>a mi alrededor</i>	rondom mij
<i>antes de</i>	voor (v. tijd)
<i>debajo de</i>	onder
<i>encima de</i>	boven op
<i>dentro de</i>	binnen
<i>fuera de</i>	buiten, ook: behalve
<i>en lugar de</i>	} in plaats van
<i>en vez de</i>	} in plaats van
<i>en medio de</i>	midden in

<i>por medio de</i>	door middel van
<i>en virtud de</i>	krachtens
<i>por falta de</i>	bij gebreke aan, door gemis aan
<i>a través de</i>	dwars door
<i>a causa de</i>	tengevolge van, door
<i>no obstante</i>	ondanks, niettegenstaande
<i>de conformidad con</i>	overeenkomstig
<i>con relación a</i>	met betrekking tot
<i>a riesgo de</i>	op gevaar van

Woordenlijst

<i>la cárcel</i>	de gevangenis
<i>soñar con</i>	dromen van
<i>arreglarse</i>	zich gereed maken, in orde maken
<i>el toque</i>	de aanraking, hier: het klokgelui
<i>sueco</i>	Zweeds
<i>zumbar</i>	gonzen
<i>el alambre</i>	de metaaldraad
<i>despreciar</i>	minachten, verachten, versmaden
<i>despachar</i>	hier: weggagen
<i>la escoba</i>	de bezem
<i>el escobazo</i>	de slag met een bezem
<i>reposar</i>	rusten, rust houden
<i>la callejuela</i>	het straatje
<i>deslizar</i>	(uit)glijden, hier: verlopen
<i>la placidez</i>	de kalmte
<i>la verja</i>	het hek
<i>a dentro</i>	} (naar) binnen
<i>(adentro)</i>	} (naar) binnen
<i>afuera</i>	(naar) buiten
<i>el ganado</i>	de kudde

<i>el garrochista</i>	veehoeder met lans (bij stieren)
<i>el lechero</i>	de melkboer
<i>tragar</i>	verzwelgen, gulzig eten
<i>camino de</i>	in de richting van
<i>montar</i>	op iets gaan zitten, (paard) rijden
<i>montado a</i>	gezet op
<i>peludo</i>	ruig
<i>a gritos</i>	luidkeels
<i>la cruzada</i>	de kruistocht
<i>el prestamista ganguear</i>	de geldschieter door de neus spreken
<i>la viga</i>	de balk
<i>el chiquillo</i>	het jongetje
<i>el caserón</i>	het grote, zware huis
<i>espaciado</i>	wijd
<i>la reja</i>	het traliewerk
<i>encogerse de hombros</i>	} zijn schouders ophalen
<i>riesgoso</i>	gevaarlijk
<i>mejorar</i>	betermaken, worden, opknappen
<i>tumbarse</i>	neerploffen
<i>dos dias consecutivos</i>	twee dagen achtereen
<i>extrañar</i>	bevreemden, verbazen
<i>aguardar</i>	wachten (op)
<i>hallarse con</i>	bevinden

<i>el escrúpulo</i>	het gewetensbezwaar
<i>la trinchera</i>	de loopgraaf
<i>la jícara</i>	het kopje (v. chocolate)
<i>vaciar</i>	leegmaken
<i>un dineral</i>	een grote som geld
<i>alistarse</i>	dienstnemen
<i>la zarzuela</i>	soort v. Spaanse operette
<i>el clavel</i>	de anjelier
<i>pobre de mí</i>	stakker dat ik ben
<i>en broma</i>	voor de grap, in scherts
<i>el pinchazo</i>	lett.: prik, thans algemeen voor: lekke band
<i>derechista</i>	rechts (politiek)
<i>contadas veces</i>	af en toe
<i>entre dos luces</i>	in de schemering
<i>hasta luego</i>	tot straks
<i>hasta la vista</i>	tot ziens
<i>no.... hasta</i>	niet eerder dan, pas
<i>en cuanto a mi</i>	wat mij betreft
<i>la tendencia</i>	de strekking
<i>la capitulación</i>	de bepaling (in overeenkomst)
<i>abrigarse</i>	schuilen
<i>calado</i>	doornat(gemeenname uitdrukking)
<i>estar de luto</i>	in de rouw zijn
<i>pesado</i>	zwaar, vervelend
<i>el bulto</i>	het pak
<i>el tendero</i>	de winkelier
<i>rubio</i>	blond
<i>la mecanógrafa</i>	de typiste
<i>el ministerio del Estado</i>	het min. v. buitenl. zaken
<i>a dos pasos</i>	vlak bij
<i>jugar al ajedrez</i>	schaak spelen
<i>tocar la flauta</i>	fluit spelen

<i>tornar algo en serio</i>	iets ernstig opnemen
<i>hacia el oeste</i>	naar, op het Westen
<i>de nuevo</i>	opnieuw
<i>percibir</i>	bemerken
<i>los víveres</i>	de levensmiddelen
<i>la munición</i>	de munitie
<i>¡según!</i>	dat hangt er van af
<i>está prohibido</i>	het is verboden
<i>so pena de</i>	op straffe van
<i>so pretexto de</i>	onder voorwendsel van
<i>la multa</i>	de boete
<i>por un año</i>	voor (de tijd van) een jaar
<i>con soltura</i>	vlot
<i>el discernimiento</i>	het oordeel des onderscheids
<i>al leer, al escribir</i>	bij het lezen, bij het schrijven
<i>los disparates</i>	de onzin
<i>el mes de enero</i>	de maand Januari
<i>entonces</i>	toen, in die tijd, dan, dus
<i>el bueno de Pedro</i>	die goede P.
<i>de un tirón</i>	in ene
<i>en general</i>	in 't algemeen, over het geheel
<i>engañar</i>	bedotten, bedriegen
<i>coger de un brazo</i>	bij een arm pakken
<i>tirar</i>	trekken, werpen
<i>de fuerza</i>	met geweld
<i>tonto</i>	dwaas

<i>el ruido</i>	het lawaai
<i>por lo visto</i>	blijkbaar
<i>mudarse de casa</i>	verhuizen
<i>a riesgo de</i>	op gevaar van
<i>formarse una opinión</i>	een mening vormen
<i>gozar de buena reputación</i>	een goede naam hebben
<i>la conducta</i>	het gedrag
<i>desaprobar (ue)</i>	afkeuren
<i>colérico</i>	driftig
<i>con todo eso</i>	met dat al
<i>comportarse</i>	zich gedragen
<i>es mucha distancia</i>	't is een heele afstand
<i>en favor de</i>	ten gunste van
<i>coger en</i>	betrappen op
<i>el expreso</i>	de sneltrein
<i>actual</i>	tegenwoordig, actueel
<i>el correo</i>	de boemeltrein
<i>claro que sí</i>	natuurlijk
<i>en camino</i>	onderweg
<i>de hoja en hoja</i>	van blz. tot blz.
<i>negarse a</i>	weigeren om
<i>continuar escribiendo</i>	doorgaan met schrijven
<i>los detalles</i>	de bijzonderheden
<i>contar con</i>	rekenen op, rekening houden met
<i>traducir al español</i>	} in het Sp. vertalen
<i>of, en español</i>	} in het Sp. vertalen
<i>la pipa</i>	de pijp

Oefening A

Esperaban **a** que llegasen noticias. **Para** los trabajadores no hay otros malos negocios **como** el de no trabajar. Yo le dije **en** dos palabras **a** lo que iba (= *wat ik ging doen*). **Entre** los dos la pusieron (= *legden*) **en** (= *op*) el suelo. **A** los pocos momentos volvió

la criada. Dice un refrán español ‘no se cogen truchas **a** (= *met*) bragas enjutas’ es decir que **para** conseguir lo que se desea es necesario poner diligencia (= *zich inspannen*) y pasar trabajos. Anoche estuvo (ni. *en nuestra casa*) **a** vernos. El médico fue **a** verla. ¡**A** la cárcel con ellos! Algunos niños habían salido (= *waren de straat opgegaan*) **a** pedir **a** las casas. Estos jóvenes **sueñan con** ser hombres eficaces y constructivos. Arréglate, hija mía, **que** (= *want*) ya han dado el último toque. ¿A tí no te parece bien? le preguntó, echándole una mano **al** hombro. **Hasta que no** (= *zolang niet*) venzamos la reacción no tendremos la tierra, dijo el campesino. He visto unos perros muy grandes. (¡Y **cómo** son **de** grandes? (= *en hoe groot zijn ze dan wel*)). Levantó la vista **entre** indignado y sorprendido. **Durante** media hora hacía gimnasia sueca. La casa **de** madera tiene **delante** (= *van voren*) un pequeño jardín y **detrás** una huerta. Yo tuve un amigo que era lo contrario **que** tú (nl. *eres*). El chico se reía **sin** entenderla. La sala había quedado **de** nuevo **a** oscuras. **De** buena (= *hora?*) se han escapado (= *zij zijn er goed afgekomen*). Zumbaban los alambres del telégrafo **al** ser movidos por el viento. El señor Fernández se encuentra en el caso del que le ofrecen un empleo modesto

para vivir y lo desprecia **porque** cree **que** va **a** heredar una gran fortuna. Ellos ponen (hier: *verschaffen*) los medios **para** mejorar la vida de las clases obreras. **En** todas partes sucede lo mismo. La Ignacia dijo **que** si esos amigos iban **a** visitar **a** su marido, ella los despacharía **a** escobazos. **A pesar de** las recomendaciones del médico no reposaba. Había dicho el médico que el niño se encontraba enfermo **de** gravedad. El médico no le permitía salir (= *uitgaan*) más que un momento **por** las tardes, **en** las horas de sol. En una callejuela subieron **al** tercer piso de una casa. **Fuera de** sus inquietudes **de** chico, su vida se ha deslizado **con** relativa placidez. **Como** la verja estaba abierta pasaron **a** dentro y se sentaron **en** un banco. **Detrás del** ganado venían (= *kwamen*) tres garrochistas **a** caballo. El mendigo tragaba todo lo que le ponían (= *zetten*) **delante**. Siguieron andando **por** el campo **camino de** Cáceres. Llegaron **a** un camino **a** cuya derecha se veía (= *men zag*) un jardín. **Por** la carretera pasaban los lecheros montados **en** caballos peludos. ¿Decía usted, preguntó el joven, **que** (pleonastisch) **para** qué servía el progreso? **De** día y **de** noche, **con** oportunidad o **sin** ella, predicaba **a** gritos la cruzada **contra** los prestamistas. **Dentro de** una semana había perdido quinientos mil florines. Yo he afirmado que podíamos (= *konden*) contar **con** usted. Laura tenía **de** treinta **a** treinta y cinco años. La muchacha gangueaba algo **por** haber estado mucho tiempo en Francia. ¿**Conque** sube usted **a** ese monte o no? le dijo el catalán. **Conque** vamos **a** comer y en seguida jarriba! **Aunque** Fernando conocía **a** Toledo **por** haber estado varias veces allí se perdía en el laberinto de callejuelas. Llevaban la viga **entre** cuatro chiquillos. **En frente de** donde estaba había un gran caserón con balcones grandes y espaciados en lo alto, y ventanas con rejas en lo bajo. El general le dijo ‘**pero** si aquí todos somos anarquistas’ (= *wij zijn immers allen...*) El ministro se encogió **de** hombros. Dos días después él les invitó **a** comer **con** él. Se despidieron **en** la puerta. La hazaña, no **por** repetida diariamente, dejaba de ser menos riesgosa. **Cuando** sonó el timbre se levantó **de** un salto. **Desde que** está aquí va mejorando. ¡Cuidado! **que** mancha. Madre mía, **que** me muero. ¡**Cómo** siento no poder luchar con ellos! Pues, quedamos en eso, **en cuanto** sea de día, **que** me llamen. **Tan pronto como** volvió a casa se tumbó en la cama. Los campesinos resistieron en sus casas tres días consecutivos, **sin** comer **ni** beber. El no volverá **ni** su hijo **tampoco**. Estamos satisfechos **tanto** de la música **como** de la representación. **Aunque** es viejo, trabaja mucho. **No sólo** me extraña esa noticia, **sino que** casi no la creo. Dígale de mi parte que vuelva pronto, **aunque** prefiera quedarse más tiempo. Estoy conforme **con tal que** hagas lo que dices. **En vista de que** no trabaja le despido. Le escribiré todos los domingos, **siempre**

que me conteste los miércoles. Tenemos poco tiempo, **además** nos aguardan en casa ya desde las dos. **Como** (= **así que**) llegamos al hotel nos acostamos. El está muy enterado de la música catalana **lo mismo que** su hermano. **Para** acabar la discusión se levantó y se marchó **sin** despedirse. Así será la vida, **mientras** haya hombres ambiciosos sin escrúpulos. Se halló **con que** el cine estaba cerrado. **Desde** la trinchera **en** que estábamos tiraron los milicianos **sin** cesar. La criada me echó **encima** una jícara de chocolate y **luego** dijo ‘¡ah! señorito me muero **de** vergüenza’. Sentémonos **debajo de** este árbol. El libro esté **encima del** piano. **Con relación a** su última carta le escribo que no estoy conforme. La niña hablaba **en** voz baja **por** lo muy asustada que estaba. Fíjese **en** lo que le digo. Le ofrezco **en** recompensa dos duros. Un coronel que estaba **a** la puerta miraba **de** arriba **a** abajo a los prisioneros, y según le parecía, gritaba, ¡**a** la derecha! ¡**a** la izquierda!’ Los de la izquierda eran **para** ser fusilados. Después de vaciarles los bolsillos se les alineaba **frente al** muro y se les mataba. No convinieron (= *kwamen overeen*) **en** el precio. El gasta un dineral **en** libros raros. Volveré **hacia** las ocho. **Hasta** los niños de quince años se alistaron. **Para** su edad es mucho. ¿A dónde vas? No te vayas, que está **para** llover. Le tienen **por** hombre inteligente. Está muy malo el enfermo, envíe usted **por** el médico. Volveremos **sobre** las dos. Le prestaron cien duros **sobre** el collar. Es un horror lo que pasa ahora, crueldades **sobre** crueldades. La criada irá **por** pan y aceite. El despacho tiene cuatro metros **de** largo, y (of **por**) tres **de** ancho. ¿Cómo se llama la zarzuela que dan en el teatro? La (= *het meisje*) **de** los claveles rojos. Siempre está hablando **de** la niña **de** (= *met*) los ojos azules que conoció en Londres. ¡Pobre **de** mí! Lo haré **de** buena gana. Me dijeron que no había inconveniente **en** dejarme pasar la frontera. No lo digo **en** broma, es la pura verdad. ¿Qué hace ese chico? Estudia **para** médico. Su padre **pasa por** rico, **pero** no lo es. Aquí se vende (al) **por** mayor y (al) **por** menor. **Ante** todo debo decirte que te aguardaron **desde** las once **hasta** la una y media dos señores, uno que tendrá **sobre** (= *meer dan*) sesenta años, y otro **sobre** treinta. **Desde** Segovia **hasta** Valladolid tuve, **por** el mal estado del camino tres o cuatro pinchazos. Se marcharon **antes del** día. Lo negocié **delante de** testigos presenciales. Estuvo **fuera** de sí. Lo dicen diarios derechistas, **más** no lo confirman los diarios izquierdistas. No sólo no lo confirman **sino que** lo niegan. No lee novelas modernistas **si nov** contadas veces. ¡Si lo sabes bien! Es que te lo dije el otro día. Eso **por** (‘ser’) sabido se calla (= *dat spreekt van zelf*). Nuestra impresión es que la cosa **va para largo** (= *lang zal duren*). **A** decir verdad no me gusta este cuadro **al** óleo ni aquel grabado **a** buril. ¿**De** ser así me acompaña usted? ¿Cómo no? (= *natuurlijk*).

Oefening B

Zij vertrokken tegen zeven uur, wij begeleidden hen tot aan het station en keerden in de schemering terug. Tot straks. Tot ziens. Ik kom pas de volgende week terug, want volgens de brieven die ik heb ontvangen zal ik daar veel te doen hebben. Leg uw hoed op die stoel, gaat u hier zitten bij het raam, tegenover mij, en laten wij eens (niet vertalen) praten over dit geval. Wat mij betreft, ik ben het met u eens wat de algemene strekking aangaat, maar ik maak enige beperkingen betreffende bepaling vijf en zes. Omstreeks vier uur ging hij weg om sigaretten en postzegels en tegen zes uur kwam hij terug. Hij zei dat hij ongeveer een uur onder een boom had geschuild vanwege de regen, hij was doornat en bibberde van de kou. Veel Spaanse vrouwen en meisjes gaan in het zwart gekleed, een groot deel van haar is in de rouw. De oude vrouw had een klein meisje aan de hand en onder haar arm droeg zij een zwaar pak. Wij verkopen hier slechts tegen contante betaling, zei de winkelier tot haar. Zij heeft haar haar blond geverfd. Ik zal mijn pak laten uitstomen en blauw laten verven. Zijn dochter werkt als (= *de*) typiste op het ministerie van buitenlandse zaken. Het kantoor ligt hier vlak bij. De aandelen staan op vijftien procent. Hier verkoopt men alleen tegen contante betaling, en niet op credit. Op verzoek van den zieke speelden wij van twee tot vier schaak, daarna speelde mijn vrouw piano en ik speelde fluit. Hij is nóg niet naar den tandarts geweest, hij zegt dat hij angst heeft voor pijn. Je moet dat niet ernstig nemen, voor alles moet je hem zeggen dat je met hem mee zal gaan. Van toen af heb ik een kamer verkozen die op het Zuiden lag, overeenkomstig de raad van mijn dokter. Tegen vier uur ongeveer zal hij ons opbellen. Wat mij betreft, ik ben besloten onder deze omstandigheden hem niet te helpen. Bovendien, hij is ons al geld schuldig. Na verloop van enige jaren schreef hij ons opnieuw en berichtte hij ons dat hij voor het eind van het jaar terug zou zijn. Wij keken rondom ons en na enige ogenblikken bemerkten wij onder de tafel een jongetje dat zat te schreien. Men zegt dat de stad zich zal overgeven uit gebrek aan levensmiddelen en munitie. Dat hangt er van af. Het is verboden op straffe van een boete van vijftig pesetas en hoger hier te vissen. Het kwam ons voor dat wij met zijn vieren wel tot een oplossing zouden komen, maar wij vergisten ons. Wij zijn van plan voor een maand naar Londen te gaan om het Engels vlot te leren spreken. Voordat u op reis gaat moet u zich op de hoogte stellen van wat er aan (= *de*) merkwaardigs is opdat u met oordeel des onderscheids uw reis inricht. Gezien de talrijke musea in die stad zullen er ook wel goede gidsen zijn. Lees die en raadpleeg die telkens wanneer het nodig is. Bij het

lezen van de brief begon hij te lachen, en zei ‘als ik het niet beter wist zou ik die onzin geloven’. Hoeveel kilometers is het van Burgos naar (= *a*) Valladolid? De maand Januari is koud in Madrid, dan sneeuwt het en vriest het. Die brave Jan denkt dat ik dat dikke boek in éne heb gelezen. Er is toch geen bezwaar tegen hem te zeggen dat ik ongaarne met hem mee ga? Ik heb geen lust in de nacht in een stad aan te komen die ik niet ken. Over het geheel is dat onaangenaam. Is het waar dat zij dat gedaan hebben om hem te bedotten? Ik denk van wel. Hij is niet heel schrander voor (= *para*) zijn leeftijd. Laten wij nog niet weggaan, het zal straks wel gaan regenen. Om u de waarheid te zeggen, ik geloof dat u zich vergist. Dat is mogelijk. Ik heb een (niet vertalen) slecht geheugen, en bovendien, die getallen zijn niet om te onthouden. De meester was buiten zichzelf van woede, hij pakte den jongen bij zijn arm en trok hem de bank uit. Met geweld? Ja zeker. Al ben je nog zo driftig, zulke dingen moet je niet doen. Wanneer een mens driftig is doet hij dwaze dingen. Met dat al, ik keur het gedrag van dien man af, want hij moet weten (= *saber*) hoe hij zich moet gedragen. Van zijn huis tot zijn kantoor is een hele afstand. Luister eens, Piet. Je moet dus ten gunste van hem enige vriendelijke woorden zeggen. Let goed op wat hij zegt, het zal u niet moeilijk vallen hem op een leugen te betrappen. Wat heeft u onder (= *entre*) handen? Een studie over de tegenwoordige toestand in Spanje. Laten wij een wandeling gaan maken, eerst (= *antes*) door de stad en dan (= *luego*) dwars door de velden. Hoe heeft u gereisd naar Madrid, in de sneltrein? Ja natuurlijk, om spoediger aan te komen. En wat heeft u onderweg gedaan? Ik heb een boek gelezen over Goya, ik heb het bladzijde voor bladzijde gelezen, zo belangwekkend was het. Wanneer is het geschreven? Ik geloof van (= *que*) in de jaren 1935 en 1936, maar ik ben er niet zeker van. Hij kwam pas om zeven uur terug. Tot ziens dus. Hij weigerde door te gaan met lezen. Zij zullen proberen de auto uit het water te halen. Wij dachten erover hem een brief te schrijven om hem de zaak tot in bijzonderheden te vertellen. Hij haalde zijn schouders op en zei ‘reken niet op mij’. De volgende dag vertrokken wij vanwege het lawaai van de radio. Wij hadden tenslotte gezegd dat men blijkbaar geen (= niet) rekening hield met onze klachten en dat wij dus gingen verhuizen. Op gevaar van zijn eigen leven (in 't Sp. dood) drong hij tot in de eerste linies door om zich een oordeel te vormen over de toestanden. Men zegt dat hij een goede naam heeft onder de moderne schrijvers. Dit jonge meisje heeft enige romans in het Nederlands vertaald. Hij rookte uit (= *en*) een Engelse pijp.

Acht en twintigste les

De bevestiging en de ontkenning. Vervolg onregelmatige werkwoorden (placer, poder, poner, querer, saber)

De bevestiging wordt in het Spaans uitgedrukt door het bijwoord **sí** ja, zeker, doorgaans gevolgd door señor, señora en dgl.

¿Están los señores? **Sí** señor. zijn mijnheer en mevrouw thuis? Ja mijnheer.

Soms wordt het werkwoord uit de vraagzin herhaald ter versterking, vóór of na **sí**. Bijv.:

¿Tiene usted sellos? **(Los) tengo, sí** señor heeft u postzegels? Ja zeker, mijnheer

¿Le gusta ir a España? **Me gusta, sí** señora (of **sí** señora, **me gusta**) vindt u het prettig naar Sp. te gaan? Ja zeker, mevrouw

Als versterking van **sí** wordt ook **que** gebruikt, vóór of na **sí**. Bijv.:

¿Tu no fuiste a la escuela, verdad? **Que sí** jij bent niet naar school geweest, wel? Heus wel, zeker

Me parece que ustedes no estuvieron en el teatro anoche. **Sí que estuvimos** ik meen dat u(lieden) gisteren niet in de schouwburg waren. Ja wel, wij zijn er wel geweest

Digo **que sí**, creo **que sí** ik zeg van wel, ik geloof van wel

Ons bevestigend bijwoord *wel* wordt door **sí** weergegeven, ook in zinnen als de volgende:

A mí no me gustan los deportes, pero **sí** a mi hermana ik houd niet van sport, maar mijn zuster wel

Eso **sí** me gusta daar houd ik wel van

Es posible que **sí** het is mogelijk van wel

¿Claro que **sí**! natuurlijk wel!

De ontkenning wordt in het Spaans uitgedrukt door **no** neen, niet, geen. Bijv.:

¿Vuelve a casa?	ik houd niet van dit gerecht (deze schotel)
No señor No me gusta este plato	gaat u naar huis? Neen mijnheer
No tengo prisa	ik heb geen haast

De ontkenning wordt op gelijke wijze gegeven als bij **sí**, door wederopneming van het werkwoord, door toevoeging van **que**, of door **ni**. Bijv.:

¿Hay cartas para mí? No señor, no las hay	zijn er brieven voor mij? Neen mijnheer, er zijn er geen.
Creo que no , digo que no	ik geloof van niet, ik zeg van niet
¿Claro que no!	natuurlijk niet!
Ni esto niega	zelfs dit ontkent hij niet

Bij een tegenstelling, bijv. 'is hij thuis of niet?' staat in het Spaans het bijwoord **no** gewoonlijk onmiddellijk vóór het woord waarop de tegenstelling betrekking heeft. Bijv.:

Los pliegos ¿están o no tirados?	zijn de vellen wel of niet afgedrukt?
---	---------------------------------------

Als versterking dient **nada**, als bijwoord vóór een adjectief. Bijv.:

No es nada tonto	hij is volstrekt niet dom
Un sitio nada grato	volstrekt geen aardige plek

Voornaamwoorden als **ninguno** enz., **nadie**, **nada** en bijwoorden als **nunca**, **jamás**¹⁾ nooit, moeten als zij *achter* het werkwoord staan door **no** vóór het ww. opgenomen worden. Bijv.:

Nadie preguntó por usted	} niemand heeft naar u gevraagd
No preguntó por usted nadie	} niemand heeft naar u gevraagd
Nada me dijo	} hij zei mij niets
No me dijo nada	} hij zei mij niets
Nunca está en casa	} hij is nooit thuis
No está nunca en casa	} hij is nooit thuis

Nunca en **jamás** worden verbonden tot nadrukkelijke ontkenning:

Nunca jamás iré	} ik zal nooit ofte nimmer gaan
------------------------	---------------------------------

1) **Jamás** is minder gebruikelijk in de gewone schrijf- en omgangstaal.

No iré nunca jamás

} ik zal nooit ofte nimmer gaan

Alguno bijvoegl. gebruikt *na* het werkwoord en *na* het zelfst. nw. geeft een nadrukkelijke ontkenning als aan het ww. het bijw. **no** voorafgaat. Bijv.:

No hay libro **alguno** er is heus geen enkel boek

No hay **ningún** libro er is geen enkel boek

Nada en **nadie** betekenen in vragen waarop een ontkennend antwoord wordt verwacht **iets, iemand**. Bijv.:

¿Hay **nada** más bonito que...? is er iets aardigers dan...?

¿Hay **nadie** que dijera...? is er iemand die zou zeggen...?

Nada zelfstandig gebruikt wordt gewoonlijk met een gesubstantiveerd bijvoegl. nw. verbonden met **de**. Bijv.: **nada de nuevo** niets nieuws (*nada nuevo* = volstrekt niet nieuw). Zo ook kan in uitroepen van verbazing **cualquiera** niemand betekenen, en **en todo el día, en mi vida** en dgl. ontkennende betekenis krijgen. Bijv.:

¡**Cualquiera** lo crée! dat gelooft immers niemand!

En mi vida he oído tantas tonterías nooit van mijn leven heb ik zoveel dwaasheden gehoord

Ni betekent *noch, en ook niet, of*, na een ontkenning. Bijv.:

No tiene libros **ni** cuadernos hij heeft geen boeken en ook geen schriften

Salió **sin** sombrero **ni** abrigo hij ging uit zonder hoed of jas

Als voegwoord in een vraagzin betekent **ni** of. Bijv.:

¿Te habló **ni** te saludó? Heeft hij je gesproken of gegroet?

Ni... ni betekent noch... noch. Bijv.:

Ni de día **ni** de noche (noch) overdag noch 's nachts

Siquiera dient ter versterking van een ontkenning. Bijv.:

Ni siquiera tengo noticias ik heb zelfs geen bericht

Ni tiene **siquiera** un céntimo hij heeft zelfs geen cent

Zelfstandig gebruikt betekent **siquiera** tenminste. Bijv.:

Déle un vaso de agua **siquiera** geef hem tenminste een glas water

No es otro que betekent 'is niemand anders dan'. Bijv.:

Aquel joven músico **no era otro que** mi primo die jonge musicus was niemand anders dan mijn neef

Vervolg onregelmatige werkwoorden

Placer behagen. Verouderd. Ind. en subj. pres. als **nacer**, subj. imp. **pluguiese**, **pluguiera**. Pret. derde persoon **plugo**. Slechts gebruikt in vaststaande uitdrukkingen. De samenstellingen als **nacer**, gebruikelijk slechts **complacer** ter wille zijn.

Poder kunnen. Onregelmatig zijn de volgende vormen:

<i>ind. pres.</i>	puedo, puedes, puede, pueden
<i>subj. pres.</i>	pueda, puedas, pueda, puedan
<i>pret. def.</i>	pude, pudiste, pudo, pudimos, pudisteis, pudieron
<i>subj. imp.</i>	en <i>fut.</i> puediera enz., puediese enz., puediere enz.
<i>fut.</i>	podré, podrás enz.
<i>cond.</i>	podría, podrías enz.

Poner plaatsen, leggen. Onregelmatig zijn de volgende vormen:

<i>ind. pres.</i>	pongo (verder regelmatig pones enz.)
<i>subj. pres.</i>	ponga, pongas, ponga, pongamos, pongáis, pongan
<i>subj. imp.</i>	en <i>fut.</i> pusiera enz., pusiese enz., pusiere enz.
<i>pret. def.</i>	puse, pusiste, puso, pusimos, pusisteis, pusieron
<i>imp.</i>	pon (tú), ponga (usted), pongan (ustedes) no pongas enz.
<i>part. pas.</i>	puesto ; <i>fut.</i> pondré enz., <i>cond.</i> pondría enz.

Als **poner** gaan de samenstellingen

<i>anteponer</i>	plaatsen voor, verkiezen
<i>componer</i>	samenstellen, in orde maken
<i>deponer</i>	neerzetten, neerleggen, afzetten, afleggen (ook getuigenis afleggen)
<i>disponer</i>	beschikken
<i>proponer</i>	voorstellen
<i>suponer</i>	veronderstellen

imponer

opleggen, imponeren, overwicht hebben

Querer willen, wensen, houden van (liefhebben). Onregelmatig zijn de vlg. vormen:

ind. pres.

quiero, quieres, quiere, quieren

subj. pres.

quiera, quieras, quiera, quieran

subj. imp.

en *fut.* **quisiera** enz., **quisiese** enz.,
quisiere enz.

pret. def.

quise, quisiste, quiso, quisimos,
quisisteis, quisieron

imp.

quiere (tú), **quiera** (usted), **quieran**
(ustedes) **no quieras** enz.

fut.

querré, querrás, enz.; *cond.* **querría,**
querrías

Saber weten, kennen, kunnen. Onregelmatig zijn de vlg. vormen:

<i>ind. pres.</i>	sé (verder sabes, sabe, enz.)
<i>subj. pres.</i>	sepa, sepas, sepa, sepamos, sepáis, sepan
<i>subj. imp.</i>	en <i>fut.</i> supiera enz., supiese enz., supiere enz.
<i>bret. def.</i>	supé¹⁾, supiste, supo, supimos, supisteis, supieron
<i>fut.</i>	sabré, sabrás enz.; <i>cond.</i> sabría, sabrías enz.

Woordenlijst

<i>la delegación</i>	de delegatie.
<i>llevarle la cabeza a uno</i>	een hoofd groter zijn dan iemand
<i>al principio</i>	in het begin
<i>el parroquiano</i>	de parochiaan, de klant
<i>la moto(cicleta)</i>	de motorfiets
<i>no.... todavía</i>	nog niet
<i>ya no</i>	niet meer
<i>ni pizca</i>	zelfs geen ziertje
<i>la meta</i>	de eindstreep
<i>el indicio</i>	de aanwijzing
<i>desapercibido</i>	onopgemerkt
<i>la casita</i>	het huisje
<i>perezoso</i>	lui
<i>ni mucho menos</i>	allerminst
<i>la nada</i>	het niets
<i>el parado</i>	de werkloze
<i>la tontería</i>	de dwaasheid
<i>distráido</i>	verstrooid
<i>hacerse el tonto</i>	zich dom houden

1) Het **pretérito** betekent vooral *kwam te weten*.

<i>el tubo de color</i>	de tube verf
<i>el pincel</i>	het penseel
<i>trepar</i>	klimmen
<i>el barrio</i>	de wijk
<i>ponerse a trabajar</i>	aan het werk gaan
<i>el guardia</i>	de politieagent
<i>la versión</i>	de lezing (= voorstelling van zaken)
<i>feroz</i>	woest, wild
<i>el refresco</i>	het glas limonade ('verfrissing')
<i>saber de memoria</i>	uit het hoofd weten
<i>sin querer</i>	bij ongeluk
<i>poner en limpio</i>	in het net schrijven
<i>ponerse pálido</i>	bleek worden
<i>ponerse de acuerdo</i>	het eens worden
<i>enfadarse</i>	boos worden
<i>enfadado</i>	boos
<i>no poder menos de</i>	'niet minder kunnen dan' (= wel moeten)
<i>el sol se pone</i>	de zon gaat onder
<i>a más no poder</i>	uit alle macht
<i>la máquina</i>	de machine
<i>la proposición</i>	het voorstel
<i>la exposición</i>	de tentoonstelling
<i>querer mal a uno</i>	iemand een kwaad hart toedragen
<i>el servicio</i>	de bediening
<i>ir a visitar</i>	gaan bezoeken
<i>es sabido</i>	het is bekend
<i>la actitud</i>	de houding

<i>la discusión</i>	de bespreking
<i>aplazar</i>	uitstellen
<i>poner al corriente</i>	op de hoogte brengen
<i>¿qué me quieres?</i>	wat wil je van me?
<i>patinar</i>	schaatsenrijden
<i>precisar</i>	nodig zijn
<i>la cosecha</i>	de oogst
<i>parar</i>	stoppen
<i>no poder parar</i>	rusteloos zijn
<i>no poder con</i>	iemand niet baas kunnen, met iemand niet overweg kunnen
<i>hacerse rico</i>	rijk worden
<i>poner el caso</i>	het geval stellen
<i>ponerse el sombrero</i>	zijn hoed opzetten
<i>poner un telegrama</i>	een telegram sturen
<i>no corre prisa</i>	het heeft geen haast
<i>el concurso de boxeo</i>	de bokswedstrijd
<i>el jugador de tenis</i>	de tennisspeler
<i>el esquí (mrv. esquís)</i>	de ski
<i>esquiar</i>	skiën
<i>el deporte de invierno</i>	de wintersport
<i>la película</i>	de film
<i>la minoría</i>	de minderheid
<i>las dunas</i>	de duinen
<i>hacer una caminata</i>	een (flinke) wandeling maken
<i>bien, mal puesto</i>	goed, slecht gekleed, geregeld
<i>atrás</i>	achteruit
<i>hacer marcha atrás</i>	achteruit gaan, rijden
<i>adelante</i>	vooruit

Oefening A

Pongamos que el caso se sucedió así, precisa tener pruebas para documentar el relato. El estudiante **puso** (= *wedde*) dos duros a que el nuevo catedrático no estaría de acuerdo con el plan de los estudios. No Pepe, lo que dices no es verdad, lo **pones** de tu cosecha (= *dat maak je er bij*). ¡Cómo se **pusieron** al oír esto! Las niñas de Fernández van bien **puestas**. No lo **pongo** en duda. Le **pusieron** miedo (= *maakten hem bang*) con sus amenazas. Las repetidas preguntas le **pusieron** de mal humor. Pedro es un pintor, **no así como quiera** (= *niet de eerste de beste*) sino de los mejores de nuestra época. Hicieron marcha atrás porque no **podieron** atravesar la callejuela. Este chico no **puede** parar en ningún sitio. El **había propuesto** ir adelante pero al fin no **podieron** ni **quisieron**. En la ciudad **no** se hablaba **de otra cosa que** de la llegada de la delegación extranjera. **No** quedaba en casa **más que** el abuelo. **No** te vayas **todavía**. El niño **no** dijo **nada** a su hermano que le llevaba la cabeza y que **no** le hubiera respondido. Al principio **nadie** se dió cuenta de lo que había ocurrido. ¡Vete! ¡**No y no!** Pedro **no** era **ningún** sabio. Concha **no** es **ninguna** niña.

El que **no** tiene **nada**, **nada** podrá perder. **Nadie** quería decir **nada**. Todo es **nada**. Los parroquianos **no** entendían **ni pizca** de aquellos caprichos. **Nadie** la conocía, **ni** el mismo director. Esto **no** es **sino** el ruido que hace la moto de mi hermano. La vida tiene mucho de (una) carrera, pero el que va a llegar a la meta **no** debe ceder **ni** un paso al que le sigue. Pedro es un muchacho que **nada** exige de sus padres **sino** la libertad para dedicarse a la música. Este hombre tiene mal genio, **no** se entiende con **ninguno**. Esta técnica **no** la domina **nadie sino** el jefe. **No** se oía **nada**. Aquí **no** hay **ningún** indicio de vida. La caja **no** tenía llave **ni** cerradura. **Ni** los perros le oyeron. **Ninguno** de los dos tiene **ni siquiera** para alquilar una casa. Los pobres se casan **sin** tener **nada**. ¡Chist, más bajo! (para) que **no** se oiga **nada**. Si tú dices **que** (yo) **no** diga **nada**, **nada** digo. ¿**No** habéis pensado en **ningún** proyecto? ¿Qué otra cosa **podéis** hacer **sino** repartir los bienes que os pertenecen? **No** pasó desapercibida la ausencia del médico. Juan era, **ni que decir tiene** (= *dat behoeft niet te worden gezegd*), un joven aficionado a los deportes. Me dijo que su dolor **no** era compartido por **nadie**. **Nadie** se fijó en él. **Nadie** se compadece de mi tristeza. **Nunca** sentí tanta angustia como aquel día. **Sin** consultar a **nadie** compró un buen día una casita. **No** era el escultor perezoso, **ni mucho menos**, pero **no** tenía constancia en el trabajo **ni** dominaba su arte. **Ni** eso conseguirás. ¿Tú no aspiras a ser grande de España, verdad? preguntó don Pedro. **No**, **ni** usted **tampoco**. ¿Este perro es suyo, **no**? **No**, señor, **no** es mío. **No** tenían **más que** una peseta, que es como (= *dat is zo goed als*) **no** tener **nada**. La **nada** es mía, dijo con ironía el parado. **No** se daba cuenta de **nada**. **Ni** le había mirado **siquiera**. **No** se atrevieron a preguntarle **nada**. Este chico ha dicho más tonterías que **nadie**. ¡**Cualquiera** se fía de él! exclamó el viejo. El niño escribió la carta **sin** ayuda de **nadie**. Hoy **no** tienen ganas de trabajar. **Ni** traje presentable tuvo para ir al médico. Tienen el dinero preciso **nada más** (que) para vivir. Había conseguido una gran fama de sabio **nada más que** haciéndose el distraído. Yo **no** tengo en la vida **sino** estos tubos de color y estos pinceles, confesó el pintor. Tan pronto como lo **supo** cambió de propósito. **Ningún** muchacho la ganaba a correr (= *won het van haar in het hardlopen*) **ni** a nadar, **ni** a trepar por los árboles. Se fué al campo **sin nada** en (= *op*) la cabeza. Este barrio lo **han puesto** de moda los artistas. **No** tenemos que arreglar nuestra conducta con la de los demás, **sino** con nuestra propia conciencia. Los dos se **pusieron** a trabajar. Pasados unos días (= *na enige dagen*) se **supo** que los guardias habían sorprendido a unos cuantos ladrones. **Sin** decir **nada** a **nadie** había vendido el cuadro. Este soldado de aspecto feroz es incapaz de matar a **nadie**.

El juez **no pudo** comprobar si esta versión era cierta o **no**. **No** tenía bastante confianza en la prensa. Una muchacha les preguntó qué **querían**. Le **expusieron** lo que **querían**. El hombre **puso** los dos puños sobre la mesa y esperó a que se callara la gente. **No** se entendía **gran cosa** al orador. Aquel estudiante que antes había sido casi un prodigio no ha llegado a ser después **ni siquiera** un mediano médico. El joven **se puso** a estudiar. Esta gente **no** entiende **nada de nada**. Esta música me **pone** (= *maakt*) enfermo. Los libros **no** hablan de este hecho, **que yo sepa** (= *'dat ik wete', voor zover ik weet*). **¿Sabe** usted dónde **he puesto** mi sombrero? **Llegaron a saber** que ya hacía mucho que el anciano estaba muerto. Lo **supieron** por un telegrama. Estos campesinos **no saben** leer **ni** escribir. Busco una taquígrafa que **sepa** redactar cartas en español y en alemán. Por lo que yo **sé podrá** usted tornar un refresco en la estación. **Quisiera** (= *ik zou willen*) que **supiese** de memoria todos estos nombres. Lo hizo a sabiendas. No lo creo, lo hizo **sin querer**. **Pongo por caso** (= *ik stel als geval*) que no esté en casa, **¿adónde puedo** dirigirme entonces? Juan, **pon** en limpio esta carta. **Se puso** pálido. Las niñas **se pusieron** rojas al oír aquella grata noticia. No **podía** menos de ocurrir esto (= *dit moest wel gebeuren*). Se dice que los prisioneros políticos **han sido puestos** en libertad. **Pongámonos** de acuerdo. ¡Hombre! no **se ponga** usted enfadado, **no** hay **ninguna** razón. El hombre **propone** y Dios **dispone**. No **te opongas**. **Expóngame** ese caso. No **sé** exponértelo. **Se pusieron** a gritar. **Puede ser** que lleguemos en el tren de las siete, dijo la joven. No **pudo** comprobar si era o **no** verdad. Corrieron **a más no poder**. Si **no quisiera** acompañamos no **podríamos menos de** ir sin él. **No** se **pudo** hacer nada que (= *want*) ya se **había puesto** el sol. **¿Conoce** usted el refrán español 'el viejo por no **poder**, el mozo por no **saber**, dejan las cosas perder'? **No**, **no** la conocía. En ese caso no **puedo** casi **nada**. No le **pueden** ver (= *zien*) **ni** pintado (= *zij kunnen hem helemaal niet uitstaan*). Se **opusieron** hasta **más no poder**. No puedo con él. Usted que **sabe** tanto **¿sabe** que se dice en España 'si **quieres** vivir sano, **hazte** viejo temprano'? **¿Qué** debo decir - dijo el joven enamorado y correcto - te **quiero** o la **quiero** a usted? ¡Hombre! contestó la joven que era muy práctica y moderna, 'no me conjugue usted todo el verbo **querer**. Ya conozco todo eso "te **quiero**" "¿me **quieres?**", "te **querré** siempre", "nos **queremos**", "si me **quisieras** como yo te **quiero**", "siempre te **he querido**". Si ahora complicas las cosas **poniendo** el caso de "tú" y "usted", estamos lucidos.' Creo que **quiere** llover¹⁾.
Quiera o no

1) Dit zegt men ook wel in gemeenzaam Nederlands. Bedoeld is 'gaat regenen'. 'het dreigt'.

quiera, (= *of hij wil of niet*) él debe terminar este trabajo. **En mi vida** he oído tales tonterías. **No hizo más que ponerse** el sombrero y se marchó **sin** decir palabra **alguna**. **No diga usted nada** de eso a **nadie**. **Quisiera ponerle** un telegrama. Las aves **ponen** huevos. En solos (let op bijv. nmwr.) cinco meses **compuso** la obra. **¡Pluguiese** a Dios que volviera pronto!

Oefening A

Kunt u voor mij deze brief in het net schrijven? Ja, mijnheer, geeft u mij die brief, ik zal hem in het net schrijven, het adres er op zetten en hem op de post doen. Het heeft geen haast, ik zou alleen willen (*subj. imp.*) dat u het adres erop zet met de machine. Zij hebben niet met ons willen meegaan (= *ir con*), wij dachten (= *creer*) dat zij niets te doen hadden maar zij zeiden dat zij liever wilden werken dan een wandeling doen. Zij hadden geen enkele reden om zich tegen dit voorstel te verzetten. Bent u de schilder P.? Er is er maar een van deze naam. Hij is geen dichter maar ook geen romanschrijver. Zelfs niet één keer heeft hij naar deze tentoonstelling willen gaan. Wij kwamen het pas laat te weten. Je zegt dat je heel vroeg wilt opstaan maar ik geloof dat je dat niet zult kunnen. Ik zeg van wel. Natuurlijk niet, mijn waarde vriend. 'Ik weet wat ik wil,' zei de jongeman. En wat wilt u? Het kan zijn dat u me niet begrijpt, maar ik veronderstel dat u niet boos zal worden. Wij dragen niemand een kwaad hart toe. Haar ouders wilden niet dat zij haar nieuwe hoed opzette (*subj. imp.*). Zij zeiden dat zij zich niet konden voorstellen dat wij onmiddellijk wilden vertrekken. Hij moest wel bekennen dat hij geen reden had om zich te beklagen over de bediening in het hotel. Zij hadden nooit een bokswedstrijd bijgewoond. Ik zou willen dat u hem ging opzoeken. Wij kwamen door mijn vriend te weten dat u vertrokken was. Het is bekend dat er geen enkel tennisspeler is die zich met hem zou kunnen meten (*subj. imperf.*). De directeur wilde dat zijn dochter de eerste steen zou leggen van het gebouw. U kunt over mij beschikken. Hij zal ons volstrekt niet imponeren met zijn houding. Laten wij voorstellen dat men de bespreking van dat geval niet uitstelt. Zij stonden op en gingen weg. Stel u niet bloot aan allerlei gevaren want (= *que*) wie het gevaar zoekt komt er in om, zegt een Spaans spreekwoord. De onderwijzer kon niet met het kind overweg. Hij had veel overwicht op zijn vrienden. Je hadt mij dat wel kunnen zeggen. Wij konden ons niet voorstellen dat hij kon leven zonder een enkel goed boek of een mooi schilderij. Daar wij volstrekt niet konden (*gerundio*) gaan zonden wij een telegram. Zij waren wel verplicht ons op de hoogte van de zaak te brengen. Wat

wil u van me? Wat wil dat zeggen? Hoe dan ook, je kunt niet weggaan zonder te erkennen dat je geen enkele reden hebt om boos te zijn. Zij werd heel bleek. Zij kunnen niet schaatsen rijden. Maar dat kan toch iedereen! Ik zou wel willen leren skiën. Er zijn maar weinig plaatsen waar je dat zonder gevaar kunt leren. In het begin doet men niet anders dan vallen en proberen op de been te komen. Slechts een keer hebben wij niet kunnen opstaan. In zulk een geval heb je niets anders te doen dan te wachten op je vrienden. Hij is zelfs niet een keer gevallen. Wij zouden het wel gaarne willen leren maar wij kunnen niet in de winter naar Zwitserland gaan of naar een andere plaats waar de wintersport beoefend wordt. Wij hebben wél tijd maar ik heb geen geld. Ik heb geen tijd en geen geld. Ik heb alleen geen tijd maar ook geen geld. Hij is niet rijk maar arm. Er was in de zaal geen enkel mens (= *persona*) die hem kon verstaan. Hij is volstrekt geen kind meer. Niemand zal kunnen begrijpen waarom hij niet heeft willen blijven. Zij spreken over niets anders dan over sport en films. Niemand begrijpt iets van zijn gedrag, zelfs zijn vader niet. Niemand kan zich met hem meten behalve deze jonge Engelsman. Het spreekt van zelf dat hij Spaanse brieven schrijft zonder een enkele fout. Dat kan ik niet en u evenmin. Zonder iemand iets te zeggen vertrok hij naar Engeland. Al had hij maar één gulden dan (niet vertalen) zou hij die willen delen met dengene die niets had. Wij zouden u daarover (= *sobre eso*) niets kunnen zeggen. Zij wisten meer dan iemand anders. Hij heeft zonder iemands hulp dit stuk in het Spaans kunnen vertalen, en het was niet gemakkelijk. Zij is niet in staat iemand een kwaad hart toe te dragen. Voorzover ik weet zal de minderheid niet opponeren. Ik wou dat ik het zeker wist. Trek je handschoenen aan. Hij wist niet wat zij wilden. Neemt u me niet kwalijk, ik deed het per ongeluk. Zij zullen het niet eens kunnen worden. Zonder enige reden werd zij boos. Voordat de zon ondergaat zouden wij een flinke wandeling door de duinen willen maken. Zij konden hem niet uitstaan. Hij kon niet nalaten te zeggen dat hij geen toestemming zou geven. Wij konden niet meer op onze benen staan (= *mantenerse*) van moeheid. Willen is kunnen. Zij konden hem niet ter wille zijn.

Negen en twintigste les

Woordvorming. vervolg onregelmatige werkwoorden (**salir, traer, valer, venir, ver**)

Een van de kenmerkende eigenschappen van het Spaans is de ruime mogelijkheid tot het vormen van nieuwe woorden, hoofdzakelijk werkwoorden, zelfst. nmwr. en bijv. nmwr. Deze vorming geschiedt door samenstelling (**composición**) en afleiding (**derivación**).

Werkwoorden

- I. Nieuwe ww. worden gevormd¹⁾ door middel van voorvoegsels (**prefijos**). Bijv.: **acortar, componer, decaer, desamarrar, disgustar, encerrar, entreabrir, inhabilitar (irrumpir), resentir, sobrevenir, predisponer.**
- II. Werkwoorden afgeleid van zelfstandige nmwr. Bijv.: **evidenciar** aantonen, **estructurar** samenstellen, **progresar** voortgaan, **telefonar, fotografiar.**
- III. Werkwoorden afgeleid van bijvoegl. nmwr. Bijv.: **sustantivar, profundizar, ridiculizar, naturalizar.**
- IV. Een afzonderlijke groep vormen de werkwoorden die door hun afleiding en bepaalde uitgang een herhaling of intensiteit van de handeling aangeven, de zgn. **frecuentativos** of **iterativos**. Bijv.: **golpear** slaan, kloppen, **cojear** kreupel lopen, **pisotear** trappelen, stampen, **centellear** flonkeren, **saborear** genieten van, smaken, **deletrear** spellen, **lloviznar** motregen, **ventiscar, ventisquear** sneeuwen met stormvlagen.

Zelfstandige naamwoorden

Nieuwe zelfst. nmwr. worden gevormd door samenvoeging van twee andere zóó dat zij een eenheid vormen; door samenvoeging van een zelfst. nmwr. en bijv. nmwr.; door samenvoeging van ww. en zelfst. nmwr.; door middel van voorvoegsels en voorzetsels; door verbinding van ww., en door achtervoegsels.

1) De ww. die heden ten dage gevormd worden zijn zonder uitzondering van de **eerste** conjugatie.

- I. Samenvoeging van twee zelfst. nmwr. Bijv.: **obramaestra** meesterwerk, **puntapié** schop, trap, **bocacalle** ingang van een straat, **puertaventana** luik, blind, **bocamanga** mouwopening. Het meervoud wordt regelmatig gevormd: las bocacalles.
(Samenstellingen als de onze ‘dambord’, ‘armstoel’ worden in het Spaans gewoonlijk gevormd door twee zelfst. nmwr. verbonden door het voorzetsel **de**, bijv.: **tablero de damas**, **silla de brazos**, **espina de pescado** (vis)graat. Soms staan twee zelfst. nmwr. zonder voorzetsel naast elkaar, bijv. **arco iris**, **café moca**).
- II. Samenvoeging van zelfst. nmwr. en bijv. nmwr. Hierbij kan het zelfst. nmwr. voorafgaan of volgen, bijv.: **hierbabuena** munt, **nochebuena** Kerstnacht, **medianoche** middernacht, **gentilhombre** kamerheer. Van het laatste woord, evenals van **ricohombre** vrijheer, en **ricahembra** vrijvrouw, wordt het meervoud van beide elementen gevormd: los gentileshombres.
- III Samenvoeging van ww. en zelfst. nmwr. (Deze woorden zijn alle mannelijk). Bijv.: **quitamaachas** middel om vlekken te verwijderen, **rompecabezas** moeilijk probleem, **sacacorchos** kurkentrekker, **limpiabotas** schoenpoetser, **salvavidas** reddingsboei. Meervoud: los sacacorchos, enz. Als object dient soms een voornaamwoord bijv.: **el pésame** de betuiging van deelneming; **los quehaceres** de bezigheden, en dgl. Met het verouderde tegenwoordig deelwoord zijn o.a. de volgende samenstellingen gemaakt: **terrateniente**¹⁾ grondbezitter, **lugarteniente** stadhouder, plaatsbekleder, **aguardiente** brandewijn. Meervoud: los terratenientes enz. Gaat dit deelwoord vooraf dan blijven de twee elementen los van elkaar en worden als zelfst. woorden beschouwd: **teniente alcalde** eerste wethouder; **teniente coronel** luitenant-kolonel.
- IV. Vorming van zelfst. nmwr. door voorvoegsels en voorzetsels. Bijv.: **encargo** opdracht, **disgusto** verdrietelijkheid, **condiscípulo**, **antecámara**, **entresuelo**; **el parabien**, de gelukwens, **un sinnúmero** een groot aantal (**un sinnúmero de veces**, ontelbare malen).
- V. Vorming van zelfst. nmwr. door verbinding van ww., al of niet met andere woorden. Bijv.: **un duermevela** een hazenslaap, **un quitapón** een hoofdstelversiering, **el vaivén** de schommeling, de wisselvalligheid, **un hazmerreir** een dwaas sujet, voorwerp van spot, **un matalascallando** een geniepigerd, **un sí es no es** een ietsje.
- VI. Vorming van zelfst. nmwr. door achtervoegsels (**sufijos**). De aldus gevormde zelfst. nmwr. zijn zeer talrijk. De vreemdeling

1) De tweeklank van **tierra** is verloren gegaan doordat het accent verschoven is. Vgl. **Cuenca**, **conquense** en dgl. Soms blijft de tweeklank, bijv. **vientecillo**.

onthoude zich er echter van zelf zulke woorden te vormen omdat de vorming daarvan niet willekeurig kan geschieden. Beroep, waardigheid, functie en ambt geven de volgende **sufijos** aan: **labrador** landbouwer, **zapatero** schoenmaker, **bailarín**, **bailarina** danser, danseres, **maquinista** machinist, **contrabandista** smokkelaar, **consulado** consulaat, **vicariato** vicariaat, **almirantazgo**, admiraalschap. (Buiten beschouwing blijven de algemene, uit Griekse en Latijnse elementen samengestelde cosmopolitische termen zoals **metafísica**, **síntesis**, **programa** e.a.) Een verzameling of geheel van iets wordt aangeduid door de volgende **sufijos**: **pinar** terrein beplant met pijnbomen, **dineral** ‘een bom duiden’, **alameda** plantsoen, populierenlaan, **acebedo** plek met hulst begroeid, **docena**, **novena**, dozijn, noveen.

De herkomst of nationaliteit wordt aangeduid door de volgende **sufijos**: **persa**, **belga**, Pers, Belg; **alemán**, **catalán**, Duitser, Catalaan; **valenciano**; **manchego**, bewoner van La Mancha, **chileno**, Chileen, **tarragonense**, bewoner van Tarragona, **madrileño**; **habanero**, bewoner van Habana, **cordobés**; **maltés**, van Malta, **maroquí**, Marokkaan, **granadino**, **argentino**, bewoner van Granada, Argentijn; **levantisco**, Levantijn¹⁾.

Een maat, bestemming, instrument, wordt aangegeven door de volgende **sufijos**: **una tonelada**, **cestada** een ton, een mand vol, **palomar** duiventil, **relicario** reliekschrijn, **granero** graanzolder, **comedor** eetkamer, **tenedor** vork (tenedor de libros, boekhouder).

Een slag of stoot met iets wordt aangeduid met de volgende **sufijos**: **bastonazo** een slag met een stok, **cuchillada** een messteek, sabelhouw.

Er is een groot aantal **sufijos** dat een vergroting (**augmentación**) aangeeft, of dat een afkeurende zin of bespotting aanduidt. Bijv.: **pajarraco** lelijke vogel, **vulgacho** het gepeupel, **hombrachón** grote, onhebbelijke kerel, **terminajo** ongepaste term, **antigualla** oude rommel, **medicastro** prul van een dokter, **madrastra** stiefmoeder, **nubarrón** zwarte wolk, **gatazo** grote, lelijke kat, **librejo** lelijk boek, **aldeorrio** gehucht, **librote** groot, lelijk boek, **frailuco** slechte monnik, **casucha** lelijk huis, **gentuza** gepeupel, **cabezota** grote, lelijke kop, **bellacón** grote schelm, **ladronazo** onbeschaamde dief, **el casarón**, groot, somber huis (woorden met het achtervoegsel **-ón**, **-ote** zijn ml. ook al is het grondw. vr.), **pintarrajo** gekladder.

Een groot aantal **sufijos** geeft een verkleining (**diminución**) aan, of geeft de nuance van ‘lief, aardig’ aan het woord. Bijv.: **lobato**

1) Van sommige plaatsen wordt de afleiding gemaakt van de Latijnse naam van de plaats, bijv. **onubense** (Onuba = Huelva), **gaditano** (Gades = Cádiz), **complutense** (Complutum = Alcalá de Henares), **gerundense** (Gerunda = Geronda).

jonge wolf, **caseta** landhuisje, **librete** boekje, **osezno** jonge beer, **puertecilla** deurtje, **sombrerilla** hoedje, **Juanito** Jantje, **Perrico** Pietje, **banderín** vlaggetje, **plazuela** pleintje, **piececito** voetje, **perdigón** jonge patrijs, **aguilucho** arendsjong, **avecilla** vogeltje, **callejuela** straatje, **aldehuela** dorp, gehucht, **habichuelas** boontjes.

Men zal al lezende bemerken dat vele woorden met een van de vermelde uitgangen een geheel andere betekenis dan het grondwoord hebben gekregen. Bijv.: een **espadín** is een staatsiedegen, een **carreta** is een bijzonder soort tweewielig karretje, en dgl.

Bijvoeglijke naamwoorden

- I. Nieuwe bijv. nmwr. worden gevormd door samenstelling van zelfst. nmwr. met bijv. nmwr., soms verbonden door **i** als verbindingsklank. Bijv.: **fidedigno** betrouwbaar, **ojinegro** met zwarte ogen, **puntiagudo** spits, puntig.
Het tweede element van de samenstelling kan een deelwoord zijn, bijv.: **caridoliente** met bedroefd gezicht, **barbihecho** pas geschoren, **maniroto** spilziek.
- II. Samenstelling van twee bijv. nmwr. Bijv.: **claroscuro**, **todopoderoso**.
Wetenschappelijke termen, bijv.: **hispanoamericano**, **francoruso**, **médicolegal**.
- III. Samenstelling van deelwoord en bijwoord. Bijv.: **maldiciente**, **bienaventurado** voorspoedig, **bienquisto** gezien, bemind.
- IV. Voorvoegsel met bijv. nmwr. of deelwoord. (In moderne of geleerde formaties gebruikt men veel Latijnse voorvoegsels. Bijv.: **submarino** onderzees, (revista) **bisemanal** twee maal per week verschijnend; **yuxtapuesto** naast (elkaar) geplaatst, nevengeschild.) **Sobresaliente** uitmuntend, **desfavorable** ongunstig.
- V. Algemene cosmopolitische bijv. nmwr. zoals **sinóptico**, **herbívoro**, **homogéneo**, **antiséptico**.
- VI. Vorming van bijv. nmwr. van zelfst. nmwr. of verleden deelw. door **sufijos**. De volgende achtervoegsels duiden hoedanigheid, overeenkomst, neiging aan: **rosado** rooskleurig, **herbaceo** grasachtig, **momentáneo** ogenblikkelijk, **gigantesco** reusachtig, **mujeriego**¹⁾ als een vrouw, verzot op vrouwen, **moreno** donker, bruin, **aguileño** als een arend (bijv. nariz **aguileña**), **mugriento** vuil, vet, **acerino** (dichterlijk, gewoon **acerado**) stalen, staalachtig, **tornadizo** wispelturig, **ilusorio** bedrieglijk, **engañoso** bedrieglijk, misleidend; **ovejuno** schaap-(bijv. ganado ovejuno, schapenkudde), **risueño** vrolijk, opgewekt.

1) **A la mujeriega** of **a mujericgas** te paard zittend als een vrouw.

De volgende **sufijos** duiden overvloed van, geschiktheid tot iets aan: **peludo** ruig, **provechoso** profijtelijk, voordelig, **pagadero** betaalbaar.

Voor nationaliteit enz. zie zelfst. nmwr. Hierbij voegen wij **turquesco** Turks, **austríaco** Oostenrijks.

- VII. Er is een groot aantal **sufijos** dat vergroting of verkleining, verachting of prijzing aangeeft met vele nuances van lomp, lelijk, lief, aardig, dwaas, bekoorlijk. De verschillende **sufijos** kunnen niet afzonderlijk naar betekenis worden gerangschikt, een achtervoegsel dat bij een bepaald woord de schakering *grof, groot, lelijk* geeft, geeft aan een ander woord de nuance van *bekoorlijk, sierlijk*. Men moet deze nuances door het gebruik leren. Bijv.: **listote** aardig, **pienter**, **grandote** flink groot, **ricacho** heel rijk, **bobarrón** oliedom, **negruzco** lelijk zwart, **parducho** somber grijs, **blanquizco** een beetje wit, **pequeñito** klein(tjes), **chiquetín** heel klein, **verdecillo** een beetje groen, **pequeñuelo** klein, minnetjes, **insolentazo** onbeschaamd, onbeschoft, **grandón** lomp, fors. Als versterking dient wel eens een **prefijo** bijv. **regordete** dik, **requeteguapo(te)** heel knap, aardig. Combinaties van vergroting en verkleining komen voor, bijv.: **grandoncito** al aardig groot; evenals bij de zelfst. nmwr. bijv. **hombroncillo** een aardig flink ventje. Diminutieven ook bij bijwoorden: **lejitos** aardig ver weg, en bij het **gerundio**: **callandito** stilletjes.

Vervolg onregelmatige werkwoorden

Salir uitgaan, vertrekken, te voorschijn komen, gelukken, slagen.

<i>ind. pres.</i>	salgo , sales enz.
<i>subj. pres.</i>	salga , salgas , salga , salgamos , salgáis , salgan
<i>ind. imp.</i>	salía enz.
<i>subj. imp.</i>	saliera enz., saliese enz.
<i>ind. pret.</i>	saí enz.
<i>ind. fut.</i>	saldré , saldrás enz.
<i>subj. fut.</i>	saliere enz.
<i>condic.</i>	saldría enz.
<i>imp.</i>	sal (tú), salga (usted), salid , salgan (ustedes). no salgas
<i>part pas.</i>	salido, <i>gerundio</i> , saliendo

Evenals **salir** wordt vervoegd **sobresalir** overtreffen, en **valer** waard zijn.

Traer

brengen, dragen.

ind. pres.

traigo, traes enz.

subj. pres.

**traiga, traigas, traiga, traigamos,
traigáis, traigan**

<i>ind. imp.</i>	traía enz.
<i>subj. imp.</i>	trajera enz., trajese enz.
<i>ind. pret.</i>	traje, trajiste, trajo, trajimos, trajisteis, trajeron
<i>ind. fut.</i>	traeré enz.
<i>condic.</i>	traería enz.
<i>subj. fut.</i>	trajere enz.
<i>imp.</i>	trae (tú), traiga (usted), traed (vosotros), traigan (ustedes), no traigas
<i>part. pas.</i>	traído. <i>gerundio</i> , trayendo

Traer betekent dragen in de richting waar de spreker zich bevindt. Het kan ook als hulpww. dienst doen, bijv. ella **trae** puesto su nuevo abrigo, zij heeft haar nieuwe jas aan.

Evenas **traer** worden vervoegd:

<i>atraer</i>	aantrekken, bekoren
<i>contraer</i>	samentrekken
<i>distraer</i>	verstrooien, afleiden
<i>extraer</i>	uittrekken, onttrekken
<i>sustraer</i>	onttrekken

Venir komen, in de richting waar de spreker zich bevindt.

<i>ind. pres.</i>	vengo, vienes, viene, venimos, venís, vienen
<i>subj. pres.</i>	venga, vengas, venga, vengamos, vengáis, vengan
<i>ind. imp.</i>	venía enz.
<i>subj. imp.</i>	viniera enz., viniese enz.
<i>ind. pret.</i>	vine, viniste, vino, vinimos, vinisteis, vinieron
<i>ind. fut.</i>	vendré, vendrás enz.
<i>condic.</i>	vendría, vendrías enz.
<i>subj. fut.</i>	viniere enz.
<i>imp.</i>	ven (tú), venga (usted), venid (vosotros), vengan (ustedes)

part. pas.

venido gerundio viniendo

Evenals **venir** worden vervoegd:

avenirse

overeenstemmen, het eens worden

convenir

passen, betamen

(*convenir en*

het eens worden betreffende,
overeenstemmen in)

intervenir

ingrijpen, tussen beiden treden

prevenir

voorbereiden, waarschuwen

provenir

herkomstig zijn van

reconvenir

verwijten

sobrevénir

onverwachts komen

Ver zien.

<i>ind. pres.</i>	veo , ves enz.
<i>subj. pres.</i>	vea , veas , vea , veamos , veáis , vean
<i>ind. imp.</i>	veía , veías enz.
<i>subj. imp.</i>	viera enz., viese enz.
<i>subj. fut.</i>	viere enz.
<i>ind. pret.</i>	ví , viste enz.
<i>ind. fut.</i>	veré enz.
<i>cond.</i>	verfa enz.
<i>imp.</i>	ve (tú), vea (usted) enz.
<i>part. pas.</i>	visto gerundio viendo

Evenals **ver** gaan de volgende samenstellingen:

entrever	enigszins onderscheiden
prever	voor(uit) zien

Men merke op dat **proveer** voorzien (in behoeften) geheel als **creer** wordt vervoegd, behalve dat het verleden deelw. gewoonlijk **provisto** is.

Woordenlijst

<i>salir a ver</i>	naar buiten gaan om te zien, kijken
<i>salir caro</i>	duur te staan komen
<i>salir bien, mal</i>	het er goed, slecht afbrengen
<i>salir a luz</i>	verschijnen (boek)
<i>salir a</i>	gelijken op
<i>salir a lo mismo</i>	op hetzelfde neerkomen
<i>salirse con la suya</i>	zijn zin krijgen, doordrijven
<i>a ver</i>	laat eens zien
<i>¡hay que ver!</i>	neen maar!
<i>ir a ver</i>	gaan opzoeken
<i>ya se ve</i>	het is duidelijk
<i>a su modo de ver</i>	zoals hij de zaak ziet

<i>tener que ver con</i>	te maken hebben met
<i>no tener nada</i>	niets te maken,
<i>que ver con</i>	uitstaande, hebben met
<i>vale más escribir que</i>	het is beter te schrijven, dan
<i>más vale tarde que nunca</i>	beter laat dan nooit
<i>vale poco</i>	is weinig waard
<i>valerse de</i>	zich bedienen van
<i>no vale la pena de</i>	het is niet de moeite waard
<i>contraer deudas</i>	schulden maken
<i>contraer la obligación de</i>	de verplichting op zich nemen om
<i>los guardias de asalto</i>	de stormpolitie, ‘overvalspolitie’

<i>limar</i>	vijlen
<i>ensanchar</i>	verruimen, groter, wijder maken
<i>venirse a tierra (abajo)</i>	in elkaar storten
<i>venir a costar</i>	te staan komen op, kosten
<i>venir a menos</i>	achteruitgaan, verminderen
<i>venir a manos de</i>	in handen komen van
<i>conviene saber, -que se sepa</i>	men dient te weten
<i>venir por</i>	komen om
<i>venir a las manos</i>	handgemeen worden
<i>¡venga el café!</i>	kom op met de koffie
<i>una manta a cuadros</i>	een geruite deken
<i>dar taconazos</i>	met de hakken stampen
<i>el aljibe</i>	(hier:) de regenbak
<i>(re)cubierto</i>	bedekt
<i>la cal</i>	de kalk
<i>ir a dar</i>	terecht komen
<i>la cañería</i>	de goot
<i>el tejado</i>	het dak
<i>el adobe</i>	de baksteen
<i>el farol</i>	de lamp
<i>el cerro</i>	de heuvel
<i>el cerrajero</i>	de slotenmaker
<i>el grifo</i>	de kraan
<i>la calentura</i>	de koorts
<i>el apodo</i>	de bijnaam
<i>el geniecillo</i>	het humeur(tje), lastig humeurtje
<i>el encargo</i>	de bestelling
<i>la bujía</i>	de kaars
<i>el frasco</i>	de fles
<i>vacío</i>	leeg
<i>graznar</i>	krijzen
<i>la escasez</i>	de schaarste
<i>me cae como de perlas</i>	het komt mij uitstekend uit

<i>empapelar</i>	behangen
<i>pintarraजार</i>	bont beschilderen
<i>la vajilla</i>	het vaatwerk
<i>melindroso</i>	aanstellerig
<i>salir, ser aprobado</i>	slagen (examen)
<i>la carta de vinos</i>	de wijnkaart
<i>llevar dinero consigo, encima</i>	geld bij zich hebben
<i>salir de un apuro</i>	zich uit een verlegenheid redden
<i>la necesidad</i>	de behoefte
<i>picotear</i>	pikken
<i>veranear</i>	de zomer(vacantie) doorbrengen
<i>pordiosear</i>	bedelen
<i>revolotear</i>	fladderen
<i>palmotear</i>	in de handen klappen
<i>apedrear</i>	met stenen begooien, stenigen
<i>regatear</i>	afdingen
<i>la oficina de la prensa</i>	het persbureau
<i>volver a ver</i>	terugzien
<i>imprudente</i>	onvoorzichtig
<i>abiertamente</i>	openlijk
<i>el primer venido</i>	de eerste de beste
<i>asuntos urgentes</i>	dringende zaken
<i>dar una vuelta</i>	een eindje omlopen

<i>todo derecho</i>	steeds rechtuit
<i>verse obligado a</i>	zich genoodzaakt zien om
<i>pasar las vacaciones de verano</i>	de zomervacantie doorbrengen
<i>a tiempo</i>	tijdig

Oefening A

Juan, **sal a ver** si llega ya tu hermano. Le **traemos** a usted un regalo. **A ver**, lo que dice la carta. ¡Que **vengan** los guardias de asalto! Desde allá se **veía** la ciudad envuelta en nieblas. Los invitaba a ensanchar sus horizontes, a adquirir ideas de dondequiera que **vengan**. Es evidente que muchos ídolos se **vienen** abajo y que nada bueno ha de **salir** de todo aquello, dijo el anciano. El hombre estaba envuelto hasta la cabeza en una manta a cuadros, como si **saliera** del baño. Comenzó a dar **taconazos** en el suelo y notó que el suelo se hundió bajo sus pies. En un extremo del patio se **veía** un aljibe recubierto de cal a donde iba a dar el agua de todas las cañerías del tejado. **¡Vete!** no quiero oírte. **¡Hay que ver!** Iba a **salir** a la calle cuando se encontró con dos amigos. El pintor **vino** aquí hace ocho años y no quiso ir a vivir a la ciudad. En todo el pueblo no he **visto** más que casas bajas de adobe cuyas **ventanucas** estaban iluminadas con tristes **farolillos** de aceite. Por encima de un cerro iba apareciendo una luna enorme, **rojiza**, verdaderamente amanezadora. El **poblachón** estaba silencioso. Desde allá se **veía** el **lugarón** iluminado por la luna. Le he **visto** limar hierro y lo hace igual que un cerrajero. Soltó los grifos del baño y el ruido del agua le **distrajo** de sus pensamientos. Estaba muy débil, un **vientecillo** le derribaba (= *zou hem kunnen omwerpen*). Los **puñetazos** de este boxeador producen millones. Tiró la revista donde **venía** (= *stond*) el retrato de la joven. **Salió a** comprar pitillos en una **tiendecilla**. El herido pasó la noche con un **calenturón** terrible. Le pusieron el apodo de **diablejo** por su **geniecillo**. Iban poco a poco **viniendo** los encargos. Pedro y Juan **trajeron** entre los dos una **mesita**, la pusieron en el centro y encima colocaron dos bujías metidas en dos frascos vacíos. Mientras **traía** a la imaginación sus recuerdos lejanos caminaba por las calles oscuras. Se puso las botas y **salió** a la calle. La niña **salió** con la suya. El tren **trae** retraso. Empieza a **salir** (= *opkomen*) el trigo. ¿A cuánto **salen** estos guantes? ¿Adónde **salgo** por aquí? preguntó Fernando. De pronto **vió** en la carretera una cosa blanca y negra que se movía. Las nubes pasaban por entre los **picachos** de un monte formado por **pedruscos**. Una **bandada** de cuervos pasaba graznando por el aire. Ocultábase entre aquel **bosquecillo** una **aldehuela** de pocas casas. Una súbita escasez de trigo le **vino** a caer como de perlas. Había en el aire matinal un **olorcillo** a paja muy agradable. El comedor era un **cuartucho** empapelado con papel

amarillo, con unas **banquetas** de percahna roja. A media noche se detuvo a descansar en un **lugarón** miserable. En el fondo del comedor estaban dos armarios grandes y **pesadotes** llenos de vajilla **pintarrajeada**. La patrona era una mujer gruesa, **frescota**¹⁾. ¡Ya **saldrá** de la duda! Esta niña **sale** a su madre. Ese insulto le **saldrá** muy caro. Al salir (= *opkomen*) el sol se marcharon. **Salga lo que saliere** (= *gebeure wat er wil*) yo me atenderé a mi promesa. Oiga, Don Ricardo, ¡no me **salga** usted ahora con eso (= *komt u me nu niet daarmee aan*). Dicen que **salió** muy bien. ¿Qué te **trae** (= *voert*) por aquí? Este asunto me trae (= *maakt*) inquieto. El portero me **trajo** una carta. ¿Qué se **trae** (= *beogt*) ese señor con tantas cartas que me escribe? **Vengamos** al caso, ¿**vendrás** a verme mañana? No, mañana no, ni pasado, quizá la semana que **viene**. En mi vida las he **visto** más gordas (*gemeenzaam = zo iets heb ik nog nooit beleefd*). Dice que pagará mañana. **Allá veremos** (= *dat zal nog moeten blijken*). **Vale** más no aguardarle aquí. Más **vale** tarde que nunca. Si se **valiera** de sus relaciones llegaría a ser diputado o alcalde. ¿Cuánto **vale** ahora un duro? Un vecino de Valladolid se llama **valisoletano**. San Crispín es el patrono de los **zapateros**. Nombre usted algunos sustantivos con sufijo aumentativo. **Picaronazo, cucharón, mujeracha, palabrota, peñasco**. ¿Cuáles son las terminaciones más corrientes para los despectivos? **Latinajo, gentualla, vulgacho, beatuco, animalejo, calducho, libraco, amigote**. La niña era muy melindrosa y siempre hablaba en diminutivos, decía por ejemplo **armarito, sillita, reyezuelo, pececito, ciriecito, lucecita**. Decía que vivía **lejitos**, que se madre se pasaba la vida **callandito**. Los sustantivos que siguen son palabras derivadas: **arboleda, gentío, carretada, cucharada, cornada, sablazo, carretero, cartera, salero, el carlista, el pesimista, el obispado, llanura, la condesa, el poblachón, el comedor**. No pudo dormir por ser el colchón muy **durito**. La niña está muy alegre con sus zapatos **nuevecitos**. Dame la **manita**, no seas cobarde²⁾. Ya es **grandecita** y muy **aplicadilla** en la escuela. A mi no me gustan las bebidas **dulzarronas**. La **jovencita** le ofreció al anciano un **ramillete** de flores. Siempre está en el café con sus **amigotes**. ¿Conoce usted algunos verbos llamados frecuentativos o iterativos? Sí señor, conozco, por ejemplo **picotear, veranear, pordiosear, revolotear, palmotear, bombardear, apedrear, regatear**, y el sustantivo correspondiente es: el **picateo, el regateo**, y otros por el estilo. **Ya se ve**, no hay más remedio que resignarse. Este periódico **sale** tres veces al día. Mandó **traer** (= *hij liet halen*) la comida.

1) De uitgangen - **ote**, - **ete** hebben in het vr. - **ota**, - **eta**.

2) Betreffende kinderen gebruikt men het woord **cobarde** dikwijls in de zin van verlegen.

Oefening A

Wanneer komt u ons eens opzoeken? Ik weet het nog niet. Morgen ga ik mijn vrienden die hier pas zijn komen wonen opzoeken. Zeg (vertaal: hoor) Piet, wat heeft je broer te maken met dat nieuwe persbureau? Toen wij er gisteren waren kwam hij om de directie te spreken. Zullen wij elkaar terugzien? Dat hangt er van af, laten wij eens zien, hoe lang blijft u in Engeland? Het zal niet de moeite waard zijn naar die film te gaan. Hoor eens, waarde vriend, dat zal je duur te staan komen. Zijn boek zal de volgende maand uitkomen. Die onvoorzichtige opmerking is hem duur te staan gekomen. Er zijn Spaanse kranten die vijfmaal per dag uitkomen. 's Avonds heel laat kwam hij om zijn jas die hij had vergeten. Herinner je je die grappige woordspeling uit die toespraak: 'omdat zij het niet eens konden worden, werden zij handgemeen'? Het hele plan stortte in elkaar. De verschillende landen verklaarden openlijk dat zij zich niet in de burgeroorlog zouden mengen. De eerste de beste weet dat hij door dringende zaken niet heeft kunnen komen. Zij kwamen overeen om, kome wat er mocht komen, hun besluit te volvoeren. Gaat u met ons mee? Waar gaat u naar toe? Wij gaan Jan gelukwensen, hij is geslaagd. Kellner, breng mij de wijnkaart. Men zegt dat dit jongmens grote schulden heeft gemaakt. Wat voert u hierheen? Ik kom u een exemplaar van mijn boek brengen dat pas verschenen is. Zij had geen geld bij zich. Zij kwamen vragen of wij lust hadden om die Franse film te gaan zien. Laten wij naar huis gaan want om acht uur komt een vriend van ons om ons van zijn reis te vertellen. Het is koud, het is beter dat wij een eindje omlopen dan hier te wachten. Een jongetje van een jaar of tien zei ons dat wij steeds recht uit moesten lopen (= *gaan*). Hij zag zich genoodzaakt neen te zeggen. Zeg hun dat zij ons niet komen opzoeken. Wij vertrekken morgen naar San Sebastián waar wij onze zomervacantie willen doorbrengen. Wij gingen 's middags naar de bioscoop om wat afleiding te hebben. Deze motor zal hem wel op achthonderd gulden te staan komen. Hoe heeft hij zich uit de verlegenheid gered? Dat moeilijke woord zal mij straks wel te binnen schieten. Ik weet niet hoe dit boek in haar handen is gekomen. Zijn vertrek heeft niets te maken met zijn ontslag. Zoals wij de zaak zien is het beter te berusten. Zij hebben de verplichting op zich genomen te voorzien in de behoeften van deze arme mensen. Ik zou wel wat dichter bij de stad willen wonen, dat zou mij beter uitkomen. Men dient wel rekening te houden met de slechte verbindingen in deze stad. Ik zal u tijdig waarschuwen. Kom op met die krant, wij willen weten of dat bericht er in staat.

Dertigste les

Het deelwoord en het gerundio. De zinsbouw

In het Spaans is het *tegenwoordig deelwoord* als werkwoordsvorm met verbale betekenis verloren gegaan. De behouden, en naar hun voorbeeld gemaakte, vormen zijn bijv. nmwr., zelfst. nmwr., voorzetsels of bijwoorden, bijvoorbeeld: **bastante** voldoende, **florecente** welvarend, **negociante** handelaar, **mediante** door middel van, **no obstante** hoewel, in weerwil van.

Het *verleden deelwoord* is deels verbaal element, nl. in de samengestelde tijden van het actief, en deels bijv. nmwr., nl. in de verbindingen met ser¹⁾, estar, quedar (se), salir, tener, traer, llevar, dejar, e.a.

Voorbeelden

Hemos comprado dos novelas	wij hebben twee romans gekocht
Las novelas que hemos comprado	die romans die wij hebben gekocht
La noticia fué divulgada que	het bericht werd in omloop gebracht dat
Estamos muy cansados	wij zijn erg moe
La niña quedó asombrada de	het meisje was, bleef, stom verbaasd over
Salieron asombrados	zij gingen verbaasd weg
Dejó olvidada la novela en el café	hij liet de roman in het café liggen
El pobre tiene (trae, lleva) gastados los zapatos y mojados los calcetines	de stakker heeft versleten schoenen aan en heeft natte sokken

Sommige overigens regelmatige werkwoorden hebben een onregelmatig (een zgn. *sterk*) verleden deelwoord, bijv.²⁾:

<i>abrir</i>	abierto
<i>cubrir</i>	cubierto

- 1) In de gemeenzame schrijf- en spreektaal dient **ser** ook. als hulpww. bij onovergankelijke ww. bijv.: **él es ido**, la hora **es Ilegada**, **él es venido**.
- 2) Onnodig te zeggen dat de vele uit het Latijn ontleende bijv. nmwr. zoals **confeso**, **contuso**, **incluso** e.a. niet als Sp. deelwoorden moeten worden beschouwd. Het zijn bijv. nmwr. voor welker betekenis wij naar de woordenboeken verwijzen.

<i>imprimir</i>	impreso
<i>romper</i>	roto (in overdrachtelijke betekenis nog wel eens rompido)
<i>escribir</i>	escrito
<i>prender</i>	preso (<i>prender</i> in de betekenis van vasthechten of wortelschieten heeft prendido)

De samenstellingen van *prender* (*aprender, comprender*) hebben een regelmatig verleden deelwoord: **aprendido, comprendido**.

Een aantal verleden deelwoorden heeft als bijv. nmwr. een **actieve** betekenis. Bijv.:

agradecido	dankbaar
callado	zwijgzaam
fingido	vals
leído	belezen
divertido	onderhoudend

Zo betekent **estar comido, estar dormido** nog wel eens: verzadigd zijn, uitgeslapen zijn.

Zeer gebruikelijk in het geschreven Spaans is de zelfstandige deel-woordsconstructie, in het Spaans geheten **cláusula absoluta**. Deze constructie, waarin sommigen een overleefsel zien van de Latijnse ablativus absolutus, maar die evengoed, zo niet beter, als een elliptische Spaanse zegswijze kan worden verklaard, kenmerkt zich door de afwezigheid van een werkwoord, of hulpwerkwoord en werkwoord. Gewoonlijk gaat het deelwoord aan het zelfst. nmwr. vooraf. Bijv.:

Llegada la noche se divulgó la noticia que	toen de avond gevallen was bracht men het bericht in omloop dat
Terminados los ejercicios se fueron a jugar los niños	toen de oefeningen af waren gingen de kinderen spelen

Men merke op dat het zelfst. nmw. van de **cláusula absoluta** niet het onderwerp van de hoofdzin kan zijn.

De **cláusula absoluta** kan worden voorafgegaan door de voorzetsels **antes de, después de**, of met **de** samengestelde tijdsbepalingen:

Antes de servida la comida entraron dos oficiales	voor het eten was opgediend kwadosonciales men twee officieren binnen
--	---

Después de concluída su tarea se marchó nadat zijn taak beeindigd was ging hij
weg

A los pocos días de efectuado el pago enige dagen nadat de betaling was
resultó que el cheque era falso geschied bleek dat de chèque vals was

Gerundio. Het **gerundio** is een onveranderlijke werkwoordsvorm met heel uiteenlopende functies, het kan namelijk als werkwoord, bijwoord, bijv. nmwr. en als zelfst. nmwr. worden gebruikt.

Als werkwoord is zijn grondfunctie aanduiding van oorzaak of middel, bijv.:

Entró en casa abriendo la puerta	hij ging binnen door de deur te openen
No pudiendo abrir la puerta rompió los cristales	daar hij de deur niet open kon krijgen sloeg hij de ruiten stuk

Uitgaande van deze betekenis is het gerundio de plaats gaan innemen van een tegenwoordig deelwoord, en als zodanig ontwikkelt het zich steeds meer, zowel in de geschreven als in de gesproken taal. (Deze ontwikkeling is in de geschreven, letterkundige taal nog in zoverre beperkt dat het gerundio **niet** de functie van een attributief adjectief bij een zelfst. nmwr. mag hebben¹⁾. Bijv.:

La niña volvió a casa, llorando y gritando mucho	het kleine meisje ging wenend en luid gillend weer naar huis
La vi luego riendo y charlando con sus amiguitas	ik zag haar vervolgens lachende en babbelende met haar vriendinnetjes

De beperking van het gebruik van het gerundio, van de officiële spraakkunst, in deze betekenis en functie is dat het niet een duurzame, maar een ogenblikkelijke, voorbijgaande handeling of toestand mag aanduiden. De levende taal stoort zich daar niet aan, zoals men bijv. in dagbladen herhaaldelijk kan zien. Zie ook overigens de hieronder genoemde verbinding met **estar** enz.

Adverbiaal wordt het gerundio zeer veel gebruikt, bijv. **corriendo** haastig, **volando** vliegensvlug, **callando** stilletjes. Hieruit heeft zich het imperativistisch gebruik van sommige gerundios ontwikkeld, bijv. **andando** voort, schiet op (van **vete andando** maak dat je wegkomt, **vamos andando** laten wij gauw weggaan) en dgl.

Verbonden met de ww. **estar, seguir, continuar, quedar, andar, llevar, venir, ir** duidt het gerundio het voortduren van een handeling aan, bijv.:

Estoy leyendo , sigo escribiendo	ik zit te lezen, ga door met schrijven
El continúa hablando	hij gaat door met spreken

1) In de gesproken taal begint het geheel tegenw. deelw. te worden, en is zelfs in sommige gevallen niet meer onveranderlijk.

Het onderwerp van constructies met de onbepaalde wijs, het gerundio en het deelwoord staat **na** die werkwoordsvorm, bijv.:

El haberlo dicho Paco no es prueba de que	het feit dat P. het gezegd heeft is geen bewijs dat
Habiéndose puesto el sol volvimos a casa	daar de zon ondergegaan was gingen wij naar huis terug
Terminada su tarea se acostó	toen zijn taak af was ging hij naar bed

Woordenlijst.

<i>la localidad</i>	de plaats
<i>el pasaje</i>	het passagebiljet
<i>quedar anonado</i>	versteld staan
<i> echar el alto</i>	gebieden stil te staan
<i> orlar</i>	omzomen, omboorden
<i> el arado</i>	de ploeg
<i> abrigar</i>	beschutten, warm toestoppen
<i> endomingado</i>	op zijn Zondags
<i> el sombrero hongo</i>	de bolhoed
<i> por supuesto</i>	hier: natuurlijk
<i> el ayuntamiento</i>	het stadhuis
<i> la sobreexcitación</i>	de overspanning
<i> aborto</i>	verbaasd, in stomme verwondering
<i> el naufrago</i>	de drenkeling
<i> llevar errada la cuenta</i>	} met de rekening in de war zijn
<i> trillar</i>	dorsen
<i> aventar</i>	wannen
<i> llamar a la campanilla</i>	} bellen
<i> ponerse imposible</i>	zich onmogelijk maken
<i> los humos</i>	de verbeelding
<i> la copita</i>	het glaasje
<i> el enfermo- está muy grave</i>	} het is ernstig met de zieke gesteld

<i>pensarlo mejor</i>	zich bedenken
<i>acostumbrado</i>	gewoon
<i>atrevido, osado</i>	vermetel
<i>bebido</i>	dronken
<i>leído</i>	belezen
<i>desconfiado</i>	wantrouwig
<i>resuelto</i>	vastbesloten
<i>el paraguas</i>	de paraplu
<i>la escasez</i>	de schaarste
<i>muy de madrugada</i>	} heel vroeg in de morgen
<i>obediente</i>	gehoorzaam
<i>estar cayendo de sueño</i>	} omvallen van de slaap
<i>sonando las tres</i>	toen het drie sloeg
<i>hablar gritando</i>	schreeuwerig praten
<i>se va haciendo tarde</i>	} het wordt al laat
<i>agua hirviendo</i>	kokend water
<i>estar prohibido</i>	verboden zijn

Oefening A

Desde su localidad vio como se **iba llenando** la sala. Los pasajes **están tomados**. Al día siguiente cuando leyó la carta **quedó anonado**. **Estaba lloviendo** todo el día. Al huir los ladrones les echó el alto el guardia, y **viendo** que no se paraban, disparó. En el fondo **se iba apareciendo** el Guadarrama, orlado por la claridad del día. Un labrador sembraba **marchando** detrás del arado. Desde casa **iba dirigiendo** el movimiento de propaganda. El joven **iba** muy **abrigado**. **Iba llenándose** el teatro, entraban obreros endomingados con sombrero hongo, otros de blusa y gorra. ¿Quiere usted darme algo de comer **pagando**, por supuesto? Se despidió, y **siguió andando** por la carretera. En la entrada del pueblo se echó a correr, y llegó **corriendo** al ayuntamiento. **Señalando** con el dedo al de la cadena de oro preguntó el joven: ‘Quién es éste?’ El tuvo una sobreexcitación nerviosa y se la curó **andando** y **haciendo** deportes. Un amigo de la joven que había recorrido casi todo el mundo la tenía absorta largas horas **contando** las maravillas de la naturaleza. Los naufragos **llevaban errada** la cuenta de los días. **Charlando** y **bromeando** con los empleados no dejaba un instante de vigilar la obra. Los gastos aumentaban más allá de lo **previsto**. **Estaba ya preparando** el carro para salir. **Siguió hablando** de lo grande y niveladora que es la muerte. **Estaban** en el campo **trillando** y **aventando**. A medida que avanzaba la tarde calurosa, el cielo **iba quedándose** más blanco. Paco llamó a la campanilla, y **abierta la puerta**, pasó a un patio. Esa gente se **está poniendo** imposible con sus pretensiones y sus humos. El sillón **quedó ofrecido**. No **pasó desapercibida** la ausencia de las jóvenes. Sólo **teniendo** quince años se puede estar alegre y no enterarse de las cosas.

Oefening B

Hij liep de Spaanse onregelmatige werkwoorden te leren. Toen het concert afgelopen was gingen wij onzen jongen vriend gelukwensen, en wij vonden hem schreiend van ontroering over zijn onverwacht succes. Zij waren heel dankbaar dat men hun nog eens geschreven had. Wij hadden niet begrepen wat zij gezegd hadden. Een paar uren nadat het bericht gekomen was zaten wij reeds in de trein. Ga haastig den dokter halen want het is ernstig met de zieke gesteld. Jan zit nu al drie uren lang piano te spelen. Wij zijn gisteren naar de schouwburg geweest om dat nieuwe Franse stuk te zien. Het is heel onderhoudend. Zelfs voor u, een zo belezen man. Zij hebben hun vriendschappelijke betrekkingen met de familie P. verbroken. Nadat de brief geschreven

was bedacht hij zich en verscheurde hij hem. Zeg, breng jij een paraplu mee met zulk mooi weer? Zij zijn gewoon laat naar bed te gaan. Ik verbaasde mij er over dat die mensen zo wantrouwig waren. Het leek ons een gewaagde onderneming, maar hij was vast besloten te vertrekken. Wij lopen u al een uur lang te zoeken. De toeristen hadden zich tijdig van al het nodige voorzien want men had hun gezegd dat er in die streek schaarste van levensmiddelen en benzine was. De boerenvrouw had een paar eieren gebakken en zette die de jongelui voor. De volgende morgen vertrokken zij heel vroeg. Het was een heel gehoorzaam kind. Hij bleef maar praten over de geringe belangstelling van de studenten, hetgeen wij in de gegeven omstandigheden best konden begrijpen al verveelde hij ons ook met al dat gepraat. Zeg eens, waarde vriend, die plaatsen zijn bezet. Dat zie je toch wel? Daar ligt een krant welke die oude dame aan het lezen was. Het kind valt om van de slaap. Toen het zeven uur sloeg kwam hij me zeggen dat het tijd was om op te staan. Spreek niet zo schreeuwerig. Kom, laten wij naar huis gaan want het wordt laat. Jan, breng eens kokend water boven. Zeg jongmens, hoe oud ben je? De toegang tot deze voorstelling is verboden voor kinderen beneden de achttien jaar. Er zat een dronken student in de wachtkamer van het station. Hij beweerde dat hij voor het einde van het feest was weggegaan en nauwelijks een glaasje had gedronken. Niemand luisterde naar de dwaze mededelingen die hij zat te doen.

Herhalingsoefeningen

I

Sería agradable ahora **tener que**¹⁾ dirigir a alguien un telegrama diciendo que ha llegado bien. Cerca estaba la casa de un pintor que **se había hecho**²⁾ famoso pintando pájaros. Esto es lo que no sabe el burgués que los sueños del artista son siempre sencillos. Osear era como un niño que lloraba **en**³⁾ (= *bij*) las películas sentimentales y en las cómicas reía tan estentóreamente que todos volvían la cara en las tinieblas **por**⁴⁾ ver si le descubrían. Este amigo **sabía**⁵⁾ convertir en oro cuanto tocaba, mas la vida le venció al fin. Le parecía Isabel una mujer tan admirable que siempre **le**⁶⁾ daba razón. Sobre él descargaba el humor toda la familia. Un día le **enfrentaron**⁷⁾ con un negro muy fuerte, ya en decadencia, pero que había sido primera figura en el *ring*. Se despidió de Juan con un abrazo **a**⁸⁾ la puerta misma del teatro. Su adversario vaciló unos momentos y cayó pesadamente. Impacientes salieron **a cubierta**⁹⁾. ¡Qué olor **más**¹⁰⁾ delicioso y colores que no había visto nunca en pájaros, en mariposas, en flores! Ella no se daba cuenta de **lo**¹¹⁾ que aquello significaba. ¿**Será**¹²⁾ ella? Hoy todas las mujeres **se**¹³⁾ parecen. El peluquero, el sastre, el camisero igualan **a**¹⁴⁾ hombres de muy distinta condición. Los hombres desdeñan muchas cosas porque no saben **lo que**¹⁵⁾ valen. Hay que aprovecharlo¹⁶⁾ todo. El joven **se**¹⁷⁾ pasaba horas enteras no más que contemplándola. Le ponían todos sus deseos **al**¹⁸⁾ alcance de su mano. No **habrá**¹⁹⁾ pretexto para una intervención colonial. Moriremos **antes que**²⁰⁾ ceder. Hay que cuidar que no nos **vea**²¹⁾. Cargaron **con**²²⁾ él y se **lo**²³⁾ llevaron como un muñeco. Era un chico enfermo con **las**²⁴⁾ piernas muy débiles. No pudo prestar atención a lo que se representaba.

II

La¹⁾ Conchita contó, no lo que había visto en el teatro, **sino**²⁾ lo que había visto en la calle. Todos estaban conformes **en** que el retrato era una obra exquisita. El organillo³⁾ no dejaba de tocar un momento. Los señoritos comenzaron a **ponerse** impertinentes. A un hombre culto **no** le asombra **nada**⁴⁾ ni **por muy** grande ni **por muy** ridículo **que sea**⁵⁾. El joven **se las**⁶⁾ echaba de gracioso. Sus estatuas son de **lo**⁷⁾ mejor de la exposición. A consecuencia de la fatiga y de las preocupaciones comienzo **a**⁸⁾ encontrarme malo. Manuel llamaba al ciego el

Romántico, y **por**⁹⁾ este nombre le conocían en la casa. No tiene número **pero** (vgl. 2) tiene nombre. Los dos **se pusieron a**¹⁰⁾ trabajar. Después de **cerrar**¹¹⁾ la imprenta, llevaba él mismo los encargos en una carretilla. Hay trabajos que **parece que**¹²⁾ despiertan el pensamiento Todos fueron de parecer que se pasara a **otro**¹³⁾ punto. Si yo **fuera**¹⁴⁾ práctico **hace**¹⁵⁾ tiempo hubiese **puesto**¹⁶⁾ una casa de empeños. En todos ellos se notaba cierta afición a jugar a las revoluciones. El último libro de este autor de moda pasa de una mano a otra. Se anunció **para**¹⁷⁾ el jueves siguiente que el ministro contestaría a las objeciones que se le **hicieran**¹⁸⁾. No sé cómo **se las** arregla. Todavía **adormilado**¹⁹⁾ permaneció un momento inmóvil. Actualmente todo hombre que no trabaja vive de la labor de otro, o de otros **cien**²⁰⁾. Los dos más curiosos, por **lo exóticos**²¹⁾, fueron un danés y un ruso. Es una cosa parecida (= *dat is net zo iets*). Nos reuníamos **unos cuantos**²²⁾ en un **cafetín**²³⁾ próximo a la Rambla. Fui a ver al director de un periódico que me había encargado le **hiciese**²⁴⁾ unos dibujos. **Tomé** una delantera de paraíso y **busqué**²⁵⁾ con la vista a la muchacha hasta que la ví en una de las butacas. Lo que se debía hacer es **poner** una encuadernación al lado de la imprenta. El encuadernador **pegaba**²⁶⁾ en el lomo de unos libros tiras de papel que antes embadurnaba con engrudo. Casi todos los días que **hacía**²⁷⁾ bueno salía a pasear. Era una de **esas**²⁸⁾ noches negras en las que no se ve dos pasos allá. **Voy**²⁹⁾ **a ir** a ver.

III

Este soldado de aspecto feroz es incapaz de matar a **nadie**¹⁾. El labrador sacaba el grano de una espuerta que **le** colgaba **del**²⁾ cuello. Una muchacha les preguntó qué querían. Dijeron **a lo que**³⁾ iban. Es **mucho**⁴⁾ libro. No se le entendía **gran cosa**⁵⁾ al orador. **Es de saberse**⁶⁾ que había cursado estudios universitarios. Un día ví a Octavio en la sala **que**⁷⁾ quitaba cuidadosamente el polvo a un objeto de arte. Todos **se hacían lenguas**⁸⁾ de su talento menos sus padres. **El otro día**⁹⁾ estuve en un baile en casa de unos amigos. Pregunta

que¹⁰⁾ quién llama, **que** quién es. En una de las revueltas del camino se encontró con dos hombres **garrote en mano**¹¹⁾. **Oiga usted**¹²⁾, buen hombre, ¿sabe usted adonde sale este camino? A la derecha hay una casita blanca, **acabada de blanquear**¹³⁾. **Nubarrones**¹⁴⁾ grises llenaban el cielo. Algunos rebaños pacían en la **llanura**¹⁵⁾. El joven se incorporó para mirar al alemán, vio **con asombro**¹⁶⁾ que hablaba en serio, y volvió a tenderse en el suelo. El cura pudo comprobar que la gente rica ni ayunaba en viernes ni oía misa **los domingos**. El maestro conocía **lo bastante** de gramática y de álgebra **para**¹⁷⁾ adquirir a breve plazo los necesarios prestigios de hombre docto. **Sabido es**¹⁸⁾ que no entiende nada de política. ¿Por qué no ha disparado usted? Me ha parecido la distancia **larga**¹⁹⁾ y creí que no le daría (= *raken*). ¿Usted no cree que se puede vivir en una casa de locos encerrado y ser más feliz con las ilusiones que **tenga**²⁰⁾ **uno**²¹⁾ que **no**²²⁾ siendo rico y viviendo en un palacio? **En lo alto de**²³⁾ un cerro una recua de mulas tristes, cansadas, pasaban a lo lejos levantando nubes de polvo. Aquí tenemos a **otro que tal**²⁴⁾. Voy a darle a usted **del**²⁴⁾ mejor que tenemos. **Si**²⁶⁾ no ha habido guerra (= *ruzie*) entre nosotros. No era **ningún**²⁷⁾ cable (= *telegram*) de familia con nuevas de un pariente **grave**²⁸⁾. La alegría de las mujeres puede ser **mucha**²⁹⁾ ante la colección variada de sus flores. Así lo ha dispuesto el Señor y **los** hombres **debemos**³⁰⁾ conformarnos. Sin que **nadie**³¹⁾ preguntase Fernando empezó a hablar. Tenía un espíritu **servir**³²⁾. Era una muchacha **muy siglo veinte**³²⁾. Sigue muy **niña**³²⁾. Floriano era **ni que decir tiene**³³⁾ del grupo de los malos. ¿Pero es que **sabemos** **alguno**³⁴⁾ de nosotros lo bastante de eso? **Cualquiera**³⁵⁾ se fía de esta gente.

Eindnoten:

- 1) **tener que**. Wat is het verschil tussen: **tengo que** partir, **he de** partir, **debo** partir, **hay que** partir?
- 2) **hacerse famoso** beroemd worden. Vgl.: ¿Qué **se habrá hecho** de él? Wat zou er van hem zijn geworden? Ons *worden* wordt in het Spaans op allerlei manieren uitgedrukt: las cartas **han sido** recogidas, ¿qué **será** de ella?; **llegó a ser** ministro; **ponerse pálido**; **caer enfermo**; **volverse loco**. Onze passieve constructie geve men in het Spaans liefst met de actieve weer: te **llaman**, je wordt geroepen, aquí **se vende(n)** entradas, hier verkoopt men, worden toegangsbewijzen verkocht.
- 3) **en**. Vgl. **en** la calle, op straat; beber **en** un vaso, uit een glas drinken; pensar **en**, denken aan; sentarse **en**, gaan zitten op; escribir **en**, schrijven op, enz.
- 4) **por**. Het gebruik van **por** en **para** niet altijd streng te scheiden. Er zijn vele grensgevallen.
- 5) **saber** en **poder**. **Saber** is kennen, weten te, geleerd hebben om. Bijv.: no **sabe** jugar al tenis. No **puede** jugar al tenis betekent o.a. omdat hij zijn arm verstuikt heeft en dergl.
- 6) **le**. Etymologisch de juiste datievorm voor het vrouwelijk. De vorm **la** zeer gebruikelijk duidelijkheidshalve.
- 7) **enfrentar**. Werkwoord afgeleid van enfrente. In het Spaans worden werkwoorden van vrijwel alle woordsoorten gevormd.
- 8) **a** la puerta. Vgl. **a** orillas del Turia, aan de oevers van de T.; **a** cada paso, bij elke pas; **al** día siguiente, (op) de volgende dag; **a** cambio de, in ruil voor; **a** fuego y hierro, te vuur en te zwaard; **a** mi parecer, naar mijn mening; **a** pesar de, in weerwil van; saber **a** aceite, naar olijfolie smaken, enz.

- 9) **a cubierta**. Het lidwoord is weggelaten omdat het zelfst. nmwr. voldoende bepaald is. Vgl.: ir a misa, ir a gobernación, ir a palacio, ir a casa de. Het lidwoord wordt in het Spaans verder niet gebruikt in de volgende gevallen: Felipe **segundo**, Carlos **tercero** enz.; **San Juan**, **Santa Teresa**; **en invierno**, **en verano**, in de winter, in de zomer; **a fines de**, **a principios de**, **a mediados de**; **es hijo** de un personaje, hij is de zoon van een invloedrijk man; in apposities: Felipe, rey de España (behalve als de apposities nog nader bepaald wordt).
- 10) **qué olor más delicioso** wat een heerlijke geur; **qué hombre más tonto** wat een domme man.
- 11) **de lo que** letterlijk *van dat wat*. Het artikel heeft in het Spaans nog sterk de oorspronkelijke demonstratieve kracht behouden. Vgl.: mi sombrero y **el** de mi hermano.
- 12) **¿será ella?** zou zij het zijn? **¿Habrá sitio?** zou er plaats zijn? Zie les XXII.
- 13) **se parecen** zij gelijken op elkaar; **se quieren** zij houden van elkaar. Ter versterking kan **el uno al otro**, **la una a la otra**, **los unos a los otros**, **las unas a las otras** worden gebruikt, of **mutuamente**, **recíprocamente** e.a.
- 14) **a** aanduiding van object. Het voorzetsel **a** als aanduiding van het object wordt **niet** gebruikt voor namen van landen met het artikel, bijv. Rusia no supo vencer **el Japón**. Sommige ww. krijgen gevolgd door **a** een andere betekenis: **perder un hijo** een zoon verliezen, **perder a** in 't verderf storten; **querer un empleado** een bediende willen hebben, **querer a** liefhebben.
- 15) **lo que valen**. Zie onder 11. Vgl. lo que dice no me parece aceptable. Zie ook les XXI.
- 16) **aprovecharlo todo**. Vgl.: **todo lo** sabe. **Todo** als voorwerp wordt, als het aan het ww. voorafgaat *altijd* en als het op het ww. volgt *meestal* weer opgenomen of geanticipeerd door **lo**.
- 17) **se pasaba**. Het reflexief geeft een zekere intensiteit aan het ww. Vgl. comerse, beberse, llevarse, entrarse.
- 18) **al alcance**. Zie onder 8.
- 19) **habrá**. **Hay hombres** er zijn mensen, **no habrá sitios** er zullen geen plaatsen zijn.
- 20) **antes que**. Dikwijls te vertalen met *liever dan*, bijv. **antes** morir **que** sufrir tal desgracia.
- 21) **vea**. Voor subj. zie les XXIV.
- 22) **cargar con** opnemen, optillen. Vgl. **soñar con** dromen van, **llevar consigo** bij zich dragen, **acabar con alguien** met iemand afrekenen. N.B.: **con** ser muy viejo tiene poca experiencia, al is hij dan ook oud (hoewel hij oud is)....
- 23) **lo** hem. Etymologisch de juiste vorm, **le** als accusatief is daarnaast gekomen ter onderscheiding van het onzijdige **lo**. Vgl. **los**, **les**. Zie les XIII.
- 24) **las piernas**. In persoonsbeschrijvingen het lidwoord, bijv.: tiene **las** manos blancas, **el** pelo rizado, **los** ojos azules. Het lidwoord wordt in het Spaans ook gebruikt in de vlg. gevallen waar wij het niet gebruiken: **los** jueves tengo concierto, se marchó **el** lunes de la semana pasada, llegó **a la** una (dus bij tijdsbepalingen); **el** oro es más caro que **la** plata (dus bij stofnamen); **la** prudencia y **la** sabiduría van juntas (dus bij abstracta).
- 1) **la Conchita**. In gemeenzame taal wordt het artikel gebruikt voor vrouwen- en meisjesnamen. **Conchita** verkleinwoord van **Concha**, samentrekking van **Concepción**. De Spaanse meisjes krijgen vrijwel zonder uitzondering een naam van Maria met een der deugden, eigenschappen of bijzonderheden welke aan de Heilige Maagd worden toegekend: María de los **Dolores**, María de la **Concepción**, Mana del **Pilar** enz. Veel voorkomende afkortingen: **Pepa**, **Pepita** (Josefa), **Lola**, **Lolita** (Dolores), **Mariquita** (Maria), **Tula** (Gertrudis), **Panchita** (Francisca).
- 2) **sino** maar. Dit voegwoord wordt gebruikt als in het tweede lid van de zin een stellige weerlegging en tegenstelling wordt gegeven van de ontkenning uit het eerste lid, bijv. no es viejo **sino** joven, no lo hizo Pepita **sino** Lola. Soms ook = *behalve*, letterlijk: indien niet, tenzij: nadie contestó **sino** la Tula. Het moet vertaald worden met *slechts* na ontkenning in zinnen als: no le pidió **sino** que la dejase sola. **No sólo.... sino** = niet alleen.... maar ook.
- 3) **organillo**. Verkleinwoord. Vgl. **chiquilla**.
- 4) **no.... nada** niets. Vgl.: **nada** me asombra. Zie les XXVIII.
- 5) **por muy grande que sea** hoe groot hij ook **zij**.
- 6) **se las echa de gracioso, de sabio** hij doet of hij grappig is, hij hangt de geleerde uit. Elliptische uitdrukking, vgl. **arreglárselas** het aanleggen, bijv. ¿cómo **te las** arreglas para? hoe leg je het aan om?
- 7) **lo mejor**. Gesubstantiveerd bijv.nmwr.
- 8) **comenzar a**. De ww. van beweging worden gevolgd door het voorzetsel **a**: **ir a**, **salir a**, **volver a**. Verder ook andere ww. zoals aprender **a** escribir, leren schrijven.
- 9) **por** hier = *bij*. De grondbetekenis van **por** is: door, door middel van, ter wille van. Verder ook *over*, *door* (van plaats); **por** tierra, **por** Madrid; (van tijd): **por** todo el año, **por** tres semanas, era **por** febrero, het was in F.; **por** la tarde, in de loop van de middag. Mandar **por**, sturen om;

entender **por**, verstaan onder, quedar **por**, beschouwd worden als, doorgaan voor. Grensgevallen met **para** (= ten gunste van, ten behoeve van): hablar **por**, spreken ten gunste van, declararse **por**, zich verklaren voor.

- 10) **se pusieron a** begonnen te. Het begin van een handeling wordt in het Spaans op verschillende wijzen uitgedrukt, *a*) De oorspronkelijke inchoatieven, zoals **envejecerse**, **enrojecer**, **palidecer** e.a., zijn verouderd, *b*) Het pretérito kan het begin van een handeling aangeven, bijv.: **supe** ik kwam te weten; le **conocí** en **B.**, ik leerde hem in B. kennen, *c*) **Echar a**, **romper a** beginnen te: **echó a correr**, **rompió a llorar**, *d*) **Venir a**, **ir a** komen tot, beginnen: **vino a deslizarse**, begon te glijden, slippen; **voy a trabajar**, ik ga, zal, begin te, werken.
- 11) **después de cerrar** nadat hij gesloten had. Vgl. **luego de entrar**, onmiddellijk nadat hij was binnengekomen.
- 12) **parece que**. Onpersoonlijk ww. waar wij een pers. ww. zouden verwachten. Typisch voor de hedendaagse spreektaal.
- 13) **otro** een ander. Als bijv. nmwr. heeft **otro** vrijwel nooit het onbep. lidwoord, evenmin als **cierto**, **medio**, **tal**, **tanto**, **tamaño**. Doordat **un**, **una** nog sterk het karakter van telwoord heeft gebruikt men het als lidwoord slechts als het inderdaad een zelfst. nmwr. als een enkel feit of zaak moet bepalen, of wanneer dit nader bepaald is, bijv.; corre como **una** liebre, hij rent als een haas, es **un** escritor de fama. In andere gevallen blijft het achterwege, bijv.: **es buen médico**, **es francés**, **tiene mala reputación**, en in rhetorische vraagzinnen of uitroepen: ¿**hay tipo** más tonto?; na ontkenningen en bij twijfel: **no hay médico** como él, **dudo de que haya médico** como él.
- 14) **si fuera** enz. Zgn. irrealis, d.i. onvervulbare wens; het ww. uit het eerste lid staat in de subj. imp. (**fuese**, of **fuera**), het tweede lid in de subj. of condic. (**hubiese**, **hubiera**, **habría**).
- 15) **hace tiempo** lang geleden. **Hace un mes**, **dos días**, een maand, twee dagen geleden.
- 16) **poner una casa**.... opzetten. **Poner** heeft vele betekenissen, de grondbetekenis is *plaatsen*, *stellen*, *zetten*.
- 17) **para jueves** tegen Donderdag.
- 18) **hicieran** mochten, konden doen. Subj. omdat het een nog denkbeeldig feit is.
- 19) **adormilado** slaperig. **Adormilarse**, **adormitarse** in slaap vallen. **Dormilón** langslaper.
- 20) **cien**. In de spreektaal en ook in de goede schrijftaal reeds dikwijls **cien** waar de spraakkunst nog **ciento** voorschrijft. Zie les XVII.
- 21) **lo exóticos**.... Vgl.: me encanta la chiquilla por **lo** graciosa que es, te verklaren uit omzetting van: por **lo que** es graciosa.
- 22) **unos cuantos** enige.
- 23) **cafetín** cafétje. Vgl.: chiquetín.
- 24) **hiciese**. Subj. na ww. van bevelen, gelasten. Het voegwoord **que** valt na zulke ww. dikwijls weg.
- 25) **tomé**, **busqué**. Pretérito. Opvolging van handelingen.
- 26) **pegar** plakken. Vele betekenissen, bijv.: **pegar un puntapié**, un tiro; el fuego **pega**, vat vlam; él **se la pegó** hij nam hem (haar) er tussen.
- 27) **hace bueno**, **malo** het is mooi, slecht weer. **Hace calor**, **frío** het is warm, koud.
- 28) **ese**. Grondbetekenis, die bij u, vervolgens: de u welbekende, u weet wel welke. Soms minachtend. Let op constructies als: un libro **de esos voluminosos** zo'n dik boek.
- 29) **voy a ir** ik zal (eens) gaan; no **vamos a decirle** wij zullen hem niet zeggen. **Ir a** treedt in de plaats van het **futuro**, vooral in de omgangstaal.
 - 1) **nadie** iemand, na ontkenning.
 - 2) **le colgaba del cuello** aan zijn hals hing. In het Spaans dikwijls lidwoord met pers. vnmw. als indirect object waar in het Nederl. een bezitt. vnmw. wordt gebruikt. Bijv.: **se quitó el** abrigo, hij deed zijn jas uit; **me duele el** brazo, ik heb pijn aan mijn arm.
 - 3) **a lo que**. Men zou verwachten: dijeron **lo a que** iban. Zulk een contractie van antecedent en betrekk. vnmw. komt in het Spaans vaker voor.
 - 4) **es mucho libro** dat is een belangrijk boek. Vgl. **es mucha verdad** dat is maar al te zeer waar.
 - 5) **gran cosa**. **Cosa** is in negatieve zinnen gelijk **nada**. Hier dus: vrijwel niets.
 - 6) **es de saberse** men moet, dient te weten.
 - 7) **que**. Men vertale deze zin: ik zag O. terwijl hij bezig was. Vgl. overeenkomstige Franse constructie.
 - 8) **hacerse lenguas de** hoog opgeven van.
 - 9) **el otro día** onlangs. **La otra tarde** onlangs op een middag.
 - 10) **que**. Zie voor dit zgn. pleonastische **que** les XXVII.

- 11 **garrote en mano**. Elliptische zin (**con el g. en la m.**) bijvoegl. gebruikt. Het Sp. is zeer rijk aan dergelijke constructies. Bijv.: en una reunión vi un sinnúmero de jóvenes **mano arriba**, en otra otros tantos **puño cerrado** resp.: met de hand omhoog (fascisten), met gebalde vuist (volksfronters).
- 12) **oiga** lett. hoor, gebruikt als ons zeg. **Oye Pepe**, zeg eens P.; ¡**oiga!** aannemen!
- 13) **acabada de blanquear** pas gewit.
- 14) **nubarrón** zware wolk. Vgl. voor augmentativos en despectivos **cucharón**, **mujerona**, **perrazo**, **pajarraco**, **vinacho**, **latinajo**, **clerigalla**, **ventorro**, **hidalgote**, **pajaruco**, **casucha**, **gentuza**, **nevasca**.
- 15) **llanura** vlakke, afgeleid van **llano** vlak. Vgl. **hermoso**, **hermosura**; **loco**, **locura**; **negro**, **negrura**.
- 16) **con asombro** stom verbaasd. In het Sp. is de praepositionele uitdrukking in plaats van bijwoord zeer veelvuldig.
- 17) **lo bastante.... para + inf.** voldoende om.
- 18) **sabido es** het is bekend.
- 19) **larga te** lang. Vgl. los zapatos me quedan **estrechos** te nauw, es **mucho** het is te veel. **Demasiado** wordt slechts gebruikt als dit volstrekt nodig wordt geacht.
- 20) **tenga** mocht, kon hebben. Denkbeeldig geval, derhalve subj.
- 21) **uno** men, ik. **Uno** no sabe a qué atenerse, men (ik) weet niet waaraan zich (me) te houden; **una** se desvive para los otros y luego, ik (een vrouw spreekt) sloof mij af voor de anderen en vervolgens....
- 22) **no**. In het Nederlands een stellige zin. In de spreektaal en ook wel in de schrijftaal ontmoet men zulke constructies vaker. Bijv.: más grande que **no** piensas, groter dan je wel denkt; más vale quedarse en casa que **no** salir, dan wel....; dikwijls na ww. van vrez en dgl. In de Nederl. volkstaal vindt men overeenkomstige gevallen.
- 23) **en lo alto de** boven op.
- 24) **a otro que tal** net zo een.
- 24) **del mejor....** van de beste die wij hebben. Zie les XVI.
- 26 **si** leidt wel uitroep van verbazing en besliste ontkenning in. Bijv. **si** no lo sé, ik weet het immers niet.
- 27) **ningún** volstrekt geen. Ella no es **ninguna** niña, zij is volstrekt geen kind.
- 28) **grave** elliptisch: en estado grave, ernstig ziek. Está muy grave, hij is erg, bedenkelijk, ziek.
- 29) **mucho** groot. In deze betekenis (idee van hoeveelheid voor grootte) komt **mucho** dikwijls voor. Ander merkwaardig gebruik van mucho: **mucho (que sí)** zeker. **Mucho será que** no venga, het zou me al erg verbazen als hij niet kwam. ¿**Qué mucho que....?** is het zo vreemd dat...? **Ni con mucho** bij lange na niet.
- 30) **los hombres debemos** wij mensen moeten. Elliptisch. **Nosotros** is uitgevallen.
- 31) **nadie** zie 1.
- 32) **un espíritu servir**. Werkwoord als bijv.nmwr. Es muy **niña**, zij is nog een (onnozel) jong kind; un viaje **relámpago**, een zeer snelle reis, zelfst. nmwr. als bijv. nmwr. Vgl. Es una muchacha **muy siglo veinte**. In het hedendaagse Spaans zijn zulke constructies veelvuldig.
- 32) **un espíritu servir**. Werkwoord als bijv.nmwr. Es muy **niña**, zij is nog een (onnozel) jong kind; un viaje **relámpago**, een zeer snelle reis, zelfst. nmwr. als bijv. nmwr. Vgl. Es una muchacha **muy siglo veinte**. In het hedendaagse Spaans zijn zulke constructies veelvuldig.
- 32) **un espíritu servir**. Werkwoord als bijv.nmwr. Es muy **niña**, zij is nog een (onnozel) jong kind; un viaje **relámpago**, een zeer snelle reis, zelfst. nmwr. als bijv. nmwr. Vgl. Es una muchacha **muy siglo veinte**. In het hedendaagse Spaans zijn zulke constructies veelvuldig.
- 33) **ni que decir tiene** dat behoeft niet gezegd te worden, dat spreekt van zelf.
- 34) **es que sabemos alguno de nosotros** weet soms iemand van ons. Constructie typisch voor de spreektaal.
- 35) **Cualquiera** in uitroepen: niemand. Vgl. **En mi vida** he oído tal cosa, nooit van mijn leven heb ik zo iets gehoord.